Rabani
MAVRI
De laude Crucis
Libri II.

Cum iisdem iconibus quas in excuſis videre eſt; sed vario colore distinctis

Codex membranaceus foliorum 119. vergente Sæculo XIII.° ut videtur exaratus

A. 73

(2

Biblioteca Nacional de España

tiene 120 fol.
A-73.

Magnetij Rabanj Maurj.

De Gloria Sante Crucis.

Ex

Auctoritate Diuinarū

Scripturarū.

Biblioteca Nacional de España

Biblioteca Nacional de España

A-73

O XPE SALVATOR REX REGUM ET
dnſ dominorum · qui mundum propria
dicione gubernaſ · et ſceptrum incor
ruptibile tenendo iure perenni ſuper
omnia regnaſ · tu crimina multa parentu
noſtrorum in cruce deleſti quando huma
no generi iuſtitiae frena conſtituiſti · atq;
tuiſ fidelibuſ in celiſ beatam uitam ſperare uel ocieterq; adipiſci
poſſe dediſti · Ergo tui muneriſ · e · larg::ſſimi patriſ que tui ſimul
potentiſſimi quod nomen illud tuum ineffabile omib;q; ſedis dudu
terribile nunc piiſſimi principiſ uertice geſtatur honeſta religio
neq; ab omnibuſ ueneratur celeberrima · hinc quoq; oſtenditur
quod eiuſ auctoritate atq; defenſione auguſtum imperium firmit
tenetur · et cuiq; auaro religioniq; xpiane contrario per iuſtum
iudicium poteſtaſ aufertur · ut religioſi principiſ nutu totuſ orbis
regatur · Nam largitio ampliſſima munerum illiuſ hoc ubiq;
prodit · ad laudem uenerandi imperatoriſ terraru populoſ pro
uocanſ · quatinuſ communi conſilio eiuſ defenſionem omſ pariter
querant · Quod quidem noſtriſ famuliſ xpe mitiſ · ſaluator
ſupplices petimuſ · quatimuſ per uexillum ſce cruciſ tua ſacratiſ
ſima uirtuſ ipſiuſ dextram diuina imbuat arte · atq; triumphum
ubiq; conferat iuſtitiae · Hec quoq; illum thorace fidei adamante
duriore induit · que ſimul et ornatum decentiſſimum et munimtu
confert duriſſimum · Unde neceſſe · e · ut noſ pariter cum omni
populo xpiano eiuſ amicitia e gram optemuſ quem dnſ xps ita
protegenſ cuſtodit ut nulluſ inſidianſ eum aliquomodo nocere

Biblioteca Nacional de España

poſſit uel famam eius iuſtiſſimam aliquo crimine maculare
ſed defenſor omnipotens et adiutor boni ſtudii eius · bone uo
luntatis conſtantiam et uere innocentię formam in eo nobis
ſemper inmutabilem proponat · Vultq; ut nobiliſſimi cęſaris ſom·
felicem habeat actum · hinc imperiumq; eius terra ſimul et pela
go tutum maneat · Nam gentes grecorum dona p̄ciosiſſima
illi deferunt · Similiter et regna perſarū · necnon et cetere gēs
ipſius ſimul eiusq; ſobolis latus tuendo frequentant · maxime
gens germanie et populus francorum de quibus eius nobilis pro
ſapia originem traxit in eius laudib; concinnit · uitam illi et
proſperitatem continuam exoptans · Exul quoque quicumq;
priſcis temporibus a ſede propria aberrauit eius · triumphos
amando · modo reditum uelocem ſperat · quia ſceptra tenendo ſacrę
fidei uerbum ſpargit ubiq; donec populum ſuum a uetuſto ſcelerū
uſu purget · Qui iuuante xp̄o firmiter fidei chatholicę iura te
nebit · ne fruſtra uerba iacula proferat · ſed ſint arma potentia dō
in omni opus bonum · et xp̄i fide roborata carnis proteruiā domet ·
O quam ſolidus fide et ſtabilis in xp̄iana religione caeſar manet
qui oues ſibi commendatas diligenter omni hora cuſtodit · et
penſum dominica ſeruituti cultumq; diuinū ſtrenue ab omnib; ſibi
obtemperantibus expectat · Dum ſuperni regis uexillum cunctis
honorandum eſſe oſtendit · et ad predicandum xp̄i euglīm
ubiq; doctores ſuos dirigit · Qui duri cordes ſermonib; mol
liant · et ad percipiendum bonum odorem uirtutum diuina gr̄a
opitulante perducant · Vt luxus ſeculi ſpernant · et in xp̄o ſpē
conlocantes ipſius paſſionibus communicare oppetant · Ecce
tibi · O imperator clementiſſime · atq; ſcīſſime preſens offero
munus omni deuotione ſubiectus · qui terribilis exſtī adūſariis

Biblioteca Nacional de España

inimicorum terga perſequens · et placidus eſ deuotis clementer
conuerſis ueniam tribuens · omiſ gens · omnis natio · tuam uoluntate
facere expetit · Noſq; tui miſeri famuli clementiam tuam pronis
obſequiis adire optamus · cuiſque uotis optemperare in omnibus
deſideramus · Nam libellum quem in honorem ſcę crucis dudū
proſa metroq; compoſui · Nunc tuae ſerenitati ſupplex offero
ſcuto deprecans ut qui cuſto fidei lorica iuſtitię et galea ſalutis
decenter eſ ornatus · nos ſub tua defenſione xp̄o militantes munire
re digneris · atq; ad portum ſalutis ęternę in augmentum pre
miorum tuorum dn̄o adiuuante predicare ·

Continet autem preſens imago ſereniſſimi imperatoris · hludouuici ·
xv · uerſus metro dictulico tetrametro conſcriptos hoc modo ·
IHV XPE TUUM VERTICE SIGNUM · AUGUSTO GALEAM
CONFERAT ALMAM · INVICTAM ET FACIAT OPTIMA DEXTRA ·
VIRTUS IHV TUA DET QUE TRIUMPHUM · IUSTO IUSTITIAE
INDUAT ATQ; LORICA PLACITUM SEMPER AMICU · QUA
NULLUS IACULO PROTERAT HOSTIS · SED FIRMUM MANEAT
CAESARIS OMNE ACTUTUM IMPERIUM OMNE PER EUUM ·
SICQ; EUS SOBOLIS LETA PROPAGO · SUCCEDENS MANEAT
SCEPTRA TENENDO · DONEC SECLA SUA IURA TENEBUNT ·
ET TERRAE SOLIDUS PERMANET ORBIS · CHISTI DV̄ MEMORET ·
NOMEN UBIQ; ET VERBUM DN̄I PRAEDICET ULTRO ·

In circulo autem qui caput eius cingit · ii · Verſus adonaici metri
continentur iſti · TU HLUDOUUICUM XP̄E CORONA ·

Crux uero quam dextra geſtat hoſtenet uerſus metri aſclepiadei ·
IN CRUCE XP̄E TUA VICTORIA SALUS QUE OMIA RITE REGIS ·

Scutum uero quod ſiniſtra tenet elegiaco metro conſcriptū e
hoc modo · NAM SCUTUM FIDEI DEPELLIT TELA NEFANDA ·

PROTEGIT AUGUSTUM CLARA TROPEA PARANS. DEVOTUM
PECTUS DIVINO MUNERE FRETUM. IN IESUM SEMPER
CASTRA INIMICA FUGAT.

INCIPIT PROLOGUS

HORTATUR NOS LEX DIVINA
ad deferendum d(omi)no dona. Nec excipit aliquem
sed ab omnibus spontaneam expetit oblatione(m).
cum moysi d(omi)n(u)s praecepit ita dicens. Loquere
filiis isr(ae)l ut tollant mihi primitias ab omni homine
qui offert ultroneus accipietis eas. Ubi nullus
ex cautioni locus datur quando voluntas promp-
ta quaeritur et non necessitas imponitur. sed unius
cuiusq(ue) proprio arbitrio relinquitur. Unde ipse ego legens animu(m)
devotum impendens offerebam has primitias in laudem s(an)c(t)ae cruci(s)
expensas. quae columna e(st) caelestis aedificii in qua videlicet con
structa e(st) domus xp(ist)i. ipsi arbitri interno qui me conspicit. non
superba intentione. sed humili devotione quicquid sua gratia
possumus in suis laudem velle conferre. qui non sec(un)d(u)m faciem sed
secundum cor iudicans non estimat quantitate(m) muneris. sed
quantitatem devotionis. Nec enim arbitror me posse aliquid s(an)c(t)ae
cruci decoris conferre quae claritate sua cuncta clarificat. sed cla
ritatem eius et maiestatem perpetuam laudibus quibuscumq(ue)
possum conservis meis praedico. ut saepius eam legentes ac sedulo
conspicientes n(ost)ram in ea redemptionem assidue cogitemus.
redemptoriq(ue) n(ost)ro incessanter gratias agamus. Qui cum
nullius egeret sempiternumq(ue) regnum una cum patre et sp(irit)u s(an)c(t)o

haberet · ſemetipſum exinaniuit formam ſerui accipienſ · factuſ
oboediens patri uſque ad mortem · mortem autem crucis · Semel quoque
pro peccatiſ nriſ mortuuſ eſt · iuſtuſ pro iniuſtiſ ut noſ offerret deo
faceretque noſ regnum et ſacerdotes deo patri ſuo · Quapropter rogo
ut quicumque textum huiuſ operiſ perſpexerit · non ſtatim propter
artificiſ uilitatem ſpernendo abiciat · ſed ſi uelit et poſſit legat ·
et oculiſ ſanę fidei intuendo atque per auctoritatem diuinarum
ſcripturarum diiudicando quod in eo catholicę · et recte repperit
diſputatum ei hoc tribuat · a quo eſt omne bonum · Si quiſ autem
hoc minuſ recte atque inconſiderate inuenerit prolatum · magiſ meae
imperitię quam malitię deputet · qui catholicę fidei quantum poſſum
rectitudinem ſemper deſidero · et inhianter diſco · eiuſque iura quan
tum ſuperna gratia concedit ſeruare contendo · Atque ideo cuiuſ erraſſe
uideor · humiliter ſuggero · ut uel uiua uoce ſi preſenſ ſim
uel per ſcripta ſi abſenſ · errorem meum michi intimare non tardet ·
Sin autem propter longinquitatem terrarum · ſeu propter aliam
aliquam inpoſſibilitatem neutrum horum facere poſſit · ſiue
etiam me a preſenti uita conſtiterit exceſſiſſe precor ut pio reatu
meo clementiſſimum iudicem deprecetur · quatinuſ quem humane
infirmitatiſ nebulae erroriſ maculae diſſoluat · et ſuę remiſ
ſioniſ gratia peccatorum michi ueniam donet · hoc quidem me
quamdiu uixero in hoc corpore acturum exopto · id eſt pro meiſ,
et pro aliorum erratibuſ cotidie preceſ fundere · ut ipſe piuſ ſaluator
et errantes corrigat · et erratorum indulgentiam tribuat · De
cetero autem moneo lectorem ut huiuſ conſcriptioniſ ordinem teneat ·
et figuraſ in eo factaſ ubique ſeruare non neglegat · ne operiſ pretium
pereat · et utilitaſ lectioniſ minuatur · Quod ut faciliuſ poſſit uniuſ
cuiuſque figurae rationem in ſequenti ſibi pagina proſaico ſtilo in
timare curabo · ſubternectenſ expoſitionem eiuſ ſimul et curſuſ

Biblioteca Nacional de España

qui in ea conſcripti ſunt · Siquem autem mouet cur in uniuerſis ſingulis q·
paginę uerſus eius numeri deſcribere decreuerim · cur aliquas notā
ſiue punctos eis interſeruerim · agnoſcat me hoc non tam neceſſi
tate quam uoluntate fecisse ut lucidior ſenſus et locutio eius fi
eret · Nec hoc quidem uulgo neq· frequenter feci · nec ſine
auctoritate maiorum · Nam non recordor alicubi me feciſſe
in ipſis uerſibus punctos niſi ubi quę pronomen uel quę coniunc
tio fuit · uel ſi finalis ſyllaba dictionis quod idem et porfirius
fecit ſecundum cuius exemplar litteras ſpargere didici · et pro ·
m · littera alicubi uirgulam ſuper apte cedentem ſibi uocalem
notaui · Feci quoq· et ſynalipham aliquando in ſcriptura in oppor
tunis locis ſynaliphārum quod et titus lucretius non raro
feciſſe inuenitur · v · quoq· inter · q · et aliquā uocalem poſita
aliquando intercepi · ſimiliter et h · aſpirationem maxime cū · v ·
taliter poſita a grammaticis nichil eē iudicatur · et h · Non littera
ſed nota aſpirationis eē coniungitur · Si autem metricis omnibus
qui ſolummodo metri genus et pedū regulā ſeruant poteſtas
non minima datur p metaplaſmos et ſcemata atq· tropos et cetera
quę poetis abundantiſſime a grammaticis conceſſa ſunt · cur n̄
michi qui non ſolum genera certa metrorum et pedes legitimos.
ſed etiam ſeriem et numerū litterarū et figurarū modum diligen
tius ſeruare curaui · Antiomia quoq· obſecro unum quemq·
qui hoc opus legerit · ne inuidię ſtimulis contra me excitetur · ut
laborem meum diſſipare contendat · Nec dubiū hoc quod ego ad lau
dem dī parare ſatagi ille delere ſtudet ſibi magis noceat quā
michi · Et dum ſcē crucis gloriā p mea humilitate audire non
ſuſtinet · crucifixi regis offenſam incurrens · redemptionis grām
quę in cruce · ē · non conſequatur ·

EXPLICIT PROLOGUS ·

HVSACITNSTVDIOGAVDENSNVNCDICERENVMEN
NOSTRACVPITPARITERCARMINEETALLOQVIIS
DONAPATRISSVMMIQVELARGVSREDDIDITORBI
REGISETALTITHRONISANCTATROPHAEASIMVL
QVAECRVXESTSACRACRVCIFIXINVMINEPLENA
OMNIBVSAPTABONISSTIRPSVENERANDASATIS
HANCEGOPAVPEREGENVSINOPSENORELOQELIA
TEMPTAVINICFAMVLVSSONSDAREETHOCORIAR
NECMEFACTAPLANTQVODDIGNVMMVNERETANTO
MEFOREADHOCCREDASICQ[illegible]QEMENTEPROBVM
SEDMINILARGADEIBONITA[illegible]SPESMAXIMAVOTI
ESTQVAEMEPRVMPTVMLAVSDABATEXHILARANS
PAVPERISETVIDVAENONSPREVITRARAMINVTA
SEDTVLITIPSAPROBANSARBITEROMNITENENS
MIQVEORBEDOMINANSQISANCITSOLVSETVVNS
CVNCTAVENVSTABONAHANCLAVDEBEAVITAMOR
MANDATVMVETERENEMPEESTETLEGEQVIBVSQE
MVNERAVTAPTADARENTTEMPLAADHONESTADEI
PARSDEDITARGENTVMPARSAVRIMVNERACLARA
PARSTRIBVITGEMMASPARSQOQETINCTADEDID
LIONAOLEVMQIDAMPIGMENTAQVECARADEDERE
MVLTAQMAONADOMVSMONSTRATVBIQVEMICANS
ASTALIISETASTVLERANTPILOSQVECAPRARVM
HECFVERANTSPRETIHIDONAFERENDODEOHAEC
QVAPROPTERROCITONVMMATVMDIVESVTISTIC
VILIACVMPORTEMHINCSPERNERENOLITONVS
IPSELICETGAZASINMENSASCONFERATAMPLIS
AGMINIBVSFVLTVSTEMPLAONERANDODEIHINC
HISECONONMOTVSCONTVRBORNAMINPLEVVLTV
SEDORATVLANSSPECVLORCRESCEREDONASIBI
ILLEQVOQVEEXOSAVTHABEATMEAMVNERENOLO
SEDMAGISESSESCIATQVALIACVMQVEDEIHAEC
EXPROBRATIDSEDEOQIDISPICITACEREGENVM
CVIVSEGENVSHICESTCVIVSETOMNISHOMOEST
ENQANTVMTRIBVOTRIBVITMIHILESVSAMATOR
SINTSVAFACTAPIEHICCVNCTAQVEHICRAPIAT

INCIPIUNT CAPITULA PRESENTIS LIBRI ·

I D e imagine xp̄i in modum crucis brachia ſua expandentis et de nominibus eius ad diuinam ſeu ad humanam naturam pertinentibus ·

II D e crucis figura quę intra tetragonum eſt ſcripta · et omnia ſe comprehendere manifeſtat ·

III D e nouem ordinibus angelorum · et de nominibus eorum in crucis figuram diſpoſitis ·

IIII D e cherubim et ſeraphim circa crucem ſcriptis et ſignificatione eorum ·

V D e quattuor figuris tetragonicis circa crucem poſitis et ſpali aedificatio domus dī ·

VI D e quattuor uirtutibus principalibus quomodo ad crucem pertineant et quod omnium uirtutum fructus per ipſam nobis conſolati ſunt ·

VII D e quattuor elementis et quattuor uiciſſitudinibus temporū · et quattuor plagis mundi · et de quattuor quadrantibus naturalis diei quomodo om̄ia in cruce ordinentur et in ipſa ſcificent ·

VIII D e menſibus duodecim · et duodecim ſignis atq; duodecim uentis et de apoſtolorum predicatione et de ceteris miſteriis duodenarii numeri quae in cruce oſtenduntur ·

VIIII D e diebus anni in quattuor exagonis et mona conprehenſis et de biſſextili incremento quomodo in ſpecie ſcē crucis adornentur et conſecrentur ·

X D e numero ſeptuagenario et ſacramentis eius quomodo cruci conueniant ·

XI D e quinque libris moyſi atque legis quomodo per crucem innouentur et exponantur ·

Biblioteca Nacional de España

xii D e nomine adam protoplauſtro quomodo ſecdm adam ſignificet et eiuſ paſſionem demonſtret ·

xiii D e dieb; conceptioniſ xpi in utero uirginiſ in quattuor crucib; demonſtratiſ hoc ē · ccxxvi · et eiuſ numeri ſignificatione ·

xiiii D e anniſ ab exordio mundi uſq; in annū paſſioniſ xpi in nouiſ grecarū litterarū ſecdm formā ſcē cruciſ diſpoſitiſ ſimul cum ſacramento quod in hoc reuelatur ·

xv D e quattuor euangeliſtiſ et anno in cruciſ ſpecie conſtitutis ·

xvi D e ſeptem doniſ ſpſ ſci quę propha eſayaſ enumerat

xvii D e octo beatitudinibuſ euangelicis ·

xiii D e numero quadragenario et miſterio eiuſ ·

xiiii D e quinquagenario numero et ſacramto in eo manifeſtato ·

xx D e numero centenario et uicenario et myſtica eiuſ ſignificatione

xxi D e numero ſeptuagenario et binario cū eiuſ ſignificationib;

xxii · D e monogrammate in quo xpi nomen conprehenſū ē in cuiuſ medietate tempuſ predicationiſ ipſiuſ denotatū ē et in altera medietate tēpuſ ante iudicium eiuſ futurū in quo antichriſtuſ regnaturꝰ eſtimat̄ ·

xxiii D e numero uicenario et quaternario et eiuſ ſacramto

xxiiii D e nūo centenario et quadragenario atq; quatnario eiuſq; ſignificatione ·

xxv D e alleluia et amen in cruciſ forma ordinatis ·

xxvi D e prophetarum ſententiiſ quę ad paſſionem xpi et ad nrām redemptionem pertinent ·

xxvii D e apoſtolorum dictiſ ex eadem re in nouo teſtamento ·

xxviii D e adoratione ſcē cruciſ ubi opifex ipſe pro ſe deprecatur et ubi imago ipſiuſ adorandum ſubtuſ crucem genua flectit ·

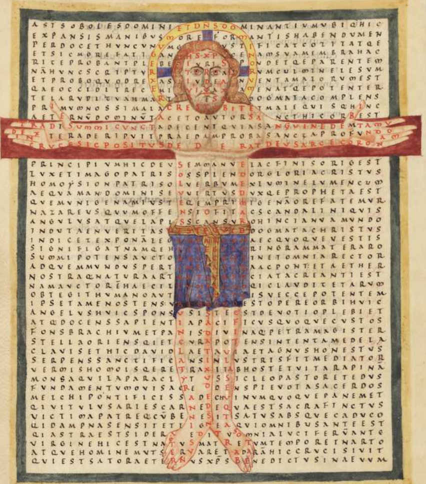

Biblioteca Nacional de España

ECCE IMAGO SALVATORI
membrorum ſuorum poſitione conſecrat
nobiſ ſaluberrimam et amantiſſimam ſeu
dulciſſimam ſcę crucis formam ut in eius nōę
credentes et eius mandatiſ obedienteſ per
eius paſſionem ſpem uitę ętemę habeamus.
Ut quotienſcumq· crucem aſpiciamuſ
ipſiuſ recordemur qui pro nobiſ in ea paſſu
ē · ut eriperet noſ de poteſtate tenebrarū
degluttienſ quidem mortem ut uitę ętemę heredes efficeremur
profectuſ in celum ſubiectiſ ſibi anglīſ et poteſtatibuſ et uirtutib·
atq· recogitemuſ quod non corruptibili argento uel auro redepti
ſumuſ de uana nrā conuerſatione paternae traditioniſ · ſed pre
tioſo ſanguine quaſi agni incontaminati et inmaculati xp̄i ut
ſimuſ ſci et inmaculati in conſpectu eiuſ in caritate ut per haec
efficiamur diuinę conſorteſ naturę fugienteſ eiuſ que in mundo
ē concupiſcentię corruptionem · Sunt quippe et in ipſa pagina
nomina eiuſdem redemptoriſ in uerſibuſ conprehenſa quedam
ex diuinitatiſ eiuſ ſubſtantia quedam uero ex diſpenſatione
ſuſceptę humanitatiſ aſſūpta · ut oſtenderetur quod idem me
diator dī et hominum et patri ē in deitate conſubſtantialis
atq· coequaliſ · et matri in humanitate ſuſcepta connaturalis
atq· conſimiliſ quia omnem naturam noſtram ipſe perfecte
ſuſcepit abſq· peccato · qualitaſ autem eorum facile perta
tionem ſubternexam poteſt cognoſci utrum ad dī uel ad huma
nam eiuſ pertineant naturam · X pſ namq· grecę a chriſ
mate · ē · appellatuſ hoc eſt unctuſ ſacerdos ergo et reges

Biblioteca Nacional de España

apud iudeoſ ſacra unctione in uetere teſtamento ungebantur.
et ideo xp̄ſ unctuſ appellatur qui rex et ſacerdoſ ē. quia non
oleo materiali. ſed oleo letitię hoc eſt ſp̄u ſc̄o unctuſ ē. prę
omnibuſ participibuſ ſuiſ. xp̄ſ uero ebraice meſſiaſ dicitur.
Ieſuſ ebreum. grece ſoter latine ſaluatoriſ uel ſaluator inter
pretatur. pro eo quod cunctiſ gentibuſ ſalutifer uenit. Em
manuel ex hebreo in latinum ſignificat nobiſ dſ ſcilicet quod
per uirginem natuſ dſ hominibuſ in carne mortali apparuit
ē dicitur propter unitam cum patre ſubſtantiam. Dnſ propt̄
ſeruientem creaturam. Dſ autem et homo qui uerbum et caro.
nigenituſ autem uocatur per diuinitatiſ excellentiam quia
ſine fratribuſ. P rimogenituſ per ſuſceptionem hominiſ in qua
per adoptionem gratię habere frſ dignatuſ eſt. quibuſ eet
primogenituſ. omouſion patri ab unitate ſubſtantię appellat̄
ſubſtantia enim uel eſſentia grecę uſia dicitur omo unum utrumq;
enim coniunctum ſonat una ſubſtantia. P rincipium eo quod
ab ipſo ſunt omnia. et quia ante eum nichil ē. F iniſ uel quia
dignatuſ eſt in fine ſeculorum humiliter in carne naſci et mori.
uel quia quicquid agimuſ ad illum referimuſ et cum ad eum perue
nerimuſ ultra quod querimuſ non habemuſ. O ſ dī eſt quia
uerbum ē eiuſ. Nam ſicut prouerbiſ quę per linguam fiunt
ſepe dicamuſ illa uel illa lingua. Ita pro dī uerbo ponitur quia
moſ eſt ut ore uerba formentur. V erbum autem ideo dicitur
quia per eum omnia pater condidit ſiue iuſſit. V eritaſ qui
non fallit ſed tribuit quod promittit. V ita quia omnia
uiuificat. I mago dicitur propter parem ſimilitudinem
patriſ. figura quod ſuſcipienſ formam ſerui per operum uir-
tutumq; ſimilitudinem patriſ in ſe imaginem atq; inmenſam

Biblioteca Nacional de España

magnitudinem deſignauit · M anuſ dei ē quod omīa per
ipſum facta ſunt · H inc et dextra propter effectum operiſ totius
creaturę quę p ipſum formata · ē · B rachium quod ab ipſo
omnia continentur · V irtuſ quod omnem patriſ poteſtatem
inſemetipſo habeat et omīa poteſt · S apientia quod ipſe
reuelet myſteria ſcientię et arcana ſapientię · Splendor ppt ꝗ manifeſtat ·
umen quia inluminat · L ux quia ad ueritatem contemplan
dum cordiſ oculoſ reſerat · S ol quia inluſtrator · O riens quia
luminiſ fons et quod oriri noſ faciat ad uitam aeternam · F onſ
quia rerum origo ē uel quod ſatiat ſitienteſ · I pſe quoq · A et
ω quia initium et finiſ · P araclituſ id eſt aduocatuſ quia pro
nobiſ intercedit apud patrem · et culpaſ nraſ remouendaſ curam
gerit · S ponſuſ quia de cęlo deſcendenſ adheſit eccleſię
ut eēnt duo in carne una · A ngeluſ dicitur propter adnun
tiationem paternę ac ſuę uoluntatiſ · unde et apud propham
magni conſilii angłſ legitur dum ſit dſ et dnſ angelorum ·
M iſſuſ dicitur quia uerbum caro factum ē · H omo dicitur ·
quia incarnatuſ · ē · M ediator quia de morte ad uitam noſ
perduxit · P ropheta quod futura reuelauit · S acerdoſ
quod pro nobiſ hoſtiam obtulit · P aſtor quia cuſtuſ eſt ·
M agiſter quod oſtenſor · N azareuſ uero a loco · Nazareuſ
a merito id eſt ſcſ ſiue munduſ · quia peccatum non fecit ·
S iquidem et aliiſ inferioribuſ rebuſ nominum ſpecieſ adſe
trahit xpſ ut faciliuſ intellegatur · D icitur autem pani
quia caro · V itiſ quia ex ſanguine ipſiuſ redempti ſum ·
F loſ quia electuſ · V ia quia per ipſum ad dm̄ imuſ · O ſtiū ·
quia per ipſum ad deum ingredimur · M onſ quia fortiſ · P etra
quia firmitaſ · ē · credendium · L apiſ angulariſ uel quia duoſ

parieteſ e diuerſo id eſt de circumciſione et preputio in unā
fabricam ecclesię iungitur uel quod pacem angeliſ et ho
minibus facit · Lapiſ offenſioniſ quod ueniens humiliſ
offenderunt in eum increduli et factuſ eſt petra ſcandali ·
Fundamentum autem ideo uocatur · quia fideſ in eo fundata ē .
uel quia ſuper eum catholice ecclę conſtructa · ē · Agnuſ
dicitur propter innocentiam · Ouiſ propter manſuetudinē .
Arieſ · propter principatum · Eduſ propter ſimilitudinem
carniſ peccati · Et uitulus pro eo quod pro nobiſ immolat⁹ .
Leo pro regno et fortitudine · Serpenſ pro morte et ſapientia .
Et uermiſ idem quia reſurrexit · Aquila propter quod poſt
reſurrectionem ad aſtra remeauit · nec mirum ſi uilibuſ ſigni
ficationibuſ figuretur qui dum ſit patri coaeternuſ ante
ſecula filiuſ nrę naturę uilitatem conſpernenſ · natuſ eſt in tē
pore hominiſ filiuſ uerbum enim caro factum · ē · et habita
uit in nobiſ · Sunt ergo uerſuſ quinq; qui in linea humani
corporiſ ſpeciem q… forinſecuſ circumdante conſcripti ſt
quorum primuſ incipit a medio digito dexterę manuſ et ſic
indicem tranſit poſtea in policem ſe erigenſ et p brachium
dextrum aſcendenſ in uertice capitiſ finitur qui taliſ eſt
DEXTRA DĪ SVMMI CVNCTA CREAVIT IHS ·
Secunduſ a capite deſcendenſ ſimiliter in medio digito ſiniſtre
manuſ finitur iſte · XPS LAVABIT E SANGVINE DEBI
TA MVNDO · Tertiuſ iter a quarto digito dexterę manuſ qui
mediciuſ uocatur incipienſ per auriculam rem dextrum
brachium ſubtuſ ducenſ in latere dextro uſq; ad uentrem
medium deſcendenſ rurſuſq; a dextro genu in radicem
pediſ deſinit ita · IN CRVCE SIC POSITVS DESOLVENS
VINCLA TYRANNI ·

Biblioteca Nacional de España

Quartuſ quippe in radice pediſ dextri exteriuſ uſq; a genu
aſcendenſ · incipienſ inter media crura aſcendenſ a ra
dicem uſq; ad pediſ ſiniſtri exteriuſ peruenit ita ·
AETERNUS DNS DEDUXIT AD ASTRA BEATOS ·
Quintuſ item a radice pediſ ſiniſtri exteriuſ uſq; ad ge
nu aſcendenſ et a uentre medio perlatuſ et brachium
ſiniſtrum uſq; ad medium digitum peragit ita ·
ATQ; SALUTIFERAM DEDERAT DS ARCE CORONA ·
In ueſte quidem femora circumdante ſunt uerſuſ hi
duo elegiaci · VESTE QUIDEM PARUA HIC TEGITUR
QUI CONTINET ASTRA · ATQ; SOLUM PALMO CLAUDIT
UDIQ; SUO · In ceſarie uero capitiſ eiuſ ſcriptum ē ·
ISTE EST REX IUSTITIAE · In uultu quoq; et mento
papilliſ et umbilico continetur iſtud · ORDO IUSTUS
DEO · In corona autem caput cingente iſtud · REX
REGUM ET DNS DOMINORUM · In cruce namq;
iuxta caput eiuſ poſitę ſunt treſ litterae ac hoc eſt ·
A M & ω · quod ſignificat initium et medium
et finem ab ipſo omnia comprehendi ·

Biblioteca Nacional de España

OCRVXQEXCELLISTOTOETDOMINARISOLYMPO
CAELESTESPLEBESETCLARASACCEPISILLIC
REGNAREGENDOPOLICRVCIFIXINVTETARDOR
VNDIQTEALMIFICATRVBEASCV̄SANGINISVSV
XRISTIQVAPROPTEREXREGEVOCABERETVDVX
DVMQEHVMANATIBIEXQVIRISDIVINAQTACTV
VNIVSALTITHRONIDEVOTOINLAVDISHONORE
XRISTICOLASSOCIASATSACROFAMINEVIVAX
MVLTIPLICESLAVDESENDASACVLMINECAELI
INTERRISCANTVSQVOSOFFERTORBISETEXVL
SANCTIFICATMVNDVSVENTTEPONTETHICSOL
EXALTATIVBILANSCV̄MONTIBVSARIDACANTV
RVRACANVNTSTELLISMOTVTVCARMINADONAS
ORTVSETOCCASVSAQIILOSICANSTERETAVRA
LAETITIAMREGNITENEASQVODLVMINELVMEN
ALTAPOLIPANDASCONSIONESNVMINETISTIC
TANTADEIDONADISPENSANSQVIOMNIAFECIT
OCRVXQVAEXPIESCAROBENEDICTATRIVMPHO
QVANTATIBIDEDERATTANTORVFACTORAMORE
VIVIFICANTISENIMDONODEVSIPSEPARAVIT
ETBENETEEXTVLERATDIBENEDICEREPVPPVP
RANCIDVSISVALEATDECEPTORDVXETINIQVI
EXEMPTAMRISITPRAEDAMQILVCISABAETHRA
DETRVSAMQEDIVVOLVITPVNIRENECANDOHIC
ENPIACRVXDOMINIDECANTANSQVISPIEMVSA
MAGNIFICAREVALETTANTATEETDICEREFATV
PVLCNRANITESCVLTVTEVISVGLORIACINOIT
TAXVSDIRAFVGITCALAMVSSEDPINVSHONORI
INCLINANTHVMILESETCEDROSMYRRAMELYRO
OLFACTV̄PAVITANTNARDVSETMIRACVPRESVS
MAXTIXTVSGVTTAAMMOMVMBALSAMABIDELIA
VICTAEMAIESTATESVPERSVAVOTAFERVNTTE
NOMINETVASPERIORMAIORVIRTVTEPLISHOC
DONASCVMMERCEDEMEENTXPIANTETRIBVNAL
OCRVXQDEDERASRVPTOPLEBEMIREABAVERNO

Biblioteca Nacional de España

A STHAEC FIGVRA
crucem xp̄i in quattuor cornibuſ cuncta
complecti predicat ſiue quę in cęliſ
ſiue quę in terra ſiue que ſubtuſ
terra ſunt om̄ia uidelicet uiſibilia atq; inuiſi
bilia uiuentia et non uiuentia · quia
quattuor cruciſ cornua ſiue uni
loca intimant in quibuſ ratio
naleſ uerſantur creature id ē
cęleſtium et terreſtrium et
infernorum et ſuper cęleſ
tium · de quibuſ et pauluſ ap̄tſ loquitur ut in nomine ihū
omne genu flectat cęleſtium et terreſtrium et infernorum ·
D etribuſ pauli teſtimonium ·ē· uideamuſ et quartum lau
date dominum cęli cęlorum · et aqua quę ſuper cęloſ eſt
laudet nomen dn̄i · Ruſum quę ab ap̄to dicuntur cęleſ
tia et alia ſuper cęleſtia · Siue quattuor ſpecieſ totiuſ cre
aturę id eſt eſſe · uiuere · ſentire · et intellegere · in quibuſ
omniſ creatura ſubſiſtit · Nam alia tantum ſunt · ſed nec
uiuunt nec ſentiunt neq; diſcernunt ut ſunt lapideſ · Alia
quippe ſunt · et uiuunt · ſed nec ſentiunt neq; diſcernunt ·
ut ſunt arbuſta et omnia gemmina terrę · Alia uero ſunt
uiuunt et ſentiunt · ſed non diſcernunt · ut ſunt bruta
animalia · quibuſ uiſ eſt ſentiendi ſed non ſub ē ratio
intellegendi · Alia autem ſunt uiuunt · ſentiunt ·

Biblioteca Nacional de España

atque diſcernunt · ut ſunt angeli et homineſ qui eſſen
tia ſubſiſtunt · uita uiuunt · ſenſu ſentiunt · intellectu
diſcernunt · Sunt et ipſiuſ anime quattuor affectione
quibuſ animantia uel ad bona utuntur uel ad mala
haſ et antiqui ſubtiliter inuenerunt et eorum inuenta
probanteſ poſteri ſuſceperunt · id eſt timere hac dolere ·
cupere atque letari · Hę ergo ſi ſc̅e crucis preſidio ordi
nantur atque muniuntur in religioſiſ hominibuſ ſa
lutifera ee̅ probantur · Licet eaſ uitia ee̅ ſtulti a quo
rundam ſapientium huiuſ mundi exiſtimant quod
ſita eſſet et eaſ niſi peccatoreſ omnino habere non poſſent ·
aut perditi recte non affectuſ aliqui poſſent dici uel
morbi accumtaleſ animorum motuſ inueniantur in
ſc̅iſ apoſtoliſ et propheciſ quiſ ita diſſipiat ut eoſ uitia
credat ex quibuſ deo placuerunt illi quiuitiſ pluſ
quam ceteri homineſ reſtiterunt · Ita apoſtoluſ pauluſ
de timore ſic loquitur · timeo autem ne ſicut ſerpenſ
ſubduxit euam aſtutia ſua · ſic et ueſtri ſenſuſ cor
rumpantur a caritate quae in criſto · Idem de cupi
ditate fiducialiter dicit · Cupio diſſolui · et eſſe
cum criſto · Sed et de triſtitia quam alii dolorem
appellant · idem doctor gentium ait · Quia triſti
tia eſt michi magna et continuuſ dolor cordi meo
pro fratribuſ meiſ qui ſunt cognati mei ſecundum
carnem · Nam et ad romanos ſcribenſ ait · gaudeo
in quid in uobiſ ſed uolo uoſ ſapienteſ ee̅ in bono et

Biblioteca Nacional de España

ſimplices in malo · Dauid quoque propheta et pſal
miſta de timore ita dicit timor domini ſcs permanet
in ſę · Item · timete inquit dnm omnes ſci eius · De
triſtitia uero ita dicit · Contriſtatus ſum in exercitatione
mea · Item de concupiſcere idem dicit · Concupiuit
anima mea deſiderare iuſtificationes tuas in omni
tempore · Et concupiui ſalutare tuum domine et
lex tua meditatio mea · ē · De letitia quidem idem pſal
miſta exhortans ſcos dicit · Laetamini in domino et
exultate iuſti · Gaudete iuſti in domino · Hunc
ergo timorem uel dolorem hanc cupiditatem ſiue hoc
gaudium qui reprehendere uoluerit ipſum reprehen
dit apoſtolum · uel prophetam qui per tales affectio
nes · non ſolum deo placuerunt · ſed etiam quoſdam
alios ad id ipſum exhortati ſunt · et quibus extorres
fuerunt inter criminoſos quoſ eſſent ſine affectu cul
pauerunt · Non ergo has affectiones habendo · ſed
eis male utendo delinquimus · quia humanorum af
fectuum proprietas hominis indicat creatorem · qua
litas uero bonam uel malam ſignificat uoluntatem ·
Ac ſic motus hi qui in omnibus affectiones ſunt haec
eadem ipſe in bene utentibus uirtutes et in male uten
tibus paſſiones ſiue perturbationes aut ut quidam
uolunt egritudines fiunt · Ille que bene eis utitur
qui non ſuam ſed dei querit facere uoluntatem · ut
iam non ſibi uiuat ſed ei qui per ſanguinis ſui effuſione

Biblioteca Nacional de España

in cruce illum redemit. qui cum apoſtolo dicere poteſt.
Ego enim per legem legi mortuuſ ſum ut deo uiuam xpo
confixum cruci. Viuo autem iam non ego uiuit uero in me
xpſ. Quod autem nunc uiuo in carne in fide uiuo filii dei
qui dilexit me et tradidit ſemet pro me. Omnia ergo
haec ſce cruci conueniunt. quia in ea omnium creator
paſſuſ eſt xpſ. Nam paſſio xpi celum ſuſtentat.
mundum regit tartarum perfodit. in ea confirmantur
angeli. redimuntur populi conteruntur inimici. ſta
biliuntur ſubſiſtentia. animantur uiuentia. conſer
uantur ſententia. inluſtrantur intellegentia. Inde
timor ductuſ a poena fideleſ liberet. triſtitia ſalubriſ.
poenitenteſ a peccatiſ mundat. concupiſcentia bonum
uirtutum fructuſ germinat. gaudium uirtute ſpe confidente
letificat. Omnium quippe auctor hanc ſcam ſibi pre
uidebat machinam hanc conſtrui uoluit. ut ipſa reſtau
raret et coadunaret omnia per ieſum xpm dominum
noſtrum. Sunt quoque uerſuſ duo in ipſa cruce
conſcripti quorum prior eſt. O CRUX QUAE
SUMMI ES NOTO DEDICATA TROPAEO.
A ſummo in ima deſcendenſ. Alter uero.
O CRUX QUAE XPI ES CARO BENEDICTA TRIUM
PHO. A dextra in ſiniſtram cruciſ tendenſ.
Sunt et in tertia gono circa crucem. quattuor uerſuſ.
quorum primuſ qui ſupra crucem eſt hic.
O CRUX QUAE EXCELLIS TOTO ET DOMINARIS

OLYMPO · Q uiuero infra hicē ·
O CRUX QUE DEDERAS SUPTO PLEBEM IRE ABA-
VERNO · Q ui autem in dextera hoc eſt in ana-
chroſtica depoſituſ eſt hic eſt · O CRUX DUX MI-
SERO LATOQ; REDEMPTIO MUNDO ·
E t qui in ſiniſtra hoc eſt in thelestia de hic ·
O CRUX VEXILLUM SANCTO ET PIA CAUTIO SAECLO ·
N otandum autem quod · O litteram quę circuli
habet ſimilitudinem in quattuor anguliſ tetragoni ·
et in quattuor cornibuſ cruciſ · nec non et in media
cruce poſuimuſ ut oſtenderetur omnia ſcām cruce
ſua potentia concatenare · et in ueneratione criſti
copulare quae ſurſum et quae deorſum ſunt ·

SALVESANCTASALVSCHRISTIIOTVPASSIOLAETA
CRVXVENERANDADEIDOCTRIXSAPIENTIALVMEN
LAVSVERICARAVIRTVSPHILOSOPHIACLARAHIS
QVOSDANTARVASOLLVELCVLMENCONDITOLYMPI
SIDEREOSQVECHOROSETCANDIDASCEPTRADIEI
NAMQSALVSHOMINV̄ESRERVMRENOVATIOPVLCRA
TEBEATORBSTOTVSALAINCLITANEMPEPOLORVM
OMNEGENVPERTECAELESTVMETFLECTIERAMBIT
TERRESTRVMATQINFERIVXTASVANINCVLANORV̄
SCEPTRADVCESREGNACVRVANTISNOMINIIESVS
ATMICHAELPRINCEPSHABITANTVDVXETINALTO
TEMEMORATVIRTVTEDEISIMVLAETHERACVNCTA
ETREGERETTEGERESTESNVMINISALMAQVODARA
QVOCLIPEOEXVLTATFRAMEAQVAFORTISINIBIT
HORRIDABELLADROCONISOVANSCV̄MILLIB:ALMIS
ATQ:TVASLAVDESQVAERETSIBIPRAEMIAVICTOR
NAM REHANC TATVI SVS ENSAMAC QE QE
SO SQECRVC MALEM ANCA AMVER QV BVSQE
VIR ŪVVT E TNSP OMATV TAI SASE VM
SCRIP AB NAIVS EC NSVROV NCRVCEV TA
XPS AD ETRĀFID IMIVMA TAQVE S
DVCERETINCLINANSHVMILISTVMVENITABARCE
ETDOCVITVERBISFACTISDOCVMENTARELIQVIT
ACCRVCESACRAP·IVSCONPLEVITCVNCTACREATOR
HOCGABRIELALACERDANSCLARV̄FAMENADAVREM
VIRGINISORABASARCHANGELVSETPARANIMPHVS
IESVMSALVANTEIAMTANGENSLAVDETRIVMPHVM
ORAFAELMEDICINADEINVMTEDEDITHAECCRVX
REDDEREPOSSEIVBARCVIVSTVNCRITEFIGVRAM
MONSTRABASCAECOQVAELVMINAREDDIDITORBI
CREDIM:ERGOCRVCISNTIQVAINLAVDIBVSESSE
CV̄NOVACONSONVITPS LENTVMCANDIOLAVDEM
ANGELIINOFFICIEFV LEBANTIVREMINISTRI
HINCROGOCAELORV̄A ME BENEDICITECHRISTO
QVICRVCESALVAVITMVNDVMDANSREGNABEATIS
ETVISTRVMNVMERVMCOMPLEVITINARCEPOLORV

Biblioteca Nacional de España

MERITO QVIPPE
corum · angelorum ordiné
ecclesiaſticiſ militię exer'
citiuſ nomine et numero
ſc̄ę eruditi concordant ut
aeterni regiſ uictoriam
conlaudent et magnitu
dinem letitię ſuę honeſto
officio predicent · cum non
ſolum in hora natiuitatiſ
xp̄i laudaſſe et poſt inde
ſerto illi miniſtraſſe ſacer'
euangelii textuſ commemoret · uerum etiam in tempore
paſſioniſ ac reſurrectioniſ eiuſ debito ei officio ipſos
adfuiſſe manifeſtiſſime narret maximeq; illoſ credi
oportet huiuſ regi eſſe deuotoſ · Quia quanto di
gnioſ in eiuſ militia militant · tanto deuotiuſ triũ
phum laudant · Nouem ergo ſunt ordineſ angelorũ
ut ſc̄ę ſcripturę nobiſ commendat auctoritaſ · hoc ē
angli · archangeli uirtuteſ poteſtateſ principatuſ
dominationeſ throni · cherubin et ſeraphyn · Sed ad
haec exponenda beati pape gregorii uerba ponam ·
Eſſe namq; angeloſ et archangelos pene omneſ sacri
loquii paginae teſtantur · Cherubin quoq; atq;
ſeraphin ſaepe ut notum · ē · libri prophetarum

Biblioteca Nacional de España

loquuntur. Quattuor quoq; ordinum nomina paulū
apoſtoluſ ad effeſioſ enumerat dicenſ. ſupra omnem
principatum et poteſtatem et dominationem. et uir
tutem. Qui rurſum ad coloſenſeſ ſcribenſ ait. Siue
throni. ſiue dominationeſ. ſiue principatuſ. ſiue
poteſtateſ. Dominationeſ uero principatuſ. ac poteſ
tateſ. iam ad effeſioſ loquenſ deſcripſerat. ſed ea qq;
coloſenſibuſ dicturuſ premiſit thronoſ. de quibus
necdum effeſiſ fuerat locutuſ. Dum ergo illis
quattuor quae ad effeſioſ dixit id eſt principatib;
et poteſtatibuſ uirtutibuſ coniunguntur throni.
quinq; ſunt ordineſ qui ſpecialiter exprimuntur.
quibuſ dum angeli et archangeli cherubin atq; ſera
phin adiuncta ſunt procul dubio nouem eſſe anglor̄
ordineſ inueniuntur. Unde et ipſo angelo qui primꝰ
conditus eſt per propham dicitur. Tu ſignaculum
ſimilitudiniſ plenuſ ſapientia et perfectuſ decore
in diliciſ paradyſi dei fuiſti. Quo notandum quod
non ad ſimilitudinem dī factuſ ſed ſignaculum ſi
militudiniſ dicitur. Ut quo ſubtilior ē. natura
eo in illum imago ſimiliuſ inſinuetur. expreſſa. In
eo loc mox ſubditur. Omniſ lapiſ pretioſuſ operi
mentum tuum. ſardiuſ. topaziuſ. et iaſpiſ. chryſo
litiuſ. onix. et birilluſ. ſaffiruſ. carbunculuſ. et
ſmaragduſ. Ecce nouem dixit nomina lapidum.
quia profecto nouem ſunt ordineſ angelorum. Quib;

Biblioteca Nacional de España

nimirum ordinibuſ ille primuſ angeluſ ideo ornatuſ
et opertuſ extitit · quia dum cunctiſ agminibuſ
angelorum prelatuſ · ē · ex eorum comparatione
clarior fuit · Sed hęc diſpoſitio in cruce nouem ordinu
angelorum quid nobiſ ſacramenti innuat perſequamur.
Tenet ergo hęc ſpecieſ ſcę crucis in inferiore ſua parte duoſ
ordineſ id eſt anglos et archangeloſ · in brachio dextro
duoſ hoc eſt uirtuteſ et poteſtateſ · In brachio ſiniſtro
item duoſ id eſt principatuſ et dominationeſ · in medio
unum id eſt thronoſ · In ſuperiore igitur parte · Item duos ·
hoc eſt cherubim et ſeraphin quę etiam nomina dn̄i noſtri
ih̄u criſti gloriam predicandam ſatiſ conueniunt eiuſq;
magnificentiam narrandam decenter conpetunt · Que
enim angeli · et archangeli infima parte cruciſ poſiti de
nuntiant · niſi eum qui de cęlo in terram deſcendit · ma
gni uidelicet conſilii angelum ad adnuntiandum man
ſuetiſ miſſum · ut fortior fortem alligaret eiuſq; uaſa
deriperet · et quem alium uirtuteſ poteſtateſ principat
et dominationeſ predicant in brachiiſ cruciſ poſiti · niſi
eum de quo ſcriptum · ē · Dextera domini fecit uirtutē.
et item · Data eſt inquit michi omniſ poteſtaſ in caelo
et in terra · Itemque · Et factuſ · ē · principatuſ ſuper
humerum eiuſ · et uocabitur nomen eiuſ admirabiliſ con
ſiliariuſ deuſ fortiſ pater futuri ſeculi princepſ pacis ·
et item · Et dominabitur a mare uſq; ad mare · et a flu
mine uſq; ad terminoſ orbiſ terrę · Throni ergo in medio

Biblioteca Nacional de España

cruciſ poſiti quem alium in ſe ſedere notant · niſi illum
cui dictum eſt apoſtolo teſte · Thronuſ tuuſ dſ in ſclm
ſeculi uirga recta eſt uirga regni tui · Et pſalmiſta · ſedeſ
inquit ſuper thronoſ qui iudicaſ equitatem · Et quę
cherubin ſeraphinq; ſignificant in arte cruciſ poſiti ·
Niſi eum de quo dicit apoſtoluſ · In quo ſunt omneſ theſ
auri ſapientię et ſcientię abſconditi · Et item · Deuſ
noſter ignis conſumens · ē · Cherubin quippe pleni
tudo ſcientię et ſeraphin ardenteſ uel incendenteſ inter
pretantur · Sed hęc non ita predicamuſ de ordinibuſ
angelorum quaſi unigenito illoſ quo equemuſ · ſed ſub
iectę creaturę officia et nomina diſpenſationiſ illiuſ
ſacramenta ueneramur · Eſt enim ipſe dſ et dominuſ
angelorum · ante omnia uidelicet ſecula ex deo patre
genituſ · hoc ē de ſubſtantia patriſ qui nouiſſima aeta
tum ſeculi ex uirgine matre natuſ · naturam in ſe ſuſcepit
humanam ad debellandum ſcilicet mundi principem
miſſum · ut expoliaret principatuſ · et poteſtateſ palā
triumphanſ eoſ in ſemetipſo quem pater ſuſcitauit a mor
tuiſ · et conſtituenſ ad dexteram ſuam in cęleſtibuſ ſupra
omnem principatum et poteſtatem · et uirtutem · et
dominationem quod nominatur · Non ſolum in hoc
ſeculo · ſed etiam in futuro · Omnia ſubiecit ſub pe
dibuſ eiuſ et ipſum dedit caput ſupra omnia
eccleſię quae eſt corpuſ ipſiuſ ·

Biblioteca Nacional de España

Nouem ergo litterae maioreſ que in hac pagina ſpeciem cruciſ faciunt hoc ſonant·

CRVX SALVS·

Habent quae ſingulae ſingulos ordineſ angelorum quod facile cuilibet patebit qui litteraſ nouit et nomina nouem ordinum non ignorat·

Biblioteca Nacional de España

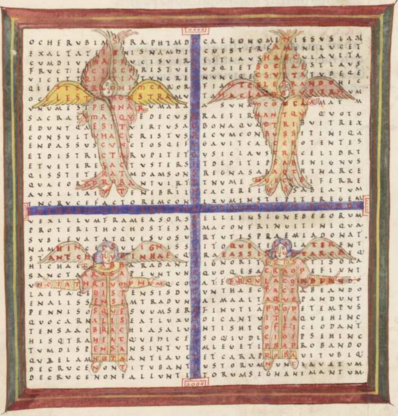

Biblioteca Nacional de España

INHAC ITAQ: PAGINA CRUX
dñi ſimul cum figuriſ ſeraphin et cherubin circa
ſepoſitiſ depicta conſcriptaq; cernitur. Quae
ideo in hoc opuſ hic intra dicta ſunt. ut oſtende
retur quanta prouiſione ac diſpenſatione diuina
clementia humano generi ſuper ſalutem ſuam
procurauerit. cum et in ipſiſ ſpiritibuſ angelicí
per propheticam reuelationem ſpeciem redempti
oniſ nrę ante uideri uoluit. et per opera pro
phetica in tabernaculi templi quę aditiſ
conſtructa. id eſt in ipſiſ cherubin iuxta arcã
ultra uelum poſitiſ ęternam propitiationem
mundo intimare decreuit. Proinde licet
multa multi de habitu et ſitu horum animaliũ
interpretati ſunt. et alia atq; alia. diuerſo
ſtilo. Non diuerſa fide ſcriptitarint. michi tamen
non incongrue uidetur ſalua maiorum traditione
ipſa animalia habitu ſuo ſcę crucis exemplari figura.
cum et interualla ipſiuſ localiter ſeruent. et ſurſũ
atq; deorſum in dexteram atq; ſiniſtram ſitu ſuo ſi
militer portendant. Deniq; de ſeraphin propheti
tica eſaiaſ inter alia ita narrat dicenſ. Vidi dnm
ſedentem ſuper ſolium excelſum et eleuatum et ea
ſub eo erant replebant templum. Seraphin ſtabant
ſuper illud. ſex alae uni et ſex alę alteri. Duabuſ ue
labant pedeſ. et duabuſ uolabant. et clamabant

Biblioteca Nacional de España

alter alterum et ſex ale alteri · Duabuſ uelabant
faciem · et duabuſ uelabant pedeſ · et duabuſ uo
labant et clamabant alter ad alterum · et dicebant ·
Scs · Scs Scs · dnſ dſ exercituum · plena eſt
omniſ terra gloria eiuſ · Quid ergo ſitus iſte ſena
rum alarum ſeraphin prefigurat · Niſi crucis xpi
imaginem · Ille quippe alae quę ſuperiorem
partem corporiſ ſui id eſt faciem uelabant · quod
ſurſum ad caput erectae ſunt · Neceſſe · e · et ob hoc
ſuperiorem partem crucis demonſtrent manifeſtu e ·
Ille autem quae infimam partem id eſt pedeſ uela
bant quomodo niſi deorſum demiſſa eſſe creden
dum · e · et ob hoc inferiorem partem crucis ſigni
ficare · Ille autem duę quae ad uolandum exten
ſę ſunt · quid aliud quam tranſuerſuſ cę crucis
lignum hi quibrachia et manuſ extenſe ſunt dnm
ſignificant · Et proinde in poſitione ſex alaru
ſeraphyn manifeſte totiuſ crucis xpi ſignaculu
expreſſum eſſe · Nemo ſapiens dubitat · Bene
quoque ipſa incendenteſ uel ardenteſ interpre
tantur quia illam formam demonſtrant in qua
ſuperatae ſunt omneſ aduerſarię po teſtateſ
totiuſ mundi peccata conſumpta atque deleta
ſunt · Immo ignem illum electiſ dei commendant
quem ſe dominuſ in terram mittere · et ut arderet
ſe uelle teſtatuſ · e · Et merito terna uoce ad laude
ſcę trinitatiſ omneſ electoſ cohortabantur · hoce

eoſ qui ante aduentum ſaluatoriſ fuerunt · et qui in
preſentia incarnationiſ eiuſ uixerunt · quique ad
huc in finem mundi poſt aſcenſionem eiuſ in cęloſ ad
fidem conuertendi ſunt · quia omneſ una paſſio xpi
ſimul redemit de iudeiſ uidelicet atque gentibus ·
De cetero cherubin illa quę in tabernaculo ſine tem
plo fabricata erant quid aliud extenſione alarum
ſuarum quam crucis criſti imaginem preferebant · De
quibuſ bene in libro regum narrat · quod facta eſſent
decem cubitorum altitudiniſ · et decem cubitos habe
rent a ſummitate alae uſque ad alę alteriuſ ſummi
tatem · Ad cuiuſ etiam inſtar humani corporiſ forma
comparari poteſt · cuiuſ pena tanta ē · latitudo in ex
tenſione brachiorum a ſummitate digitorum alterius
manuſ quanta · ē · altitudo ad plantā pediſ uſq; ad
uerticem capitiſ · Hec ergo iuxta arcam et propitiato
rium ſtabant · quia ueram propitiationem in incarna
tione ſaluatoriſ humano generiſ demonſtrabant ·
Haec et in modum crucis alaſ extenſaſ ſemper ha
bebant · quia per tuam noſtram redemptionem in paſ
ſione criſti ſaluandorum rite intimabant ·
In cruce quoque hic uerſuſ ē · in longitudine
a ſummo deorſum uadens · EN ARX ALMA
CRUCIS EN FABRICA SANCTA SALUTIS ·
Iſte quidem in latitudine · EN THRONUS HIC REGIS
HEC CONCILIATIO MUNDI ·
In ſeraphin quoq; et cherubim uerſuſ elegiaci conſcripti

Biblioteca Nacional de España

ſunt · Nam in ſeraphin illo quod ſupra dextrum cornu
crucis ſtat hi ſunt uerſus · SIGNA CRUCIS CRISTI
AST SERAPHIN CAELESTIA MONSTRANT ·
PENNARUM · ATQ; SITU · HAEC CUNCTA SACRA
TA PROBANT ·

In eo uero quod ſupra cornu ſiniſtrum · hi
NAM HAEC SOCIA EXULTANT CELEBRANDO HAC
LAUDE SUPERNUM CONCLAMANT Q; TRIBUS
SCEPTRA SABAOTH UICIBUS ·

In cherubin namque dexteriore uerſus iſti ſunt ·
HINC SIGNAT CHERUBIN HAEC LABBARA SANCTA
TRIUMPHUM · DISTENSISQ; ALIS BRACHIA
TENSA NOTANT ·

In ſiniſteriore quippe iſti ·
QUE LATERE ADSISTUNT ARCAE ET SACRA
OPERCULA CONDUNT · FACTAQUE PROPITIA
OFFICIO IPSA PROBANT ·

Biblioteca Nacional de España

CRUXROGOSACRADEISIGNAMIHINUMINEPECT:
LAUDIBUSUTCLARACANTIMTUARITETROPAEA
QUOMODOTERRINISADCAELISFOEDERADUCAS.
PACTUMCONFIRMESETLOETIUINCUIARUMPAS
ONOSAGMENAPOSTOLICYMTUMARTIRUMETORDO
IUREDOMUSXPIPOSUITQUOSCULMENINIPSUM
CONDISTISIMAPLEBSALMAESTUOCEBEPERTA
SANCTASALUTARISETCRUXFUNDAMINESUMMO
INSITACONSTRUCTACRUCIFIXIROBOREFIXA
QUAEUEREHUMANUGENUSADUITAMDEDICAUIT
FIRMATAQECOLUMNAEXITOSTENDEREPHILAX
AETERNAMPERSEPARADYSSOSURGEREFORMAM
TEGMINISETAULAMSPONSIIUSTIQUOQREGIS
CRISTETROPAEANOUAMOXIURECRUOREUIAQE
ERICISINMUNDOQUODIUSTIFOEDERASERUET
SPERNATDAMNATUMUINCATPIETATEDOLOSUM
CUIFAUORATQ:TIMORUIRTAEPALMACORONANS
INCLYTACRUXDOMINIXPEFUNDAMENTAAULAE
PULCHRIORESTOTOUEPNANTIFLORIBUSARUO
CELSIORACCEDROPAREOETPRETIOSIORALBO
QUADRATASIUNGISINFIRMOTRAMITEPETRAS
ETRITEPATRIARCHARUIUSPLEBSQUEPRLORA
FUNDAMENTATRAHITINFUNDODOMATISOMNIS
QUAEBENEDEUOTACORDASCITDOGMATEPRIMU
UINCIRETECTUMREGNANTIUERBAPROPHETAE
CONPLUERANTUIUAMIMPERIISAULAPIEREGI
UTCRISTOIAFORMASSENTINSEAMMATETRITO
OMNISNAMQSIMULSCANDITOBNOMENADASTRA
HAECAULALESUSADLATTUMFLUMINISARCTON
ETUOCEFIRMATAUIUEABONASTRUCTIOUITAE
IUNCTIOSIGNATOATHAECOMINEIUSSAMEARE
QUAUIADUXDUCITADLUCISSCEPTRATENENDA
QUOSTEMPLODEDICATLAETABONAMANS:IOXPI
QUATTUORATQCRUCISAUGETCUMRUFIBISTIS
PERFECTAMQEDOMUMOEDUCENSANGULUSIPSE

Biblioteca Nacional de España

IN HAC IGITUR PAGINA CRUX
ſca per medium tendit quattuor quadrangulá
formaſ circa latera eiuſ poſitaſ habenſ ad oſten
dendum utiq; celeſtiſ ędificii ſtructuram · ecclę
uidelicet diuini quę et domuſ eiuſ · ē · columna
et firmamentum ueritatiſ · Ad hanc ergo domũ
pertinent electi angli · quorum nobiſ ſimilitudo
in futura uita promittitur dicente dño · Illi autẽ
qui digni habentur ſeculo illo et reſurrectione
ex mortuiſ · Neq; nubunt · neq; ducunt uxoreſ
neq; ultra enim mori poterunt · Aequaleſ enim
angliſ ſunt et filii di ſunt cum ſint filii reſurrec
tioniſ · Ad hanc pertinet ipſe mediator dĩ et ho
minum homo xpſ ihſ · ipſo atteſtante cum ait ·
Soluite templum hoc et in tribuſ diebuſ excitabo illud
Quod exponenſ euangeliſta ſubiunxit · Hoc autẽ
dicebat de templo corporiſ ſui · Dicit autem apoſtolus
de nobiſ · Neſcitiſ quia templum di eſtiſ · et ſpſ dei ha
bitat in uobiſ · Si ergo ille templum dĩ per adſumptã
humanitatem factuſ · ē · et noſ templum dĩ per inhabi
tantem ſpm̃ eiuſ efficimur · Conſtat utiq; quia figurã
hominum nr̃m et ipſiuſ uidelicet dñi et membrorum
eiuſ que noſ ſumuſ templum illud materiale tenuit ·
quod ſalomon rex aedificauit in ieruſalem · Sed
ipſiuſ tam quam lapidiſ angularis ſingulariter
electi et pretioſi in fundamento fundati · Noſtri autẽ

Biblioteca Nacional de España

tamquam lapidum uiuorum ſuper aedificatorum
ſuper fundamentum apoſtolorum · et prophetarum ·
hoc eſt ſuper ipſum dn̄m quod oſtendit ap̄tſ dicēs ·
fundamentum enim aliud nemo poteſt ponere · p̄ter
id quod poſitum · ē · qui eſt xp̄s ih̄s · Qui propterea
recte fundamentum domus dn̄i poteſt uocari · quia
ſicut ait petrus · Non eſt aliud ſub cęlo datum nom̄
hominibus in quo oporteat nos ſaluos fieri · Et item ·
Ad quem inquit accedentes lapidem uiuum ab homi
nibus quemdem reprobatum a deo autem electum et
honorificatum · Et ipſi tamquam lapides uiui ſuper
aedificamini domus ſpiritalis in ſacerdotium ſc̄m
offerentes ſpiritales hoſtias acceptabiles deo per ih̄m
xp̄m · Poſſunt ergo huius fundamenti primi lapidē
ac fundationi abiles patriarchę · apoſtoli · et marty
res · Non incongruae accipi · Qui ſiue predicando
ſiue operando · ſiue patiendo fidei fundamenta
nobis iecerunt · et quorum auctoritatem in doctrina
exempla in actibus imitationem intolerantia cetera
turba fidelium ſequitur · Nam ſicut ap̄li et martyres
poſt ſaluatoris incarnationem paſſionem et reſurrec
tionem atq; aſcenſionem in cęlos per totum orbem ſpi
ritale aedificium domus dī xp̄m predicando ſiue
etiam pro xp̄o moriendo fabricati ſunt · Ita ante
aduentum eius in carne patriarchę · atq; prophetę
in priore populo · et his regionibus in quib; degebant ·

Biblioteca Nacional de España

ſemper aliorum uitam uerbiſ atq; exempliſ in meliuſ
conuertere ſatagebant. Quatinuſ digna conuerſatione
dm̄ habere mererentur habitatorem ipſum que ſibi ēē
ſentirent dm̄ proprium ſub cuiuſ dominatione poſitio
cognouerunt omnipotentem. Bene ergo in libro regū
ſcriptum ē de illa typici templi edificatione quod
preceperit rex ut tollerent lapides grandes. lapides
pretioſos in fundamentum templi et quadrarent eos.
Lapides ergo pretioſi ſunt ſcī uiri. quia meriti ſunt
preclari qui bene quadrari iubentur ac ſic in fun
damento poni. Quadratum namq; omne quecūq;
uertatur fixum ſtare conſueuit. Cui nimirum figure
aſſimulantur corda electorum quę ita in fidei fir
mitate conſiſtere didicerunt. ut nulla occurrentiū
aduerſitate. nec ipſa etiam morte a ſui rectitudine
poſſint ſtatuſ inclinari. Quales uidelicet doctores
eccleſia. non ſolum de iudea. uerum etiam de gen
tibuſ per pluresſ ſuſcepit. Recte quidem in ſcā cruce
hęc aedificatio demonſtratur quia in ipſa id eſt
in paſſione criſti tota eccleſia catholica fundata
fabricata perfecta atq; dedicata ē. Ne hoc aedi
ficium umquam ueniret ad effectum. niſi per crucē
liberaretur genuſ humanum. Nec ipſiuſ ſacerdotiī
digne compleretur officium. niſi ipſe ſacerdoſ in
cruce fieret ſacrificium. In ipſa autem cruce
continetur hic uerſuſ ſcriptuſ. INCLITA CRVX

Biblioteca Nacional de España

DOMINI XPI FUNDAMEN ET AULAE.

In ipſa autem cruce continetur hic uerſus ſcriptus
INCLYTA CRUX DOMINI XPI FUNDAMEN ET AULAE
In tetragonis uero circa crucem poſiti ſ uerſus conſcripti
non per circuitum poematis girant hoc eſt ut finalibus
litteris ad inceptiuas per am fractum redeant. ſed
omnes in dextro angulo ſuo ſuperius incipientes.
per ſiniſtrum ſupra ad ſiniſtrum infra in decem et
nouem litteris deſcendunt. Poſtea iterum in dextro
angulo ſuperius a uigeſima littera incipientes et
deſcendendo per dextrum uſque infra decem et vii te
litteris perangunt. et ſic unuſquiſque uerſus. iiii or.
tetragonorum. xxxvi litteras continet. Qui uti que
numerus eſt tetragoni plani et ſenarii in ſemetipſo
multiplicatione confecti. ſi con ſequentibus de
monſtrabimus. Eſt autem uerſus ſi hic tetragoni
ſubtus dextrum cornu crucis poſiti.
EE PATRIARCHARUM LAUDABILIS ACTIO
SIGNAT.
Subtus ſiniſtrum uero poſiti tetragoni iſte. ē.

PLEBSQUE PROPHETARUM DIVINO FAMINE IUSSA.
At eius quoque qui ſupra dextrum cornu crucis
poſitus. ē. talis. ē. uerſus.
AGMEN APOSTOLICU PANDIT TUA RITE TROPEA.
Supra ſiniſtrū uero talis. MARTYRUM ET IPSE
CHORUS EFFUSO IURE CRUORE.

Biblioteca Nacional de España

OMNIPOTENSUIRTVSSVMMASAPIENTIACHRISTE
ORNASQVITOTV̄ARCECRVCISDOMINVSPIEMVNDV̄
DISPENSASQVETVISSANCTISPIADONASALVTIS
NAMQ̄QVADRIGAPIISBENECORNIBAPTAQVAT̄NIS
VIRTVTVMPANDITSERIEMDEDICANTETRIVMPHO
VICTORISREGISOSTENDENSSANGVINECVNCTAS
PROFICERACSPICIESFRVCTVPIETATISINORBE
ESTVIRTVSHABITVSANIMIMORVMETDECVSOMNE
NOBILITASVITAERATIOETMODERATIOLINGVAE
QVAECRVXALMAPIISIVSTADASLAVDEPROBANDA
CVNCTASIMVLPLACITODEPROMISSINOVLAVOTO
SANCTATVADOCVITTENERVMPRVDENTIAMVNDVM
E[illegible]EIVSTITIABENEFERVENSSPERHEREOAV[illegible]T
T[illegible]R[illegible]REMZABVLISCANDITBENEDICTVSA[illegible]R[illegible]E
A[illegible]PIA[illegible]NSILLAMENTĒAVFERTERAVDE[illegible]RAT[illegible]M
V[illegible]DACCA[illegible]ALEMPOTERITVIMETTOL[illegible]REPVC[illegible]Ā
V[illegible]TOTANIS[illegible]ORTIHINCQVOQEAD[illegible]CLYTANI[illegible]V
A[illegible]TENDITADV[illegible]SAFERENSITC[illegible]IPSAVETAN[illegible]O
P[illegible]STIFERAVETL[illegible]ASCELERVM[illegible]VMNOXIACAED[illegible]S
O[illegible]TENDENSET[illegible]ALLEREIĀBON[illegible]EMPORAPOS[illegible]E
S[illegible]GNADEIS[illegible]REETMANDATAEDIS[illegible]REREACS[illegible]E
E[illegible]FACTO[illegible]CEMCONQVIREREHINCMD[illegible]SANCT[illegible]S
A[illegible]REC[illegible]EQEAVRESCAELESTIBVSOPTI[illegible]DIG[illegible]E
C̄[illegible]N[illegible]CANTQVODDONAPARENTETGERMINA[illegible]R[illegible]S
E[illegible]LIISFRVCTVSCORREPTAQVESQVALIDAR[illegible]E
VIMINASVCCENDVNTETREGIAFERCVLAPROMANT
HOSEROOFRVCTVSPIETASSACRATISSIMASEVIT
GRATIAPVRGAVITPATIENTIAETARTEPROBAVIT
PACTVMCONIVNXITITLEXPATRISALMARIGAVIT
PRODVXITBONITASNĀVIVIDAGRAMINACHRISTI
SACRAVITCVLTVSETLAVSCONSTANTIACVNCTOS
FVLGIBATCVLMOSNOVACRANAPEROMNIAVIRTOS
IAMHVMILISCONDITNVTRITQ̄MODESTIAPLENAM
INSPICAFRVGĒDATPERSEVERANTIAFRVCTVMET
TĒPOREMATVRVMCANDENTEMCONCITECHRISTVS
TVMCRVXPERTEIVSTITIAETPROPENVMINEVISO
MITTENSIAMFALCECONCLVDETINHORREAMESSE

Biblioteca Nacional de España

QVANTOS Gº
et quales fructuſ
lignum ſancte
crucis germine
ſuo proferat . di
gnum eſt etiam
in hoc ſacro car
mine modo com
memorare .

Cuiuſ fructuſ aeternuſ ē . et radix perpetua .
Cuiuſ odor mundum replet et ſapor fideleſ
ſatiat . Cuiuſ ſplendor ſolem ſuperat . et candor
niuem obfuſcat . Cuiuſ cacumen polum exce
dit . et cuiuſ infirmum inferna penetrat . Cuius
firmitaſ humilia exaltat . et cuiuſ potentia
exaltata humiliat . Omnium enim uirtutum
iucunditaſ . per ipſum et in ipſo mundo collata
eſt . quia in ipſo rerum perfectio completa eſt .
In ipſo celſitudinem ſuam prudentia demonſtrat .
In ipſo ſoliditatem ſuam iuſtitia reuelat . In
ipſo potentiam ſuam fortitudo conſignat . In
ipſo moderamina ſua temperantia conlaudat .
Hic etiam prudentia adquiſitionem ſapientię

et comprehenſionem ueritatiſ deuotiſ concedit
atq· hinc prudentiae · Jntellegentiae · et memo
rię dona omniſ fideliſ percipit · Hic iuſtitia
fidei fundamentum poſuit · atque hinc pietatiſ
et religioniſ gratię quoq· et uindicationiſ ęqui
tatem unicuique diſtribuit · Hic fortitudo blanda
cuncta et aduerſa magnificentiſſime contempnit ·
atque hinc fidentię et perſeuerantiae exempla
proponit · Hic temperantia inlibidiniſ ac per
tinentię inſolenter impetuſ frena diſciplinę inicit ·
atq· hinc pudicitię et continentiae clementię
quoq· et ſobrietatiſ multiplicia donec deſide
rantibuſ impendit · Hoc uidelicet lignum ab
ipſo plantatum · ē · de quo dicit propheta ligni
comparationem faciens · Et erit tamquam lignū
quod plantatum · ē · ſecuſ decurſuſ aquarum qđ
fructum ſuum dabit in tempore ſuo · Et folium
euiſ non decidit et omnia quecumq· fecerit
proſperabuntur · Decurſuſ aquarum ſunt coti
diani tranſituſ deficientium populorum · et
de ſemet ipſa ueritaſ dicit · Si in uiridi ligno hec
faciunt in arido quid fiet · Lignum ergō ſecuſ
decurſuſ aquarum · ē · cum foliiſ et fructu · quia
protectioniſ ſuę nobiſ umbraculum proferenſ
apparuit creator in carne · et humanum genuſ

Biblioteca Nacional de España

per reſurrectionem ad uitam erexit quod
per defectum coti die ibat ad mortem. Vere
enim iſtud lignum dedit fructum in tempore ſuo.
quando ſaluator paſſione et reſurrectione ſua
completa ē. eccleſiam per totam mundi latitudinē
in ſe uitem ueram coadunatam. cunctiſ uirtutibuſ
fecit abundare. Ipſo hoc teſtante. Ego ſum
inquit uitiſ et uoſ palmiteſ. Qui manet in me
et ego in eo. hic fert fructum multum quia ſine
me nichil poteſtiſ facere. Spiritaleſ enim hic
gignuntur fructuſ quoſ enumerat apoſtoluſ
dicenſ. fructuſ autem ſpſ ē. Caritaſ. gaudium.
pax. patientia. longanimitaſ. bonitaſ. beni
gnitaſ. fideſ. modeſtia. continentia. et reliq.
Bene ergo in ſcā cruce ſpiritaliſ adhibetur
fructuſ. quia omnium bonorum in ea crucifi
xuſ eſt auctor. Nam ex parte carniſ dum in ea
mori uoluit criſtuſ. ſalutem integram humanū
percepit genuſ. Granum frumenti in terram
cecidit. et glorioſam martyrum ſegetem pro
tulit. Vnuſ ſtipſ portauit hominem ſuſpenſu.
et totuſ munduſ. ad celeſte dedicatuſ eſt regnū
Iudea genſ inſolenſ ſuum non timuit perimere
regem et totiuſ orbiſ genteſ ipſum ſuſceperunt
redemptorem. quia in ſemine abrahe benedi

centur omneſ familię terrę. Quattuor ergo
hęc figurę in unam crucis formam diſpo
ſitę quattuor principalium uirtutum conti
nent nomina. Prudentię quoq; iuſtitię for
titudiniſ et temperantię. Et quibuſ omnis
uirtutum serieſ procedit in quibuſ ratio bonę
uitę conſiſtit. Sunt igitur memoratę figurę
secundum trigoni speciem coniunctę. sed uariis
gradibuſ diſtinctae. Factę ſunt enim in du
obuſ lateribuſ uniuſcuiuſque formę ſepte
graduſ ut oſtenderetur omneſ uirtutum aſcen
ſuſ in diuiſ carisma tibuſ conſtare. et nullum
niſi per sancti ſpiritus gratiam eaſ poſſe impetrare.

Tenet quoque hęc poſitio sanctę crucis triginta
ſex litterarum id eſt in ſingulis ſingulos.
Quorum primuſ qui in ſuppremo poſituſ e.
trigonuſ tenet hunc uerſum incipientem a dex
tro angulo ſuperiuſ et circum euntem per ceteroſ
anguloſ uſque ad illum unde incipiebat ita.
ARCAE CRVCIS DOMINI SVMMA PRVDEN
TIA SISTIT.

Innfimo autem trigono incipit uerſuſ hic
a dextro angulo deſubtuſ et uadit per ceteros
circumuſque ad ipſum a quo initium capiebat
ita.

IUSTITIA ET PRONA MANDAT SE PARTE TENENDA ·

Dextre autem partis trigonus continet hunc uerſum ab infimo angulo primum ſurſum aſcendendo ſic que circum eundo cetero ſuſq; ad initium ſuum ita ·

FORTI SED IN DEXTRO CORNU FERT SPICULA TUDO ·

Siniſtro uero trianguli uerſus a medio angulo initium ſumit gradiens primum aſcendendo uſque ad alterum angulum indeque percircuitum ad caput ſuum reuertitur. ita ·

CUM IN LEVO MODERANS DISPONIT IURA MODESTA ·

Modeſtia igitur per ſinincopam ſcripta pro temperantia ponitur ſpecies pro genere ·

Biblioteca Nacional de España

OMNIAIAMSPLEND DELVMINECRISTI
INLVSTRATACRV ISETSAC AEFACTABEANDO
CONCELEBRANT TVICTORIS CVOTASVPERNO
DEBITAPERSO VANTOEVOTE GNACANENTIS
CVNCTATENER MOPVMSVBMAG ONVMINELESV
QVICQVIDINO BEAEATEDACI QVICQVIDVBIQ
ESTSAPITETS NTITVLVITET VRARESERVAT
HOCTERRAPON VSHOCSIDERA RAMINAVENTI
IMPERIOSVBE VNTHOCSVNTA TEQEFFVERVNT
IMBERNVBSGR NDOGLACIESN XATQEDRVINA
FONTESETRIVI VIVISFTR IVBARABSQHOC
CRE ONA TVSTELI EAT QQE
EN MVMETN NVA RSV DICITEVRA
A MODVLOSCA TVSODASCANT TQVOQVEIV T
MNIACRVXTRA ATETSANOP ELVRECORONE
AVDEDEINOND SCORDETSE DICAT ONEST
IVSOPVSGAVD NSPISCESD RIQEDRACONE
OILESETLVCI ONTESPECO AARBOSHAREN
VMQEFFERISVE PAEVERMES TBESTIARICT
TPLACIDAEVV TVSEVSEVA ENTEVOLVCRE
RISTICOLAER SAVLAPOLI ERRAQSATAFL
V BISVIRTLV ENDVCENSVND QVEABHOSTS
N TIAFERT REX NDA EDOREPE IT
FAM ABI TPALM NOS PTO
DATFELICIDAT VSTISHAEC VNTIACVNCTIS
PARCENSRITE OSTIDATFATV IVEREMVLTOS
SEDIVREDAMN TQVOSAVCTVS FPSITINIQVS
INDEDECETPA ITERORAYMNI ANTIALAVDES
VOTAQEDECLAM NTGRATESENV STRAPOLORVM
TVRBAETTVPO VLVSQVEMPRO ERTTELVVBIQ
VOSRATIOCON ORSPARITERD REXITADOTAS
GAVDIAVOSCA LICAELESTI EGNABONAQVE
IAMSORTECAPI NTETVOTI ALDEREQIRVNT
ENDEDITHOCNES RVOBI ALVATORETIPSE
REXPROPRIVSPRA QECREATORIESVS

Biblioteca Nacional de España

RECTE IGITUR quaternarium numerum perfectione sacramentũ pene nullus ignorat. et bene illum in forma crucis xpi ideo transfiguratum totus orbis ueneratur. Siquidem mundum quattuor elementis constare manifestum est. id ē igne. aere. aqua et terra. Et totum orbem quattuor terminari partibus siue angulis notum ē. Oriente scilicet et occidente. aquilone et meridie. Quattuor quoq; sunt uicissitudines temporũ. Id est uer. aestas. autumnus. hiemps. et quattuor quadrantes naturalis diei. id est quater senae horę. quae tamen in his intus dinuscuntur. Mane uidelicet. et meridie. uespere et intempesto. Sed quomodo cruci conuenienter possit hęc dispositio coaptari. intimandum est. Si ergo

Biblioteca Nacional de España

erectam crucem uoluerimus aſpicere · ignem quod
ſupernum eſt elementorum · in arce illius colloce
mus · Aerem ſcilicet et aquam · quę media ſunt
in elementis · in tranſuerſo crucis ligno quod per
medium ſtipitis erecti dicitur cognoſcemus · Ter
ram uero quę grauiſſima ē · et imum in creaturis
tenet locum · inferiori parti crucis deputemus.

Haec quippe omnia elementa ſicut quadā naturę
propinquitate ſibimet commiſcentur · ut mundi
integritatem conficiant · Ita etiam quattuor par
tibus crucis ſibimet ſociantur · ut perfectam
ſpeciem eius demonſtrent · Si autem quattuor
plagis eam orbis uelimus aſſignare · Iacentem
meciamus · Neceſſe ē · ita ut primam partem eius
orienti · extremam occidenti · dextram aquiloni ·
ſiniſtram auſtro deputemus · Similiter quoque
quattuor uiciſſitudines temporum · ſeu quat
tuor partes naturalis diei poſitione in cruce
poſſunt adunari · ut una ſpecies anni ſeu diei
congrue in his quęat oſtendi · Ver enim atq;
aurora ortum lucis et coaleſcentia in terra germina
ordine ſuo proferunt · et ob hoc bene orienti depu
tantur · Aeſtus autem atq; meridies propter

feruorem · auſtro comparantur· eo quod tunc om
nium fructum terrę meſſiſ finitur et tota die ſpēcia
terminantur· Hiempſ quoq· et intempeſtum ·
ſeptemtrioni aſſimilantur· eo quod tunc terra fri
gore torpeat · et magiſ quieti quam alicui operi
tempuſ oportunum ſit · Igitur dum omnia per
crucem conſtat ēē recuperata et per xpī paſſionē
renata ac meliorata rite ad eiuſ laudem cuncta
conueniunt · Quia ipſe ē cum patre et ſpū ſcō
unuſ dſ̄ cui ſole benedictioneſ illae competunt
quaſ treſ pueri in camino igniſ ardentiſ · omſ
creaturaſ ad laudem creatoriſ exhortando con
cinnebant atq· dicebant · Benedicite omnia
opera domini domino · et cetera · De quo dicit
pſalmyſta · Laudent eum cęli et terra mare et
omnia quę in eiſ ſunt · Quia ſecundum apoſto
lum ex ipſo et per ipſum · et in ipſo ſunt omnia ·
ipſi honor et gloria in ſecula ſclorum amē ·
Cur uero in rota ſ quattuor elementa · ſiue IIII
tempore ſeu quattuor plagaſ mundi depin
xerim · hęc ratio · ē · Quia omniſ mundi machi
na temporaliſ · ē · et quadam permixtione
elementorum atq· ſucceſſu temporum uari

Biblioteca Nacional de España

abiliſ ſiue mutabiliſ. Salomone teſtante q(ui) ait.
Omnia tempuſ habent. et ſuiſ ſpatiiſ tranſeunt
uniuerſa ſub caelo. Nunc ignis aerem ſiccat. aqua
humidiorem facit. Nunc terra. aquarum alluui
onibuſ affligitur. Nunc ſoliſ ardore ſiccatur.
Aqua quippe natura mobiliſ ē. et quendam
circulum curſu conficit. Omnia flumina ait
eccleſiaſteſ. intrant in mare et mare non redundant.
Ad locum unde exeunt flumina reuertuntur. ut
iterum fluant. Ignis quoq; ſimiliter naturalem
motum habet. unde ad altiora ſe ſemper erigit
accenſum et locum ſibi ſuper aera quaerit. Diſ
currunt fulgora et crebriſ micat ignibuſ aether.
Tempora namq; circuliſ tranſeunt et uiciſſitu
dineſ quattuor ternorum menſium orbibuſ
eunt. Annuſ quoque ab eo quod ſemper
uertatur et in ſe redeat nomen accepit. Di
citur et orbiſ terrę et uertigo poli terraſ atq;
aequor circumuoluet. & tranſgirando uadit
ſp(iritu)ſ et in circuloſ ſuoſ reuertitur. Quinq; te
nent zonae caelum obliquuſ qua ſe ſignorū
uerterit ordo. unt quoque et ipſi uerſuſ in motiſ

Biblioteca Nacional de España

conſcripta ſperae ſiue circularis numerus est ·
xxxvi · qui per ſenarium ſenario multiplicato
in ſenarium terminat · quorum primus in ſuperno
circulo hic est uersus ·

VER ORIENS IONIS AURORA HAC PARTE
RELUCENT ·

In infimo uero hic ·

AUTUMNUS ZEPHYRUS TELLUS ET UESPERA
HIC FIT ·

Dextro namque hic ·

ARCTON HIEMS LYMPHA MEDIA NOX ECCE
LOCATAE ·

Et in ſiniſtro hic ·

AER AESTAS AUSTER ARCI HIC SIT MERIDIES QUE

Biblioteca Nacional de España

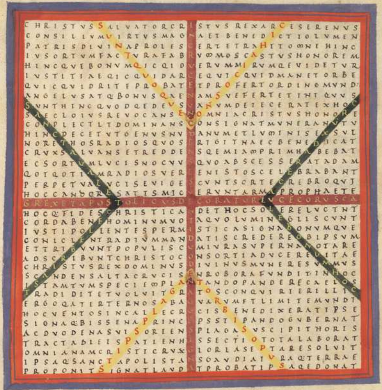

Biblioteca Nacional de España

DVODENARIVS
ergo numeruſ quam bene
et apte ſanctę cruci con
ueniat · non parua ora
tioniſ eſt intellegere ·
Quippe cum duo deci
uenti ſunt qui mundū
perflant · et duodecim
ſigna zodiaci quib;
ſeptem planetę circulos
ordinate · et diſpoſite pergunt · Et duodecim
menſeſ quibuſ annuſ curſuſ peragitur · Artifi
cialiſq; dici horę duodecim quibuſ ſol totam ſup
ficiem terre illuſtrat. Duodecim quoque patri
archę ex quibuſ omniſ multitudo filiorum iſrł
propagata eſt quę terram repromiſſioniſ ſcdm
ſorteſ duodecim tribuum poſſedit · A quibuſ ex
orti ſunt prophaetię diuini partuſ preconeſ ·
Unde et ipſe ſaluator carnem ſuſcipere et inter
homineſ naſci dignatuſ eſt · Qui lux in hunc
mundum ueniens duodecim apoſtoloſ quoſ ex
ipſa gente elegit ſol iuſtitiae in horum ſimili
tudine illuſtranſ · per cunctę plagaſ orbiſ ad ſcę
trinitatiſ fidem predicandam direxit · Et in ęcli

Biblioteca Nacional de España

ficatio caeleſtiſ ieruſalem eiuſdem numeri ſacra
mentum multipliciter inſinuatur· Quod in apo
calypſiſ quidem oſtendit· ubi ita ſcriptum eſt.
Et oſtendit michi ciuitatem ſcam ieruſalem deſcen
dentem de cęlo habentem claritatem dei· Lumen eius
ſimile lapidi pretioſi tamquam lapidiſ iaſpidis·
ſicut criſtallum· Et habebat murum magnum et
altum· habenſ portaſ duodecim· et in portaſ angulō
duodecim et nomina ſcripta que ſunt· Nomina
duodecim tribuum filiorum iſrael· Ab oriente porte
treſ· Ab aquilone porte treſ· Et ab auſtro porte treſ·
Ab occaſu portę treſ· Et muruſ ciuitatiſ habenſ
fundamenta duodecim· Et in ipſiſ duodecim noā
apoſtolorum et agni et reliqua· Sancta enim ęccla
in hoc edificio ſpiritali ſignificatur· quę eſt celeſtiſ
uidelicet ieruſalem et urbſ regiſ magni· Cuiuſ
artifex et conditor eſt dſ qui fundamentum eiuſ
ſimul et conſummatio ē· Qui pro nobiſ etiam pontifex
fieri dignatuſ eſt· ut proprii ſanguiniſ oſtia eiuſ
d em moenia ciuitatiſ ablueret pariter atq; dedi
caret· Omnia quecumque habet pater propria
ipſe poſſidet· Vnde in pectore ſummi pontificiſ
duodecim lapideſ pretioſi quaterno uerſu diſpo
ſiti et duodecim patriarcharum nominibuſ inſcripti
uidebantur in poni· Vt pulcherrimo myſterio

panderetur· omnia ſpiritalia charismata que ſin
guli quique ſc̄orum uirtutum et ex parte percipiebant.
In mediatorem dī et hominem homine xp̄o ih̄u pa-
riter et perfecte fuiſſe completa. Quod in euglio
quoq· ioh̄s teſtatur. Et uerbum inquit caro fac
tum· ē· et habitabit in nobis. Et uidimus gl̄am ei
gloriam quaſi unigeniti a patre plenum gratia et
ueritate. Et paulo poſt. Et de plenitudine eius
nos omnes accepimus et gratiam pro gratia. Quia
lex per moyſen data eſt gratia et ueritas per ih̄m
facta· ē·

Habet hęc ſpecies ſc̄ę crucis in cornibus ſuis ternas
lineas. Ut demonſtret quod ſicut ipſa dextra
leuaq· in directo tramite ſuo uicinas et coadherente
lineas habet. Ita uentorum quattuor cardinaliū
principalitas· in dextra· et in ſiniſtra uentos alios
poſitione ſua conſociat. Sic et quattuor tempora
ternos menſes· ſingula habentia· ſiue aequinoctiis·
ſiue ſolſtitiis media· iuxta quoſdam dirimuntur.
Quod illi planumerit qui grecorum ſeu egyptioru
de temporibus rationes ſedullus diſcere curat
Sunt autem in ipſa cruce duo uerſus exametri· quoꝝ
prior in longitudine a ſummo deorſum uadens·
hic· ē·

IN CRUCE NUNC MENSES UENTI DUODENA QUE SIGNA

Qui autem in latitudine tranſit iſte ē.

GREX ET APOSTOLICUS DECORATUR LUCE CORUSCA

Sunt quidem et alii duo uerſuſ pentametri in lineiſ adiacentibuſ cornibuſ crucíſ. Quorum unuſ perã tractum longitudiniſ crucíſ ſupera infraq; copulatur ita.

SUNT QUOQUE CONSOCIA HIC STIPLAGA ET ORBIS OPUS

Alter uero dextrae adaeque parti in latitudine ſociabitur ita.

SANCTA UALET CELEBRI AST CRUX DARE CALLE BONUM HOC.

Biblioteca Nacional de España

SOLETLVNADEVMHICCHRISTVMENBENEDICITELESVM
CRVXQ:ESTVESTERHONOSS [illegible] ABILISLVXPACIFERORDO
LAVSPROBITASSERIESP [illegible] CVNCTAETSAEPVLALVMEN
VOSQVEDIEMHACNOCTEM [illegible] SIMVLPERPENDITISORA
STRINGITISATQ:HVIVS [illegible] ENAADVINCVLAGREXSVM
STIRPSQ:EHABETHAECS [illegible] DECIESETQINQIESVNVM
ATQ:THOROINPROPRIOD [illegible] VOQVERITETRICENOS
NAMQVEHISSOLROTAQ [illegible] CITVRINDERELVNAET
TEMPORAQVEHISTOTA [illegible] OMNISCIRCVITANNVS
BINOSQVEETDECIENS [illegible] DETHISGLOBVSORBES
SEPTIMANAEATQVEHA [illegible] SQVOQELIMITISORAM
ANNVSATHANCQ:DIEMV [illegible] NETOMNISETORDOHIC
NAMHORAITADHANCTE [illegible] ALISCVRSVSETASTRA
IAMHVCQVEQVADRANS [illegible] XTOTAQ:EMNOTATARTE
ITQVATERETSAENISAR [illegible] VMVOLATVMBRISQVAE
ADCRESCVNTNVMEROIN [illegible] QVEOSTENDERITETSOL
CAELESVPERVACVVMHOC [illegible] AEQVINOCTIASIGNANT
TVSACRA [illegible] CLARA [illegible] ORNAS [illegible] ENEBRIS
CRVXQ [illegible] MICA [illegible] INC [illegible] SVBIQ:
ORA [illegible] ISI [illegible] BA [illegible] ARA
A [illegible] M
HA [illegible] I [illegible] NC
DONA [illegible] CS [illegible] EHA [illegible] ÆLI
LAVSHO [illegible] ODIS [illegible] NATC [illegible] HAVSTA
LVXABIITCVMSVMMAIV [illegible] RIMVMASTRAADITENSOL
ATQ:SACRAMEFFILGLEMH [illegible] INARDVASISTITIESVM
NAMIVDAEAFREMENSS [illegible] TVLITARBOREPOMVMET
QVOHOCPOSSENTTETR [illegible] AEREREPARTIB:ORBIS
GENTESETPOPVLIEXQ [illegible] ARISVNDIQVESVMMIS
HAEQVEDAPESVITBEM [illegible] TVRDECRVCECVNCTIS
QVODSATIENTVRIBIE [illegible] DECVPLATARESVMANT
DONAPATRISSVMIATQ: [illegible] TVMAETHERECERNANT
ANGELICOSPOPVLOSO [illegible] ETVNDIQVEFVLGEANT
HINCMONEOVTCANTVS [illegible] ASCRIPTAQVEAGAMVS
QVATENVSEXITIVMSP [illegible] RSASPERALNORBEMHVC
IAMFREMITHACPELLIV [illegible] XILIOHINCVALEATIAM
POSTQVOQVEREGNADEIE [illegible] ERAIAMLVCENITENTES
PRENDAMVSIAETIHINCR [illegible] METRESONEMVSOVANTES
AVCTOREMCHRISTVMDOMI [illegible] MOMNIPOTENTISETALMI
NEMPEPATRISNATVMVERV [illegible] ALMVMATQ:ARCESVPERNVM
SITQVOQVEHAECNOSTRARATIOLAVSSEMPERETARDOR

Biblioteca Nacional de España

ERGO HAEC
figurae ſcę crucis per
quattuor · exagonos
et per monadem inter
medios poſitam omnes
dies anni complectitur.
Siquidem annus ſola
ris habet dies · ccclxv ·
et quadrantem · Diuide
ergo hos per quattuor · Quater · xci · ccclxiiii ·
fiunt et remanet unus dies et quadrans · Diuide
illum unum diem per quattuor quater ſex horę ·
xxiiii · fiunt quod eſt integra dies a ſolis ortu · uſq;
alterum ſolis ortum · Diuide ipſum quadrantem ·
Quater enim horę et ſemis · ſex oras complent quod ē
biſſexti per ſingulos annos incrementum · Ac inde
fit ſi totum annum in quattuor partiaris quod una
queq; pars dies · xci · et horas ſeptem ac ſemiſſem con
tineat · Atq; hec fit uera portio · quattuor uicis
ſitudinum id eſt ueris · aeſtatis · autumni et hiemis ·
ut ſingule dies · xci · habeant · et vii · horas ac ſemiſ
ſem · Notandum tamen quod in hac figura qua —

Biblioteca Nacional de España

quadrantiſ demonſtratio aliter non ſit · niſi ſub
intellectu et examinatione ſexangulorum ut
hore ſingule ſingulis deputentur angulis · Si
enim quattuor exagonos in angulis ſuis perſpe
xeris · xxiiii · horas in his notabis · Quia ſcilicet
plenitudine horarum dies biſſextilis conficit .
et non abſurde hęc ratio huic rei diſcreta eſt .
Si enim in quattuor annis · quadrantis portio
ad unius diei peruenerit ſummam · ita et in quat
tuor exagonis · quater ſex orarum crux oſtendit
et normam · Recte ergo exagonus diuinitus huic
diſpoſitioni ordinatus eſt · quia ſenarius numeru
in tota ſirię anni plurimum ualet · Ad hoc q̄q̄ ·
demonſtrandum ponamus · partem unius capituli
de libro ſci aguſtini · quattuor de ſcā trinitate .
Annus etiam unus ſi duodecim menſes integri
conſiderentur · quos tricem dies complent · tale
quippe menſem ueteres obſeruauerunt quem cir
cuitus lunaris oſtendit ſenario numero pellet .
Quod enim ualent ſex in primo ordine numeroru
qui conſtat ex unis ut perueniatur ad decem hoc
ualent · lx · In ſecundo ordine qui conſtat ex denis

Biblioteca Nacional de España

ut perueniatur ad · c · Sexagenariuſ ergo nu
meruſ dierum ſexta parſ anni · ē · Proinde mul
tiplicetur per ſenarium primi uerſuſ tamquā
ſenarium ſecundi uerſuſ et fiunt ſexieſ ſexa
geni · ccc · et lx dieſ · qui ſunt integri · xii ·
menſeſ · Et quoniam ſicut menſem circuituſ
lunae oſtendit hominibuſ ſic annum circuitu
ſoliſ anum aduerſuſ · ē · Reſtant autem · v ·
dieſ et quadranſ diei ut ſol impleat curſū
ſuum annum que concludat · Quattuor enī
quadranteſ faciunt unum diem · Quem ne
ceſſe · ē · intercalari · excurſo quadriennio
quod biſſextum uocant · Ne temporum ordo
turbetur · Et iam ipſoſ quinq· dieſ et qua
drantem ſi conſideremuſ · ſenariuſ numeruſ
in hiſ plurimum ualet · Et primo ſicut fieri
ſolet ut a parte totum computetur · Non ſt
dieſ iam quinque ſed potiuſ ſex · Ut qua
draſ ille accipiatur pro die · Deinde quia
in ipſiſ quinq· diebuſ ſexta parſ menſiſ · ē ·
ipſa autem quadranſ ſex horaſ habet · Totuſ
enim dieſ id eſt cum ſua nocte · xxiiii · hor̄ eſt

Quarum parſ quarta qui eſt quadranſ diei ſex hore
inueniuntur · Ita ergo in anni curſu ſenariuſ numerū
plurimum ualet · Merito quippe ſcę cruci aptata ē
ſerieſ dierum quia per ipſam inluminata ſunt corda
hominum · Ipſi competit copulatio exagonum · q̄a
in ipſa conſtat perfectio rerum · Ad ipſam ordo tem
poraliſ luciſ conuenit · quia per ipſam lucem aeternā
homo inuenit · Ad illam nonagenariuſ numerus
cum monade cucurrit · quia per illam angelicus
ordo ad ſui numeri plenitudinem peruenit · Ad
ipſiuſ quoq· medietatem ex quattuor partibus ex
agoni directi unitate copulantur · quia per ipſius
maieſtatem · Omneſ genteſ ex quattuor plagis
mundi in unitate fidei ſociantur · Ipſiuſq· com
pleto opere caeleſtiſ atq· terreſtriſ creatur in una ca
ritate coniunguntur · Ipſi honoret maieſtas
per cuiuſ clementiam hęc cuncta perpetrata ſunt ·
Lauſ et gloria in ſecula ſeculorum · abet quippe
hęc ſpecieſ ſcę cruciſ in longitudine per duos ex
agonos metrum ſaphy·cum quod eſt pentametrum
endecaſyllabum · Et ſunt eiuſ treſ uerſuſ pareſ
recipiunt enim ſinguli quattuor · hoſ pedeſ bina
rum ſyllabarum · trocheum · ſpondeum · trocheum ·
iambum · et ultimum triſyllabum bachium · Poſt
treſ autem uerſuſ additur dicoloſ dactilicuſ · hoc ē

Biblioteca Nacional de España

dactiluſ · et ſpondeuſ ſunt que in ſupre exagono
hic uerſuſ · TERQVE CENTENOS DECIES QVE SENOS
ET SEMEL QVINOS HABET VNIVERS TEMPVS ·
ANALIS CRVCE CIRCVITVS · ECCE DIES HIC ·

In ſecundo quoque hi ·
SED PLAGIS POSTI SATIS EXAGONI QVATTVOR
MONSTRANT DECIE NOVENOS SINGVLI TOTOS PIE
CVM MONADE · ET SVPER VNVM ·

Notandum ē · autem quod prioreſ uerſuſ quia · c · litterā
quae in medio exagonorum eſt ſibi adtrahunt · xcii ·
litteraſ habent · Sequenteſ uero · xci · Illi aūt duo
exagoni qui tranſuerſam partem crucis faciunt metro
elegiaco compoſita ſunt quorum prio hoc uerſuſ habet ·
STIRBS QVOQVE SCĀ CRVCIS COMPLET CERTO ORDINE
SCEPTRVM · HAEC QVE DECVS MVNDI EST MAGNA
SALVS HOMINVM HAEC ·

Poſterior uero iſtoſ ·
CVNCTA TENET XPS BARATRV̄ ORBEM ATQVE
AETHERA CELSA ·
NAM REGIT ASTRA POLI HIC CLAVSTRAQ;
CVNCTA DIEI ·

Biblioteca Nacional de España

QVIDFERATENVITAMCORRVPTIOQVIDVEREATVR
DEBITAQVIDLAXETQVIDVINCLATENACIACEDAT
NVNCDECETVTVERAXSPECIARISHOCMVSABEATO
CARMINEDEPROMATCRVCISARDVADICATETACTA
HOCMERITOVOXFAVCEOMNISHOCPERSONATARTE
OSDIGITIPLECTRVMVOCACORLINGVALOQVELLA
QVODCECIDITBELLOTORVVSDRACONOXIVSILLE
ARTEVENENATAHOMINEMTRVXQVIEXPVLITEDEN
TRAXERATATQVECADENSDECAELILVCIFERARCE
TERTIĀADINFERNIFVMANTIASVLFVRESTAGNA
ASTRORVMPARTEMSECVMQVIAFRAVDESVPERBVS
TEMPTAVITSVPEROSONSSESIMILARESVPERNVM
INGELIDASTATVENSAQVILONISSEDETRIBVNAL
AGNVSHVNCQVELVPVMSVPERAVITIVREPOTENTI
ERIPVITPRAEDAMSTVDIAQVEFEROCIAPRESSIT
L[illegible]O[illegible]D[illegible]ENTESEXPLA[illegible]I[illegible]O[illegible]DSACRANVNT[illegible]A[illegible]V[illegible]A
CONVERTITMELIORANOTANSCAELESTIADONANS
[illegible]E[illegible]L[illegible]O[illegible]RIVLEBAT[illegible]V[illegible]C[illegible]A[illegible]TOFABVLA[illegible]A[illegible]S[illegible]I[illegible]
ROBORECONSVRGITQVIDOGMATASENSITAPERTA
[illegible]E[illegible]R[illegible]A[illegible]OSCANTVS[illegible]B[illegible]I[illegible]T[illegible]IXARADAH[illegible]V[illegible]T[illegible]Q[illegible]
INQVESACRALAVDEFECVNDATGERMINISAVCTOR
I[illegible]Q[illegible]E[illegible]PERFIDIAMC[illegible]V[illegible]A[illegible]PRAEMVNERE[illegible]E[illegible]L[illegible]T
DENIQVEHOCNVMEROMANIFESTAREDEMTIOTOTO
QVODFVERITMVNDODANIELISSEPTVAGINTAHOC
EBDOMADAESIGNANTVTPRAEVARICATIOCERTVM
ACCIPERETFINEMPECCATVMETNOXAETINIQVŪ
IVSTITIĀQAETERNAMADDVCERETIPSECREATOR
IEREMIASDECIESSEPTENOSSCRIPSITETANNOS
POSTQ'VSIPSESVOSAVINCLISSOLVERETAVCTOR
ATMOYSESSANOSMON[illegible]T[illegible]C[illegible]SCREVEBATIPSEHIS
QVOSDOCVITTOLERANSSENIORESSEPTVAGINTA
SAECVLAPACIFICA[illegible]S[illegible]R[illegible]X[illegible]VSTRASTOTABEATO
FAMINEEVANGELIIDECALOGIETTOTDERECLARO
NECERISINSCRIPT[illegible]I[illegible]P[illegible]S[illegible]EORIPSAFIGVRAEN
INQVINISSENSVSSVMMISDESQVODPIECVNCTOS
MAGNIFICETTPLACI[illegible]E[illegible]V[illegible]TOTIBIIVREFAVERE

SEPTVAGINTA QVIPPE numerum preſenſ forme ſcę crucis ſparſis litteris conſcripta demonſtrat · quo nobis intimatur omīa myſteria quę idem numerus continet · honore ſcę crucis decentiſſime conuenire. Nam · LXX anni captiuitatis quos hieremias propheta praedixit populo ſacrilego futuros quid aliud significat quam omne tempus iſtius uitę quod ſeptemnariū dierum numerum diſcurrit · quo propter peccatū primi hominis dampnati ſumus et poenis erumnisq· affligimur · et uariis tribulationibus atq· anguſtiis cotidie afficimur · Sed quia finem captiuitati poſt LXX · annos idem propheta prenuntiauit · hoc ni fallor insinuat quid in fine mundi captiuitas noſtra perfecte diſſoluetur · quando nouiſſima et inimica deſtruetur mors · Quando simul et de animę decore · et de corporis inmortalitate sine fine cum xp̄o gaudebimus · Atq· ideo in ſcę crucis forma hec ratio oportebat demonſtrari quia ipſa per xp̄i paſſionem huius gratię contulit nobis effectum · Cui rei concordant ipſa uerba prophetę qui ait · Hęc dicit cum coeperimus impleri in babylone

ſeptuaginta anni uiſitabo uoſ et ſuſcitabo ſuper uoſ uer
bum meum bonum · et reducam uoſ ad locum iſtum · Ego
enim ſcio cogitationeſ pacis et non adflictioniſ · ut de
uobiſ finem bonum et patientiam · Et inuocabitiſ me
et ibitiſ et adorabitiſ me · et exaudiam uoſ · Queritiſ me ·
et inuenietiſ · Cum quęſieritiſ me in toto corde uro
inueniar a uobiſ · ait dominuſ · Et reducam captiui
tatem ueſtram · et congregabo uoſ de uniuerſiſ gentib;
et de cunctiſ locis ad quę expoli uoſ · dicit dominus ·
Et reuerti uoſ faciam ad locum a quo tranſmigrare uó
feci et reliqua · Quid eſt enim quod dicit propheta ·
cum coeperint impleri in baby:lone · lxx anni uiſitabo
uoſ · et ſuſcitabo ſuper uoſ uerbum meum bonum · Niſi
quod dicit apts · Quando autem uenit plenitudo
temporiſ miſit dſ filium ſuum factum ex muliere factu
ſub lege ut eoſ qui ſub lege erant redimeret ut adoptione
filiorum reciperemuſ · Et item · Jn nouiſſimiſ inquid
diebuſ locutuſ · ē · nobiſ dſ in filio ſuo quem conſtituit
heredem uniuerſorum per quem fecit · et ſecula · Cum
coeperint impleri dixit · non cum completa fuerint ·
quia non in conſummatione mundi ſed in nouiſſima aeta
tum ſaeculi incarnatuſ · ē · xpſ · Et per uerbum euangelii
inluminauit credenteſ atq; per paſſionem et reſurrecti
onem ſuam reſtaurauit genuſ humanum · Quod enim
biſ in hoc capitulo reuerſionem predicat · hoc eſt in eo
quod dicit · et reducam uoſ ad locum iſtum · Et paulo

Biblioteca Nacional de España

poſt ſubiungit · Et reuerti uoſ faciam ad locum a quo
tranſmigrare uoſ feci · Poteſt intellegi quod anime reuer
ſionem ad requiem in priori ſententia et in ſecunda cor
porum reſurrectionem ad gloriam inſinuet · Poſt mortem
ergo ſc̅orum anime modo in paradiſum uadunt · et in fine
mundi recipientes corpora ſua regnum intrabunt aeternu̅ ·
Septuaginta uero ebdomadaſ · Numerauit danihel pro
pheta uſque ad criſtum quando finem acciperet delictu̅
et preuaricatio et adduceretur iuſtitia ſempiterna ·
Verum ut hec apertiuſ eluceſcat ipſa iam angeli ad pro
phetam dicta uideamuſ · LXX · inquit ebdomade
adbreuiatae ſunt · ſuper populum tuum et ſuper urbem
ſc̅am tuam ut conſumetur preuaricatio et finem accipiat
peccatum · ut deleatur iniquitaſ · et adducatur iuſtitia
ſempiterna · et impleatur uiſio · et prophetia · et unguat̅
ſc̅ſ ſc̅orum · et reliqua · Nulli dubium quin hec uerba
xp̅i incarnationem deſignet · qui tulit peccata mundi
legem et prophetaſ impleuit · unctuſ eſt oleo letitię pre
participibuſ ſuiſ · Numerantur igitur iſte ebdomadę
per ſeptenoſ annoſ diſtincte a uigeſimo anno regni
artarxerſiſ regiſ quando neemiaſ pincerna eiuſ impetrau̅
ab eo reſtaurari muroſ ieruſalem templo multo ante ciro
permittente conſtructo · Quę ipſe adbreuiatę ee
ſcribuntur hoc eſt ſecundum lunę conputum duo
denorum menſium lunarum · Hinc fiunt anni quadrin
genti nonaginta · qui ad ſolarem redacti faciunt annoſ · cccclxxv ·

Biblioteca Nacional de España

A d cuiuſ uero baptiſmum quando unctuſ eſt ſcī
ſc̄orum deſcendente ſuper eum ſp̄u ſc̄o ſicut colūba ·
N on ſolum ebdomadaſ · vii · et lxii · fuiſſe complet̄a ·
ſed et partem iam ſeptuageſime ebdomadiſ incho
atum · Et poſt ebdomadaſ inquit · lxxii occidetur
xp̄ſ et non erit eiuſ populuſ qui eum negaturuſ eſt ·
N on ſtatim poſt lxx duaſ ebdomadaſ · ſed in fine
ſeptuageſime ebdomadiſ occiſuſ eſt xp̄ſ · Quādō
quantum conicere poſſumuſ ſegregauit a ceteriſ
quia de hac erat plura relaturuſ · Nam et xp̄ſ in illa
crucifixuſ et a populo perfido · non modo in paſ
ſione uerū continuo ex quo a iohanne predicari
coepit negatuſ ·ē· Confirmabit autem multiſ pactū
ebdomada una · ipſa uidelicet nouiſſima in qua
uel iohanneſ baptiſta · uel dominuſ · et apoſtoli
predicando multoſ ad fidem conuerterunt · Et
in dimidio ebdomadiſ deficiet hoſtia et ſacrificiū
hoc eſt xv anno tyberii ceſariſ quando inchoato
xp̄i baptiſmate hoſtiarum purificatio fidelibuſ
paulatim uileſcere coepit · Et merito quia quanto
magiſ adpropinquauit ueritaſ · umbra ſecedebat ·
D ignum etiam erat ut quando ipſe ſaluator in cruce
fieri uoluit hoſtia legaliſ pecudum deſineret uicti
ma · Et quandoueruſ agnuſ dī xp̄ſ · pro totiuſ
mundi peccatiſ immolatuſ ·ē· typicuſ ille deficeret ·
qui pro uniuſ gentiſ liberatione in teſtimonium occiſuſ ·ē·

Biblioteca Nacional de España

Item · LXX presbyteroſ moyſeſ dn̄i mandato populo
pretulit ut oſtenderet eoſ ſolummodo qui per ſp̄ſ ſc̄i
gratiam legem ſpiritaliter intellegunt · idoneoſ eē
aliiſ magiſterium prebere · Et hoc in ſc̄e crucis decebat
numero oſtendi · Quia non eſt inuentuſ · neq; in
cęlo · neq; in terra · neq; ſubtuſ terram qui aperiret
librum et ſolueret ſeptem ſignacula eiuſ · Reſpiceretq;
illum · niſi agnuſ qui in medio chroni ſtat tamquā
occiſuſ habenſ cornua · vii · Leo quidem de tribu iuda
radix dauid qui clauem tenenſ · claudit et nemo
aperit · Aperit et nemo claudit · Qui datuſ eſt in luce
gentium ut aperiret oculoſ cecorum · ut educeret
de concluſione uinctum de domo carceriſ ſedentem
in tenebriſ et umbra mortiſ ·

Sunt quidem hic in figura ſc̄e crucis quinq; ſperulę
diſpoſitę qui ſimul numerum · LXX · continent ſin
gillatim uero unaquęque · XIIII · harumq; iii ·
unum uerſum tenent in longitudine incipientem
a ſummo et in ima et deſcendentem · ita ·

CRUX PIA CONSIUCTA HIC SUPERASTI VINCULA
MORTIS ·

Item in latitudine treſ ſummulę aliud uerſum tenent · ita ·

MAGNA BONA ET SANCTA · HIC SUPERASTI CRI
MINA SAE cli ·

Medietaſ quoq; crucis utriq; uerſui communiſ · ē ·

Biblioteca Nacional de España

TEPATERALMEPOLIDOCTOREMCARMINEINISTO
RECTOREMQVEVOCOFELICIBVSANNVECOEPTIS
TVPIVSETCLEMENSSENSVMDANSVERBAQ:CASTA
VTTVAQVIDPRIMASIGNETLEXPANDEREPOSSIM
ADCRVCISAETERNAMLAVDEMLEGISQ:SECVNDAE
IVSDEMONSTRANDVMVOTARITVSQVEPERENNES
CVMPRIMVMHAECRITEGENERATIOMAXIMARERV̄
EXORTAESTEXINVISISCRVCISALMAREFVLSIT
GLORIACVMDONOLVXALMABEAVITETARVAHAEC
CVNCTASIMVLRECREATTVAQ:NVNCDEXTERAXP̄S
ETVERALVCISDANSMVNERACVMCRVCESAECLIS
NAMGENESISVITAELAVDATMIRABILELIGNHOC
INTERCVNCTAFVITPLANTATVMQVODPARADYSO
VIVIFICANSLIGNATRIBVENSETMVNERAFRVCT:
HOCPATRIATQ:ISACVEXITMVLTANDVSADALTAR
ORATET [illegible] HOC [illegible] TIS [illegible] ERORVM
EVEHER [illegible] VIA [illegible] IVM [illegible] NITORE
NVPTAC [illegible] IVI [illegible] B:VE [illegible] RELVD:
VTADTR [illegible] HOS [illegible] BMA [illegible] CANTAT
ETPLEB [illegible] NIIO [illegible] VRE [illegible] OPHAEA
LAVDEI [illegible] DIP [illegible] Q:TR [illegible] ETEOVM
HOCMARETESTATVRVICTRICESORBITACALLES
ATVETEREMHOCLIGNVLEGISDVLCAVITABYSVM
BISPETRAMEXCVDITVIVAMPRODVXITETVNDAM
NAMQVEAMALECHCANAMDEVICITPRIMITVSIRĀ
SIGNVMHVIVSPARITERNOMENDELEVITETILLL
BOTRVMHOCVECTEPIVMRENOTAVEXITVTFERQVE
VECTORVMVOTISETOVANTIBVSOMNIALAVDANT
DONADEITERRISHISGAVDIAINESSEEPVLARVM
QVISBENEMYSTERIADICITVELDICERECVNCTA
RITEVALETCRVXDONATVAVVINONSATISOMNES
LINGVACREATVRAEPOTERITDEPROMERELAVDE
HOSTIATEPATRISAETERNIDEDICAVERATARAM
VITAESERPENTEMEXALTASTIETTVPIECRISTV̄
MONSTRASTIPOPVLODETEETQVODICEREPOSSV̄
CVNCTABONADEDERASDEMEBASETMALACVNCTA

Biblioteca Nacional de España

QVISQVIS LEGIS
prime plenam deſiderat habere
notitiam. Neceſſe ē. ut huius
figurę per omnia memor ſit.
Et eius factum mente ſepius reuol
uat. et comparans priora poſte
rioribus. Recolat ſcriptum.
Omnia in figuram contingebant
illis. Scripta ſunt ad cor
rectionem noſtram in
quo fines ſeculorum
deuenerunt. Et quod exemplari. et umbre deſeruiunt
cęleſtium. Et item. Vmbra enim habens lex futurorum
bonorum. Non ipſam imaginem rerum. Vmbra enim non
ſine uero corpore fit. Sed tamen ipſa in ſe ueram et integra
ſpeciem corporis non exprimit. Quapropter oportet ut
quiſquis ueritatis amator ē. ſi umbram prius uideat. ad
uerum cuius ipſa umbra ē otius oculos conuertat. Nedū
in umbra penitus intuitu hereat ueritatis fructum neglegen
perdat. lex ergo hauſtum ſitientib; prębuit. ſed ſine ligno
potabilis non fuit. Oſtendit quippe dominus moyſi
lignum quod mittens in aquam omnem amaritudinem
in ea abſumpſit. et quę prius ſitientes populos uano allici
ebat aſpectu. ligno inmiſſo omnes dulciſſimo refrigera
bant potu. Itaq; ſecundum apoſtolum lex quidem

Biblioteca Nacional de España

eſt ſca · et mandatum ſcm · et iuſtum · et bonum · ſed lex
ſpiritalis · e · ut idem dicit apoſtolus · Et non in uetuſ
tate litterę · ſed in nouitate ſpſ debet intellegi · Littera
enim occidit · ſpſ autem uiuificat · Lex ergo ſpiritus ġ
uitę in xpo ihu liberauit nos a lege peccati et mortis ·
Nam quod inpoſſibile erat legis in quo infirmabatur
per carnem · dſ filium ſuum mittens in ſimilitudinem
carnis peccati · et de peccato dampnauit peccatum in
carne · ut iuſtificatio legis impleretur in nobis · Qui
non ſecundum carnem ambulamus · ſed ſecundu ſpm ·
Scriptum quippe ē · in lege · maledictus omnis qui non
permanſerit in omnib; quę ſcripta ſunt in libro legis
ut faciat ea · Sed quoniam in lege nemo iuſtificatur
apud deum · et quicumq; ex operibus legis ſunt ſub
maledicto ſunt · Xpſ nos redemit de maledicto legis
factus pro nobis maledictum · Quia ſcriptum · ē ·
Maledictus omnis qui pendit in ligno · ut gentibus bene
dictio abrahę fieret in xpo ihu ut pollicitationem ſpſ
accipiamus per fidem · Igitur cum destructa ſit ma
ledictio legis per crucem · et ius amaritudo per ipſam
conuerſa in dulcedinem · Dignum eſt etiam ut in ei
effigiem diſponantur libri legis ut congruentia
operis · in hoc innoteſcat et myſterii ſacramentum ap
pareat · Ergo in capite id eſt in culmine ſcę crucis ſit
poſitus liber geneſeos quia ipſe capud ē et primus
omnium librorum · Narrans quod in principio fecit dſ

celū et terrā · utiq; per filium unigenitū · dſ pater
id eſt per uerbum ſuum coeternum ſibi de quo dicit
pſalmiſta · Verbo dn̄i cęli firmati ſunt · et ſpu oriſ eiuſ
omniſ uirtuſ eorum · Hinc dicit et euangeliſta iohſ.
O mnia per ipſum facta ſunt et ſine ipſum factū eſt
nichil · Jmma uero parte crucis hoc eſt in pede
ſit poſituſ nouiſſimuſ quinq; librorum legiſ id ē
deuteronomium quod interpretatur renouatio
legiſ utiq; ſignificanſ euangelium in quo cuncta
quę lex figuraliter · atq; typice protulit ueraciter
ac ſpiritaliter ſunt enodata · ac n̄ri ſaluatoriſ hore
reſerata · Jure ergo in capite crucis geneſeos et in fine
deuteronomium conſiſtunt · quia cum quę lex narrat
in principio temporiſ cum patre omnia condidiſſe ·
in fine temporiſ hunc euangelium refert cuncta per
crucem renouaſſe · Exodus uero bene in dextro po
nitur in quo exitus filiorum iſrł de egypto conſcri
bitur · et ibidem plura a dn̄o facta miracula narrant ·
Juxta illud pſalmiſtę · Dextera dn̄i fecit uirtutē ·
E t item · Qui percuſſit egyptum cum primitiuiſ eorū ·
et eduxit iſrł de medio eiuſ · Jn manu forti et bra
chio excelſo · Jn ſiniſtro quoq; liber numeruſ eſt po
ſituſ quia ipſe ſiniſtraſ congregationeſ · Core et da
than et abiu contentioneſ contra moyſen et aaron
leuaſſe deſcribit et p dn̄i potentiam eiuſ conpreſſa ·
At leuiticuſ in medio omnium ſtanſ crucis medietate
Biblioteca Nacional de España

tenet · qui a illū pontificem designat in plurimorum
ſacrificiorū quia in ara crucis ſemetipſum optulit hoſtiā
inmaculatam deo et ex haurienda multorum peccata
et pro tranſgreſſorib; exorans exauditus eſt pro ſua
reuerentia · Ergo in quinq; tetragonis quinq; lib
legis · per quinq; uerſis hic notantur · qui ſunt iuxta
ordinem tetragonorum loco ſexto · et perſenarium in
ſemet multiplicato · ſexies ſenī ſeni faciunt in plana fi
gura ſextū tetragonum quod ſunt · xxxvi · Eſt quoq;
primus uerſus tetragoni in arce cruci poſitus iſte ·

TE GENESIS CRVX ALMA BEAT TVA MVNERA LAVDAT'.

Secundus uero · ē · qui in tetragonum dextri cornu
poſitus eſt hic · EXODVS ATQVE CANIT TRAN
SITVS CARMEN AMORE ·

Tertius namq; in medio crucis eſt poſitus · ita ·

IVRA SACERDOTIS LEVITICVS OPTIME PSALLIT ·

Quartus quidem in ſiniſtro cornu ſcriptus ē ita ·

ADSNVMERVS CANTAT MAGNALIA MIRA TRI
VMPHI ·

Vltimus etiam qui in ultimo tetragono id eſt in baſa e
crucis diſcriptus · ē · ita ſonat

NAM DEVTER · NOMIVM RENOVANTIS GAV
DIA DICIT' ·

Biblioteca Nacional de España

PERGESALVTIFERAMSPECIOSODICEREVERSV
MVSACRVCISDOMINILAVDESOLAMENETACTVM
INQVAMORSVICTAESTCVNCTADIMISAPIACLA
LVXREDIITMVNDOVENIAETCVMMVNEREVENIT
ADAMNAMPRIMVSTVLI[illegible]MNIADIGNADECORIS
PROGENIEEXTOTANO[illegible]CVMPABVLASVMPSIT
CVNCTAVENVSTABO[illegible]ARE[illegible]EARVNTCARABEATA
CVADVENITIESVS[illegible]DAMPI[illegible]INARVASECVNDVS
VNIVSEXHOMINI[illegible]SCELERE[illegible]OTDAMNATVLERE
INREBVSCVNCTIPERITVRIETMORTEMINORES
VNIVSATQVEHOMINISDONOSALVANTVRVBIQVE
CREDENTESOMNESFRVITVRIACLVCESVPERNA
DENIQVEREGNAVITPERLIGNVMNOXIACVNCTO
MORSETIAMMVNDODOMINANSETSORTEBEATVM
CAPTIVAREGNVMPERLIGNVACPERDIDITOMNE
ETNOCVO[illegible]MVLTOSAMISERATI[illegible]PROBAQV[illegible]NDA
ENTOT[illegible]RIBVITCHRISTVSVT[illegible]NVASI[illegible]INC
ORBIM[illegible]NDO[illegible]MSPECIEMTOTA[illegible]PIV[illegible]CIS
CONS[illegible]ITVIT[illegible]OLLENS[illegible]IRASA[illegible]AS[illegible]CI[illegible]TVS
ETA[illegible]DERATLV[illegible]EMCORDISETP[illegible]NGE[illegible]PA[illegible]TVM
PRIMVSHOMOTERRENVSERATETPIGNORATOTA
TERRENAGENVITMORTISQVISDEBITALIQVIT
POSTERIORVERVSFVERATCAELESTISETADAM
HICDOMINVSMVNDITERRAEPONTIQVEPOLIQVE
REGNATINAETERNVMDONATCVMREGNABEATIS
QVATTVORIPSEDABIT[illegible]OTIVSCONDITORADAM
IVREPLAGASORBIST[illegible]MDENOMINEDICTAS
CVIVSLVXVIRTVSD[illegible]MIN[illegible]MTESTANTVRVBIQVE
ENANATOLIDYSISA[illegible]CTONA[illegible]SEMBRIAHAECSIC
DESIGNANTODIS[illegible]ETVTPIECVNCTA
AVCTOREMDOMINVMCOGNOSCANTLAVDEBEATA
ETCELEBRENTCRISTVMQVODVEREFILIVSIPSE
SVMMISITPATRISETDEXTERAVERATONANTIS
CVIVSCVRABONAESTIACTIMEDICINASALVTIS

Biblioteca Nacional de España

QVID ERGO SIBI
uelit hęc figura et hęc con
ſcriptio oportet intellegi.
Nomen enim primi hominis
id eſt adam in figura et
forma ſcę crucis diſpoſitum
eſt. de quo exortae ſunt
omnes gentes et omne genus
humanum originem traxit.
Qui ſecundum apłm e
forma futuri uidelicet
xpi. de quo idem apoſtolus ita dicit. Factus eſt primus
adam in animam uiuentem. Nouiſſimus autem adam
in spm uiuificantem. Et paulo poſt hęc. Primus inquit
homo de terra terrenus. Secundus homo de cęlo cęleſtis.
Qualis terrenus. tales et terreni. Et qualis cęleſtis tales et
celeſtes. Igitur ſicut portauimus imaginem terreni.
portemus et imaginem cęleſtis. Et cur hoc dixerit ſtatim
cauſam ſubiunxit. Hoc autem dico fratres quoniam caro
et ſanguis regnum dī non poſſidebunt. Neq; corruptio
incorruptelam poſſidebit. Recte enim nomen adam in
crucem configuratum ponitur. In qua omne genus hu
manum per xpm liberatum eē cognoſcitur. Nec in alia
forma ſpecies redemptionis nrę magis conuenit haberi.
quā in illa ubi plage totius mundi potuere conprehendi.

Biblioteca Nacional de España

Quę ſcilicet ſca crux ē · quę iacenſ totum orbem metitur ·
de qua poeta ait · Quattuor inde plagaſ quadrati
colligit orbiſ · Splendiduſ auctoriſ de uertice fulget
eouſ · occiduo ſacrę lambuntur ſidere plantę · Arc
ton dextra tenet medium leua erigit axem · Cuncta de
membriſ uiuit natura creantiſ · Et cruce confixus
dominuſ regit undiq; mundum · Hoc idem et in noē
protoplauſti · olim deſignatum fuit · ſcilicet adam ·
In cuiuſ uocabuli quattuor litteriſ · quattuor orbiſ terrę
parteſ per grecaſ appellationeſ demonſtrantur · Si enim
grece dicantur · orienſ occidenſ · Aquolo meridieſ ·
ſicut pleriſq; locuſ ſca ſcriptura commemorat in capitib;
uerborum inueniеſ adam · Dicuntur enim grece memo
ratę quattuor mundi parteſ · Anatole · Cliſiſ · arctos ·
meſembria · Iſta quattuor nomina ſitam quam uerſuſ
quattuor ſub inuicem ſcribaſ · in eorum capitibuſ adā
legitur · et inde intellegi datur dominum orbiſ eum
eſſe creatum · et ſignificare eum qui in cruce quadrata
totiuſ orbiſ futuruſ erat redemptor et reparator · Vn
et ſecunduſ adam dicitur · Habet quoq; idem nomē
in ſe miſterium incarnationiſ xpi ſi numeruſ in litteriſ
euiſdem nominiſ ſecundum grecorum regulam qui
ad litteraſ ſuoſ numeroſ conputant intendatur ·
A enim in numeriſ apud grecoſ ſignificat unum ·
Δ quattuor · A iterum unum · et M xl · coniunge
hoſ numeroſ quattuor · et fiunt · xlvi · Et hoc · ē ·

quod iudei in euangelio cristo reſpondiſſe leguntur.
xlvi. anniſ aedificatum ē. templum hoc. et tu in tri
buſ diebuſ excitabit illud. Quod euangeliſta intel
legenſ dixit. Hoc autem dicebat de templo corporis
ſui. Quia dominuſ noſter iesuſ criſtuſ de adam
corpuſ ſuſcepit. Non de adam peccatum traxit.
Templum corporeum inde ſumpſit. Non iniquitatē
que de templo pellenda ē. Ipſam autem carnem quā
traxit de adam. maria enim de adam. et domini
caro de maria. iudei crucifixerunt et ille eſ ſuſci
taturuſ erat. ipſam carnem triduo. quam illi erant
in cruce occiſum. Et ita illi ſoluerunt templum.
xlvi. anniſ aedificatum. et ipſe in triduo reſuſcita
uit illud. Benedicamuſ igitur noſ et dominum
noſtrum ieſum criſtum. Ineſtimabilem. Inmortalē
Inuiſibilem. Illum unum deſideremuſ. A quo
et beabimur. Illum ſolum ex toto corde tota
mente. tota uirtute. diligamuſ. In cuiuſ amore
in eternum iucundabimur. Ad illum tantum
curramuſ illique ſolum in hac peregrinatione
ingemeſcamuſ. qui noſ in cęliſ in conſpectu gtę

Biblioteca Nacional de España

maieſtatiſ ſuae remunerabit · et ſine fine letificabit · Ipſi gloria et honor et poteſtaſ et imperium in ſecula ſeculorum ·

A ·eſt hic in quattuor litteriſ grandioribuſ nominiſ adam per paruioreſ litteraſ quinquaginta et unā Taliſ conſcriptuſ eſt uerſuſ ſecundum ordinem litterarum nominiſ adam · legenduſ eſt ita ·

SANCTA METRO ATQ: ARTE EN DECET
VT SINT CARMINA CHRISTO HINC ·

ARBORODOREPOTENS … NDOSOVERTICELATA
QUASUMMAUERESACR … LVITORDINEBERTAS
ORTUSDITATUSETPA … INVLLUSINORBEEST
FLORIBUSETFOLLIS … LENOGERMINEDIVES
OMNESEXCEDENSALT … RAVITUDINESILVAS
CUMTOTAMPLE … ONOSQ:DECUSQ:
AMBITUERUSH … VITUREAVOTA
STANSHOMOLI … DENEGATATRI
DEMONISHORRENDUS … SCIRELAUDEMOVERI
ARBORSOLATENENSV … OSUIRTUTECOLORES
PURPUREOREGISSUB … TUROSCIDAFULGENS
AETER … SRADIOST … INTENAMP … INCTE
EDESI … ITAEEXHO … DUMESTNO … BEATA
MACHI … TIPSADEIARAETQUIUSI … PREMA
LARHO … ESTETMIRALUCERNAHOC … ATOTA
AGNIHO … ATUITSIGNANSQ'OQUEBRI … IANDO
… QUODVERUS …
… Q:SACRAVIT …
… LUXETVITA …
INQ:DO … RINCEPSDONUMDATPACI … ORBEM
IURAQ … CITIAEHINCFIRMAVITD … SVITQ:
ASSCI … NTIQVINISVSQ:TEXITIE … ORSCU
INLEC … ILLUSUCIR … GNEMNOXI … IMSIC
PELLA … CIPITETS … RDEMUBII … ETATO
CONSPEXITVOTOIAA … DENSVINXITAPERTE
OTUCRUXSPECIOSAO … VSPULCHRIOROMNIA
QUAEVINCISNEMORA … EDRISALTIORIPSIS
MONSTRASNAM … TIDONABEATA
ADVENTUIESU … BUSOTIANUTU
ISTUIERITDA … CUMPIEVENIT
EGREDIENSU'LUAHUC … LAUDOHUMINESEMET
SIGNAUITCAELOSTE … NAETCONDEREREGNA
UTDUDUMSANCTIILIN … CECINEREPROPETAE
FECERITHICCEISAD … ORDUMCONDIDITIMA
IMPERIŪINQ:HUMERI … NTOSITQ'ODPIEREGI

Biblioteca Nacional de España

HAEC IGITUR CRUCES
quattuor triplici tramite con
ſcriptę. Oſtendunt in ſemetipſiſ
per litteram ſeriem numerum
dierum quo domini corpuſ ſc̄dm
eccleſię fide in utero uirginali
conſtructum atq; conſcriptum
ē. Templum uidelicet illud
quod a iudeiſ diſtruendum. et
a ſe in triduo reſuſcitandum predixit ipſe ſaluator.
Quod ut manifeſtiuſ fiat ponamuſ unum capitulum
ex libro ſc̄i auguſtini. de ſc̄a trinitate. quarto. quod
ita ſcriptum ē. Nec inmerito inquit in hedificatione
dominici corporiſ in cuiuſ figura templum a iudeiſ
diſtructum triduo ſe reſuſcitaturum ēē dicebat.
Numeruſ ipſe ſenariuſ. pro anno poſituſ intellegitur.
Dixerunt enim. Quadraginta et ſex anniſ ędifica
tum templum. et quadragieſ ſexieſ ſeni. fiunt ducenti
ſeptuaginta ſex. Qui numeruſ dierum conplet noue
menſeſ et ſex dies. qui tamquam decem menſeſ pari
entibuſ feminiſ inputantur. Non quia omneſ

ad ſextum diem poſt nouem menſeſ perueniunt · ſed
quia ipſa perfectio corporiſ domini tot diebuſ ad
partum perducta conperitur. Sicut a maioribus
traditum ſuſcipienſ ecclesię cuſtodit auctoritas ·
Octauae enim kalendaſ aprelíſ conceptuſ creditur.
quo et paſſuſ ita monumento nouo quo ſepultuſ ē
ubi nulluſ erat poſituſ mortuorum nec antea nec
poſtea · Congruit uteruſ uirginiſ quo conceptuſ
ē · ubi nulluſ ſeminatuſ eſt mortalium · Natuſ tra
ditur octauo kalendaſ ianuariaſ. Ab illo ergo die
uſq; ad iſtum conputati · cclxx · reperiuntur dieſ ·
qui ſenarium numerum quadragieſ ſexieſ habent ·
Quo numero annorum templum aedificatum eſt ·
quia eo numero ſenariorum corpuſ domini per
fectum · ē · Quod mortiſ paſſione diſtructum tri
duo reſuſcitauit · Dicebat enim hoc de templo cor
poriſ ſui · Sicut euidentiſſimo et robuſtiſſimo euan
geliorum teſtimonio declaratur hęc auguſtinus ·
De cetero autem illud intuendum · ē · quam congrue
idem numeruſ forme ſcę̄ cruciſ conueniat · In qua
templum dominici corporiſ · a iudeiſ ſoluebatur.
et ab ipſo domino reſuſcitandum parabatur · Ad hoc
enim uenit xp̄ſ ut in carne quam pro mundi redēptione

ſuſceperat moreretur. Ad hoc mortuuſ ē. ut in ipſa
reſurgeret. Quapropter intueri libet quomodo
memoratuſ numeruſ id eſt . cclxx et vi . in quattuor
parteſ diuiſuſ cornua ſancte cruciſ uniuerſaliter
exprimat. et per ſingula cruciſ imaginem proferat.
Lx enim . et viiii . in unoquoq; cornu conſiſtunt.
quod etiam non diſcrepat a ſuperioriſ rationiſ ſimi
litudine. qua dictum ē. cclxxvi. Numerum viiii.
menſeſ et ſex dieſ conplere. Sicut ergo nouenariū
numeruſ in toto excellebat. et ſecundum eorum de
nominationem omniſ ſumma conputabatur. Ita et
in partibuſ nonminuſ eadem denominatio ſimul cū
myſterio inluceſcat. Quid enim in nouenario. Niſi
nouem ordineſ angelorum. et quid in ſenario. Niſi
homo qui in ſexto die creatuſ eſt inſinuatur. Vtraq;
enim creatura in cruciſ effigie denotatur. quia utraq;
per ſaluatorem in cruce reparatur. et ab utraq; myſte
rium incarnationiſ domini honorabatur. Quia in die
natiuitatiſ eiuſ ad laudem et letitiam utraq; incita
batur. Unde et lucaſ dicit. Et ſubito facta eſt
cum angelo multitudo militię cęleſtiſ laudantium
dicatur et dicentium. Gloria in excelſiſ deo et in terra
pax hominibuſ bone uoluntatiſ. Et paulo poſt.

Biblioteca Nacional de España

E t reuerſi ſunt inquit paſtoreſ laudanteſ et glori
ficanteſ deum in omnibuſ que audierant et uide
bant. ſicut dictum · ē · ad illoſ · Quattuor ergo
cruceſ in hac pagina per quattuor loca picte · et
que conſcripte ſunt hoc modo · Longitudo
enim crucis uniuſcuiuſq · a ſummo deorſum trib-
ucibuſ ſingillatim legendiſ deſcendenſ unū
uerſum continet · xxxviiij · litterarum · Similit
in latitudine pertranſuerſum treſ lineę a ſiniſtra
in dexteram tendenteſ · unum uerſum faciunt ·
Et ita fit. ut littere quae in medio crucis ſunt et
utrique uerſui communeſ ſunt · nouenarium ·
exprimant numerum · Ille uero quę in cornibuſ
circumpoſite ſunt ſexagenarium ·
ſt autem uerſuſ in longitudine crucis ſupraeme ·
xxxviiii · litterarum ·
FORMA SACRATA CRUCIS UENERANDO
FULGET AMICTU
In latitudine uero iſtę totidem litterarum ·
MAGNUS UESTII HONOR · EIUS LOQUOR · HOC
NATIONI ·
Infime quippe crucis in longitudine · hic uerſus ē ·

Biblioteca Nacional de España

CORPORIS ERGO SACRI CONSTRICTIO IN
ARTE BEATA
In latitudine quoque iſte.

EN VOMERO RADIANS · QVAE INTVS PRO
BATI ISSE BEATAE.

At in dextre crucis longitudine hi legendus ē
uerſus.

NVNC CANAM AT EXORANS LAE SVM ABDERE
ET VDAPIARE.

Et in latitudine iſte.

VERVS SALVS ISTA EST BENEDICTIO SANCTA
SALUTIS.

Nam in ſiniſtre crucis longitudine talis ē uerſus.

IN TOTO IPSE MANENS TENET IPSE QVE VIVIT
IN OMNI.

Atq; in latitudine talis.

FONS BONITATIS AMOR PIETAS QVE RE

DEMPTO VERA.

Biblioteca Nacional de España

DIGNVMOPVSETCLARVMVICTORISPSALLEREREGIS
VEXILLVMINSIGNEDOMINANTISLAVDETRIVMPHVM
QVOMVNDVMERIPVITNOCVIQ̃OETSCEPTRATYRANNI
DISTRVCSITREPROBANERECTORISREGMINAFALSA
QVOBENESVSTENTATCAELFMPELAGVSQVESOLVMQ̃E
CVIVSINORBESACRAEXFVERITNĀALTATIOQVANDO
MYSTERIOADCVRRENSNASCENTISABORGENEMVNDO
ANNORVMSAECLISERIESNAECATTVLITATQVEHINC
IVRESACRAEFIDEIPLEBESCONCVRRERESCRIPTIS
CREDENTESFECITPROBACONDITOROMNIACONDENS
TEMPORACVMNVMEROCONCORDANSCVNCTASACRATO
CVNCTAQVIADOMINVSRENOVAVITSAECVLAPRISCA
SANGVINENAMRECREANDPERFECITCVNCTACRVORE
IAMBONVSINPRIMISTVNCFINXITQVAEEXADIEBVS
PRINCIPIVTGENESISPIESANCTODOGMATEPANDIT
Q̃ODHOMINEMFACIENSCOMPLESSETFACTACREATOR
SICQVEDIESEXTAHOMINEMREPARANDOREDEMPTOR
SABBATADEMONSTRANSCELEBRAVITSABBATAVERE
ENPATRATVNCNVMERVSSVSSVAQVODPASSIOTALIO
BPEATINDEPREMATTEMPTANTEHANCVSIANARTI
OCCVMBATCVRARVMVTVINCTAESTPARSSITADTRVM
QVODNVMQVAMPOSTHAECFALLACISFACTIOPLEBIS
IAMOSTENTETPANDATPIETATISSEDPROBAVIRTVS
DOGMATAVERADEIPERCVNCTAHAECTEMPORAMVNDI
SANCTIFICARECRVCEMBENEDICEREREGNAFVTVRA
Q̃AEESSETSALVATORBENEDICTAPOTENTIAPATRIS
NEMPEDATVRVSEISSVAMONOVAPRAEMIACHRISTVS
QVOSMONITISFLEXITDOCVITQVOSVERBASALVTIS
QVOSPLACORDEFIDESOPERISQVOSINFVLAVESTIS
ATCRVCISHAECSPECIESTRIBVITSOLAMINAFIDIS
MATERIAMLAVDISBONITATEHINCSCIRECREANTIS
QVIPIVSOMNIPOTENSVLTAMDEDITANTESALVBREM
QVANDOHOMINEMVOLVITPARADISVMSORTETENERE
ETPOSTLAPSAFIGAMMISERANSQVOQ̃NOLVITIPSVM
FRANDEPERIRELVPIHANCTAMAXIMECONDITORARCEM
SEDCRVCISADVITAMVDTODIDICAVERATORBIHVIC
VIRTVTV̄VINNVMEROEVEHERETADSCEPTRASVPERNA
SPESAMORATQVEFIDESOMNESQVOSSANXITABAEVO
PERPETVODIGNOSCHRISTIVENERABILEVISVHINC

Biblioteca Nacional de España

IN HAC PAGINA CONTINET
numeruſ annorum ab exordio mundi uſq; in anni
paſſioniſ et reſurrectioniſ dni. Scilicet in litteriſ
grecaſ que in crucis figura diſpoſite ſunt. que qnq;
milia. ccxxxii. ſcdm fidem chronicon euſebii hiero
nimi. Siquidem ſecundum eorum conputationeſt
anni ab adam uſq; ad diluuium. ii. ccxlii. Adi
luuio autem uſq; ad abraham anni. dccccxlii. Ab
abraham autem uſq; in annum quintu decimum
tyberii ceſariſ quod dnſ in iordane ab iohanne bap
tizatuſ eſt. et ſalutarem uiam populiſ adnuntiauit.
ſignuſ atq; uirtutib; uera conprobant et que diceret.
Sunt anni. ii milia xliiij. qui ſimul omſ iuncti faciunt
annoſ quinque milia. ccxxvii. adde. iii. annoſ
qm in octauodecimo tiberii ceſariſ anno ad paſſione
dnſ uenit et a iudeiſ crucifixuſ tertia die reſurrexit.
Fiunt omſ anni. v. milia. ccxxxi. Qui ſi diuidantur
ſcdm litteraſ ſupraſcriptaſ in cruce. myſterium nob
uenerandum inueniunt. Quattuor igitur ſunt littere
que crucis effigem conficiunt. Γ uidelicet Z T et
X Sed tres poſteriores quater ſunt poſite. id eſt p ſingula

cornua ſemel · Γ quoq· ſemel in medio crucis ē· poſita ·
quarum ſi poteſtas in numeris conſideretur et earum hic
diſpoſitio gratię ſuperne nobis dona demonſtrant · Si
quidem Γ grecorum ternarium numerum ſignificat ·
ſeptenarium · Z tricennarium et X millenarium ·
Sed quid nobis in gramma · niſi fides trinitatis innuitur ·
Quid per zetam · niſi ſpes fidelium · Et quid per tau · niſi
incaritas · Quid uero per chi · niſi ęterna beatitudo
ſignificatur · Recte enim per gramma que prima harū
litterarum et in medio crucis ē· poſita · fides oſtenditur
quia fundamentum operum bonorū et initium ſalutis
nrę fides recta ē · Inpoſſibile eſt enim ſine fide placere
deo quia iuſtus ex fide uiuit · Per zeta ſiue quo bene ſpes
intimatur · quia omis fidelium intentio ad ę ternā req̄ē
que p ſeptenarium ſignificatur inhelat · dicens cum
ppha · Sitiuit anima mea ad dm̄ uiuū quando ueniā
et apparebo ante faciem dī · Caritas quoq; recte per tau
exprimitur quę ſcę crucis tenet imaginem · In crucis enim
ope magna caritas dī patris oſtenſa ē · qui proprio
filio ſuo non pepercit · ſed pro nobis omnib; tradidit illū ·
Sicut ipſe ſaluator deſe dixit in euangelio · Sic enim
dilexit dſ mundum ut filium ſuum unigenitū daret ut

Biblioteca Nacional de España

omniſ q credit in eū non pereat · ſed habeat uitā ęternā .
Et apſts cō mendat autē in quo dſ ſuā caritatē in nobiſ
qm̄ cum adhuc peccatoreſ eēmuſ · xp̄ſ pro nobiſ mor
tuuſ eſt · multo igitur magiſ iuſtificati nunc in ſan
guine ipſiuſ ſalui erimuſ · ab ira p ipſū · T igitur
ccc numerū ſignificat qd ſunt ſexieſ quinquageni .
Jn quib; numeriſ quid aliud quā pfectio caritatiſ inſi
nuatur · Quinquagenariuſ enim numeruſ ppter
pentecoſten ſpſ ſci grām demonſtrat et ſenariuſ nu
meruſ pfectuſ ē · Caritaſ dī ut ait aplſ diffuſa eſt in
cordibuſ nrīſ p ſpm ſcm qui datuſ ē nobiſ · Per
igitur litteram que millenariū exprimit apte beatitudo
aeterna ſignificatur · Nā millenariuſ numeruſ · pro
ſignificatione pfectioniſ ſolet poni in ſcripturiſ qa
nimirū denarium numerū quadratū ſolidū facit · Decē
quippe decieſ ducta centū faciunt que uidelicet figura
iā quadrata ſed adhuc plena · ē · Verū ut in altitu
dinem ſurgat · et ſolida efficiatur multiplica · c · p · x ·
et fiunt mille quo profecto numero ſtabiliſ et inſupe
rabiliſ · et ut in con quadrata iuſtoꝝ uita incadeſ de
ſignatur · Que ex omī parte pfecta · ē · cū etiā animarū
infinita letitia · et corporū inmortalitate pfruunť

Biblioteca Nacional de España

quando ſpeciem ſtatus ſui perfectam habent · id eſt
in longitudine aeternitate · in altitudine diuinam
contemplationem · Denique de ipſarum litterarum carac
teribus libet aliquid ad ſenſum dicere que memoratos
numeros notant · et ſituo crucis effigiem demonſtrant ·
Siquidem · Γ que ſurſum erecta ſtat · et in ſummo
plana eſt · Bene ſignificat fidem que ſurſum ad deum
erigi debet et ſtatum mentis firmare · Sed tunc cum ma
gne humilitatis cuſtodia ſeruari · Ne paſſim in incerta
uagandum errorem cadat · Quas utraſque res apoſtolus oſten
dit dicens · State fratres in fide uiriliter agite et con
fortamini · Item alibi · Non plus ſapere quam oportet
ſapere ſed ſapere ad ſobrietatem · Vnicuique autem
ſicut deus diuiſit menſuram fidei · Ζ · ergo bene inti
mat ſpem · que fines ſuos in anchore more curuat · oſten
dens nos debere ſpe ad celeſtia immobiliter cohęrere
ne nos tempeſtas perſecutionum ſiue turbo temptationum
ſeu inlecębra uoluptatum ab ęterne uitę deſiderio poſſit
euellere · De quo apoſtolus ad hebreos ſcripſit fortiſſimum
inquit ſolatium habeamus qui confugimus ad tenendam
propoſitam ſpem · Quam ſicut anchoram anime habe
mus tutam ac firmam · et incedentem uſque ad interiora
uelaminis · ubi precurſor pro nobis introiit ihesus ſecundum
ordinem melchiſedech · pontifex factus in ęternum ·
ergo littera que ſimilitudinem crucis habet et duplici
conpingitur forma · bene duo precepta caritatis nobis

inſinuat · Parſ enim eiuſ quedam ſurſum aſcendit quedā
pertranſuerſum uadit · Sed illa parſ que ſurſum erecta · ē·
diuinam nobiſ commendat amorem ut dm̄ et creatore nr̄m
toto corde tota anima · tota mente tota uirtute diligamus
Illa uero quae per medium ducitur · Ita tamen ut in erecta
parte ſurſum conſiſtat · noſtrum nobiſ inuicem inſi
nuat amorem · Qui diuino amore debet ordinari · ut
amicuſ diligamuſ in deo · et inimicoſ propter deum ·
D aquare iohanneſ apoſtoluſ noſ inſtruit · in hoc inquit
cognouimuſ caritatem dei quoniam ille pro nobiſ animā
ſuam poſuit · et noſ debemuſ pro fratribuſ animaſ ponere ·
Et item · hoc mandatum habemuſ a deo · ut qui diligit
deum diligat et fratrem ſuum X uero quae greca
est ille · Latine mille ſignificat · non directiſ lineiſ ·
ſed circumferentibuſ ſcribitur quando mille ſignificat
ita · ω quia alium numerum indicat in directiſ
ſcripta · Hanc ergo perfectionem ſcorum in celiſ diximuſ
ſignificare · quae circumductiſ lineiſ ſcribitur ut oſtēn
dat gaudii celeſtiſ nullum eſſe terminum ubi ſcorum
laus ſine fine manebit · De quibuſ ait propheta ·
Beati qui habitant in domo tua domine · in ſeculū
ſeculi laudabunt te · Quando ſecundum eſaie
prophetiam ſtabit ſemen ſcorum coram deo · quaſi
celi noui et terra noua et quando erit menſiſ ex menſe
et ſabbatum ex ſabbato · X autem pro mali
nomini ſxpi · ē · et bene hoc huic conuenit ratiocinationi

ipſe ē enim gaudium nr̄m cui dicimus cū propheta · Letificab
nos in gaudio cum uultu tuo · In quē et deſiderant angeli
proſpicere · Igitur ipſarum litterarum ſeries ab · inci
piens id eſt a medio crucis · per iiii plagas dicitur hoc numerū
ſignificans quod poſt paſſionem xp̄i eius diſcipuli inci
pientes ab ierlm coeperunt euangelium in toto orbe predi
care et diuina cariſmata cunctis gentibus diſtribuere · ut
ex cunctis terrarum partibus fideles ad prēmia ēterna per
fidei et ſpei et caritatis dona mereantur peruenire ·
Sunt quoq; duo uerſus hic ſc̄e crucis in notis memoratis
numerorum conſcripti · Quorum priorum longitudine
ab arce crucis deorſum legendus eſt ita ·

EN CRVCIS HAEC SPECIES IESVS BENE MONSTRAT ONOREM ·

Alter uero tranſuerſum eius limitem ſcd̄m ordinem reci
tandus ita ·

CONPVTA HVNC NVMERVM IESVS QVO EST PASSVS IN ARVIS ·

Ieſus quoq; nomen quod gamma nota crucis media con
tinet utriq; uerſui communis ē · ut euidenter oſtendit ·

Biblioteca Nacional de España

NATEPATRISSVMMIQVITELAFEROCIAFRANGIS
DAMIHIRITECRVCISVICTRICIACARMINAFARI
NACAELESTANIMA[illegible]MI[illegible]S[illegible]OLATORELOHANNIS

TRANSPENETRANSAQVILAETVEROOMINEVIDIT
EOVMSOLEVERBVMHAVSITINARCEPOLORVMHOC
GRATIASICQ[illegible]OHANNIANTEOMNESVIVIDAFATV
DONATAVTQ:ARTHOMINISSIBISVMERETAVCTOR
SCRIPSERITATQE[illegible]PIODEVSVN:ETALM:
SEPERCV̄PATREQI[illegible]ITAQVESALVSQVE
SITNATVSFACTVSQVECARODOMINATORINORBE
HVNCLEOHVNCVITVLVSREGEDANTPONTIFICEQ:
VTLEOQVIFORTISRETVLITCERTAMINEPRAEDA
HOSTIAETOBTVLERATSVMMVSSERITESACERDO
MYSTICADONASVISCONSORTIB:OPTIMEDONANS
NEMPEDATORVM[illegible]STERIOSEPTEMETPIEPANVM

DAT[illegible]SEPTE[illegible]SQVOQEVIVIDECAN[illegible]V
OT[illegible]IV[illegible]ECCE[illegible]DA[illegible]
HOC[illegible]Q:F[illegible]DEIECCE[illegible]EA[illegible]QVE
DAT VOXCLA RCHED[illegible]SQVTOLI[illegible]TCV FVITINDIES
FOR MANTIS MANVSETPARECCEDI EB:HERODIS
INBETHLEEGENIT:MATREAMMIRABILIISINFANS
IPSESATVSMARIAMN[illegible]DOM[illegible]TISSIMACVRAHVIC
NOBILISATQVEPVERPERSONAVETVSTADIERVM
QVIVENITDEEDOMDEBOSRAHICVESTECRVENTA
CALCATVRVSERATQVISOLVSTORCVLARAVCTOR
INCRVCEPENSAND:QVISVSTINETASTRASVPERN:
VICRVXALMAFORETDIVINOHAECMVNEREDIVES
NASCRIBENSBENEMAT[illegible]VSDEDITORDINERRIM:

QVIINFACIEFIR[illegible]ABORIGINEDAVD
PROGENITVESSE[illegible]ITQ:MPLEVOTV
CVMMONSTRAV[illegible]PISFID:ABRAA
QVODGEN:HOCDEDERITIPISTILLOFRANDISINIQ:
EXPVLSONAMRITE LIBERGEN VSOMNERETEXTVM
CONTINETHOCVER ERATIONIS CREDERESIGNVM
NEMPEDECETDVDV̄CRISTVSQVIANASCIERILLA
PROMISSVSSTIRPESTSALVATORMAXIMVSORBI

Biblioteca Nacional de España

HIC QVOQVAE QVAT
tuor illa animalia prophetica agnum
ſtantia ſimilitudinem crucis exprimunt.
quaeuſio iezechielis atq; apocalipſis
iohannis commemorant. que iezechiel
in medio ignis uel electri eẽ ſcribit. et
iohis in medio ſedis et in circuitu ſedis.
Sed iezechihelis uerba de his prius
uideamus qui inter alia ita ſcripſit.
Similitudo autem uultus eorum faciem hominis. et facies
leonis a dextris ipſorum quattuor. Facies uobis a ſiniſtris
ipſorum quattuor. Et facies aquile ipſorum quattuor.
et reliqua. Iohannes uero ita ſcripſit. Et in medio ſedis
et in circuitu ſedis. quattuor animalia plena oculis ante
et retro. Et animal primum ſimile leoni. Et ſecundū
animal ſime uitulo. Et tertium animal faciens habens
quaſi hominis. Et quartum animal ſimile aquile uo
lantis. Et paulo poſt ſubintroduxit aliam uiſionem
ita dicens. Et uidi et ecce in medio throni. et iiiior ani
malium et in medio ſeniorum agnum ſtantem tamquā
occiſum habentem cornua .vii. et oculos .vii. qui ſunt
vii. ſpſ dī miſſi in omnem terrā. Cum in .iiii. animalia
animalibus et in .iiiior. eorum faciebus propheta et apłs
concordent. licet in aliquibꝫ differant quę modū

non uacat dicendum per ſingula. Videamus quid ille
ſitus ſignificet horum quattuor animalium. que ioħs
ſcripſit in circuitu ſedis ee̅. et agni qui in medio throni ſtat
nonne crucem dn̄i. quando ergo dicitur in circuitu ſedis.
iiii^or ee̅ non aliud reor illum ſignificare uelle in iiii. par
tib;. id eſt ante et retro. dextra et ſiniſtra quantum ad
poſitionem loci pertinet. Ceterum in locali ter aliquid
huiuſmodi diffiniri non poteſt. hec ergo iiii^or partes
quid aliud ſignificant. quam iiii^or cornua crucis. Si
iacentem illam conſiderare uelimus. Agnum uero qui in
medio ſedis ē. quid aliud quam mediam crucem tenere
intelligimus. Ipſe enim in ea confixus ē. qui abſtulit
peccata mundi. Quattuor quippe hec animalia iiii^or
euangeliſtas ſignificant. ut eccłaſtica tradit auctoritas.
Hoc ē matheum. Marcum. lucam. Iohm̄. que iure
in ſc̄e crucis ſpecie conſcribuntur. quia paſſionem et re
ſurrectionem in libris ſc̄i euangł. omnes concorditer
teſtantur. Math̄ ſiue iure in imo poſitus ſpeciem hominis
tenet. quia in principio euangłii ſui genealogiam ſal
uatoris diſcribens ex ternis parentib; cum carnem adſu
mere intimauit. Marcus uero et lucas quam ſi iam altius
conſtituti regiam in eo poteſtatem et ſacerdotalem digni
tatem ſignificant. quorum prior hoc eſt marcus. ſpeciē
leonis habet. in quo uel leonis in heremo rugientis audit.
Vox clamantis inquit in deſerto. parate uia dn̄i rectas facite

Biblioteca Nacional de España

ſemitaſ eiuſ· Namamoſ dicit· Dominuſ de ſion rugiet
et de ierl̃m dabit uocem ſuam· Leo ẽ rex beſtiarum unde
ſalomon dicit· Sicut fremituſ leoniſ ita furor regiſ· Et
in geneſi patriarcha iacob de iuda unde regeſ et unde xp̃ſ
carnem adſumpſit dixit· Catuluſ leoniſ iuda ad p̃dã
fili mi aſcendiſti· requieſcenſ accubuiſti ut leo quaſi leena
quiſ ſuſcitabit eum· Non auferetur ſceptrum de iuda et
dux de femoribuſ eiuſ donec ueniat qui mittenduſ ẽ. et ipſe
erit expectatio gentium· Alter quoq; hoc eſt lucaſ uituli
ſimilitudinem tenet quia zacharia ſacerdoteſ initium
ſumenſ ipſum dominum etiam de cognatione ſacerdotum
hominum natum teſtatur· cum angl̃m narrat ad mariam matrẽ
eiuſ dixiſſe et ecce eliſabeth cognata tua accepit filium
in ſenectute ſua· Et ad dauid per nathan genealogiam ſal
uatoriſ ducenſ ipſum ſacerdotem ẽẽ· inſinuauit· Iohẽſ
autem ſpeciem aquile in ſe oſtendit· qui uir in arte cruci
conſiſtit quia ad altiora uolanſ· ſecretiora xp̃i diuinitatiſ
myſteria explorat· Et quaſi in ipſum ſolem deitatiſ ĩtuiſ
oculoſ figenſ· Statim in principio euangłii ſui de diui-
nitate xp̃i exorſuſ ẽ· ita in principio erat uerbum et
uerbum erat apud deum· et deuſ erat uerbũ· Quat
tuor ergo euangłia a quattuor euangeliſtiſ conſcripta·
quattuor flumina paradiſi et de uno fonte procedentia
ſignificant quia ſicut ipſa ex uno matrice fontiſ pro
cedentia totam terram rigauerunt· Ita ab uno uero fonte

Biblioteca Nacional de España

hoc eſt xpo · a quo qui ſimel bibit non ſitiet in eternum ·
quattuor euangelia emanantia · et per predicatorum ora
diffluentia totum mundum aduirtatum fructus ger
minandum · inrigant · Hec ſunt diuini curſus quat
tuor rote que ſequebantur quattuor animalia quattuor
ſpecies et quattuor alas habentia · Quod autem pro
pheta dicit · quod aperuerit rota una ſuper terram iuxta
animalia habens quattuor facies et ſtatu ſub iungit
plurali numero et aſpectus rotarum opus earum quaſi
uiſio maris · et una ſimilitudo ipſarum quattuor · et
reliqua · Poteſt ad intellectum huius ſcrationis transferri ·
In rota enim una quattuor ſpecies rotarum apparunt ·
Quia quattuor euangelia in una paſſione ſaluatoris
concordarunt · Tanta enim ſimilitudo erat rotarum
quattuor ſequentium animalia quattuor · ut una
rota ueriſſime crederetur · Tanta q(ue) ſimilitudo · eſt ·
in narratione euangeliſtarum · ut uno ſpiritu dictata facilli
me approbetur · Et per iiii partes earum ibant rote
et non reuertebantur cum ambularent · quia per quattuor
partes mundi docendo diſcurrunt euangelii · Nec
recedentur abnegare quod docent quia ueritatis tenorem
obſeruat rectitudinis nec deflectus in obliqua falſitati ·
n ipſis quippe quattuor animalibus ſunt ſcripta ſibi
conuenientia · hoc eſt uis et auctoritatem eorum ſigni
ficantia · quid de domino ſaluatore predicent · Nam

Biblioteca Nacional de España

inſpecie hominiſ deorſũ ſcriptuſ·ē· hic uerſuſ·
MATHEUS HUNC HOMINEM SIGNAVIT IN ORDINI
STIRPIS·
Leo hęc habet uerba· MARCUS REGEM SIGNAT·
Imago quoque uituli hęc continet
DAT LUCAS PONTIFICEM·
Aſt aquila in arce crucis conſiſtenſ· hunc ſonat uerſũ·
ALTI UOLANS AQUILA ET UERBUM HAUSIT IN ARCE
IOHANNIS· Tenent et quattuor cartas hęc eadem ani
malia in quibus principales eorum ſententię deno
tantur· unde ·IIII· euangeliorum prime partes de
monſtrantur· Agnus quippe qui in medio ſtat habet
in capite et in cornib; ſcriptum·
SEPTEM SPS DI· Quod idem ſignificant cornua
et ſeptem oculi· In corpore uo reliquo tenet ſententiã
baptiſte iohĩs de ſe·
ECCE AGNUS DI ECCE QUI TOLLIT PECCATA MUNDI·
In cruce nempe quam geſtat in capite oſtendit ſcriptũ
grecum nomen· ·Y' OS·
Quod interpretatur filiuſ· ſignificanſ quod hęc
imago· Non agnum quemlibet communẽ ſed
agnum dĩ filium demonſtret·

Biblioteca Nacional de España

SPIRITVSALMEVENISV PERADIRECTVSABARCE
VITIBIDEVOTAMMENTE ETBENECREDVLACORDA
TVDEDICESVATISQVI ESQVOQVEVITAEQVEꝯ
EXPATREPROMISSVM NTIAMITTERESEMET
PROMISITCHRISTVSA QVVMLAVDENOVVMQVE
ALTITHRONIDONVMCAR ETPIAPACTIOSPONSAE
INCRVCEQVĀSPONSVSR GALISANGVINISOSTRO
DOTAVITDESPONSAVI SCAMMATESAECLIHOC
CVIDASERGOBENEIN CTVSINGVLACARDIT
MYSTERIAINTERNEDO SATQVEOMNIADENSAT
QVALITERIPSAPATRIS APIENTIAXPSINORBEꝯ
TEPIGNVSDEDERITQVE SPONSAENOBILISARRA
ESSESVAEVOLVITDVOꝯ AVCTORESOMNEMHANC
FORMASTIETMOLETV PICISINTERIORAET
NONERITVLLATIBINI COSCRVTABERISILLA
NAMQ:CREATVRAINVISA NCONSPECTIBVSALMIS
QVE RITE SALA SCIO SEPT HIS D RESV MIS
VIT TEBI ENI M NSEN VINDORESE ATOR FIT
CHRISTVSDANSCLARVM ANDATV̄BINIETAMORIS
VTDEVSEXTOTOCORDI ALLATVRHONOREIPSE
ALMVSAMETVRAMORQ TIACVIDETVROMNIS
EXIVNTFRATRISCVNC MPLECTENTVRAMOREꝯ
QVODCRVXALMADEIBEN FACTOSCEMATESIGNAT
NAMPARSSVRSVMERECT DEIPIEMANDATAMOREM
TRANSVERSAPACEMDA AMCV̄FRATRETENENDA
CONSTITVITSANCTA ATISSVMMVSAMATOR
CRISTVSQVICRVCEFER NFIXVSHOSTIAPACIS
PROPTERAMICORVMPIV ARBITERORBISAMOREM
DILECTĀPONENSANIMA ATQ:EXEMPLARELIQVIT
HVNCTVSANCTIFICAN ALLEND:SEMPERAMORE
SPIRITVSINDEMIHI OMNISNOXIVSABSIT
QVATINVSAVCTACRVC IVINAEGLORIAMECVM
CARMINEPERMANEATTV PLEBISCARMINEMVTVM
OSETRITEFACISCAELE STEMPSALLERECANTVM

Biblioteca Nacional de España

SCRIPTUM EST IN
eſaia · et egredietur uirga de ra
dice ieſſe · et floſ de germine eiuſ
aſcendet · et requieſcet ſuper eũ
ſpſ dñi ſpſ ſapientię et intellectuſ ·
ſpſ conſilii et fortitudiniſ · ſpſ
ſcientię et pietatiſ · et repleuit eũ
ſpſ timoriſ dñi · Septiformiſ igitur
gratia ſpſ ſci per prophetam annumeratuſ · que ſuper florẽ
illum iucundiſſimum requieſcere dicatur · qui in canticiſ
canticorum ſponſe dicit · ego floſ campi et lilium conual
lium · Virgam quoq; et florem de quo propheta narrauit
iudei ipſum dominum dicunt pro potentia regnanteſ
et pulchritudine · Nos autem uirgam dicimuſ ſcam
mariam de ſtirpe ieſſe progenitam quę nullam habuit
ſibi fruticem coherentem · Quia nullam habuit carnali
copule coniugem · Florem uero dominum ihm qui de cor
tice humane nature ſplendidiſſimiſ erupit · quia ſine
ſorte peccatorum ex uirginali utero natuſ proceſſit · qui
et in carniſ ſuę caſtitate candorem lilii demonſtrauit
et in ſanguine paſſioniſ roſeum rubore oſtendit · Sup
illum ergo requieſcit ſpſ dñi · hoc eſt eterna habitatione
permanebit · quia in eo habitat omiſ plenitudo diui
nitatiſ corporaliter · Non enim ad menſurã dat dſ ſpm

ſed unxit eum deuſ pater oleo letitię pręcortibuſ ſuis ·
et de plenitudine eiuſ noſ omneſ accepimuſ · Qm̄
igitur de xp̄o ſcriptum · ē · quod acceperit ſpm̄ ſcm̄
a patre et ipſum dederit utraq; natura in eo monſtrata
ē · Et humana ſcilicet et diuina accepit ut homo
dedit ut deuſ · Noſ accipere hoc donum · quidem
poſſumuſ pro modulo nr̄o · effundere autem ſup alios
nonutiq; poſſumuſ · ſed ut hoc fiat dominum ſup eos
quo id efficiatur inuocamuſ · Sed quęri poteſt
cur propheta a ſpū ſapientię numerare inciperit ·
et in ſpū timoriſ definierit · cum pſalmiſta dicat ·
Initium ſapientię timor dn̄i · Quod ita ſolui poteſt ·
Propħa ergo cum de flore uirgę que de radice ieſſe
egreſſura erat prophetauit · id eſt de xp̄o · Quia
ipſum in diuinitate coęternum patri intellexit · et
totiuſ boni et ſc̄itatiſ immo omnium rerum auctorem
cognouit · Ut cum tanta plenitudine ſc̄itatiſ · A celiſ
ipſum ad noſ uſq; deſcendere ſignificaret · et in nr̄am
id eſt in humanam naturam tantam gr̄am diffundere
monſtraret · ab ipſo faſtigio ſpiritalium donorum
incipienſ ad ima uſq; progrediet · Quę eſt enim
maior gratia quam ipſum omnipotentem creatorē
a quo et per quem · et in quo ſunt omnia · et ipſam
ſapientiam ęternam · A qua · et per quā · et in qua
inluſtrantur · omnia pro modulo nr̄o plene atq; pfecte ·

conſpici · Aut que minor quapropter poenam ge
henne a peccatiſ ſe hominem conpeſcere · Nec dum
enim in graduſ ſuperioreſ aſcendit · qui in iſto pę
naliter efficitur · Quia timor poenam habet · Qui
autem timet non eſt perfectuſ in caritate · Sed non
niſi per iſtum humana infirmitaſ ad ſuperiora ualet
conſcendere atq; ideo dicit pſalmiſta · Initium ſa
pientię timor dn̄i · Quia primituſ debet homo per
timorem a peccatiſ ſe cohercere · Scienſ ſcriptum · q̄d
reddet dn̄s unicuiq; ſecundum opera ſua · Quod q;
impii ibunt in ſupplicium aeternum · iuſti autem
in uitam ęternam · Et ſic amore mercediſ ęterne in ce
teroſ graduſ aſcendere · id ē in ſecundum gradum
ut piuſſit et mitiſ · fidem habenſ rectā · et nulli malū
pro malo · ſed ſemper quod bonum · ē · reddenſ · neq;
maledicenti remaledicenſ ſed e contrario benedicentē .
In tertium quoq; ut ſcientiam habeat bonā eligere .
et mala reprobare · Deuertere a malo et facere bonum .
Sequi pacem et odium ſpernere · In quartum ut fortiſ
ſit firmo iuſtitię · In cedenſ gradu · et non patiatur
ſcilliſ corripi proſperiſ atq; ulliſ adflicti aduerſiſ ·
In quintum uero gradum · ut omnia uero conſilio agat ·
et ſecundum id quod ſcriptura diuina docet obedi
enſ faciat id eſt ut dimittat debitaſ proximiſ ſuis
quatenuſ dimittat ſibi dſ peccata ſua · Miſereatur

Biblioteca Nacional de España

alterius ut ſui miſertus ſit dſ. Faciat amicoſ de mā
mona iniquitatiſ · ut cum deficiat recipiant illum
in eterna tabernacula · Seminet terrena · ut metat
celeſtia . Perdat modo animam ſuam in hoc mundo
ut in uita ęternam cuſtodiet eā et hiſſimilia · In
ſextum ut intellegat deum · id eſt tota cordiſ inten
tione illum perquiratur · tractet · inſpiciat · et omneſ
maloſ cogitatuſ cordi ſuo aduenienteſ ſubito euellere
feſtinet · et paruuloſ ſuoſ ad petram allidat xpm̄ .
Cum aut ad ſeptimum aſcenderit gradum id eſt in ſapi
entiam · Iam ipſum hominem exhibebit perfectum
et ex ſeruili conditione in filium tranſit · et non ne
ceſſe habet · ut aliquiſ doceat illum · ſed ſicut unctio
eiuſ docet eum de omnibuſ · et delectatuſ perfectione dī
certuſ effectuſ eſt cum apto · Quod neq; morſ neq; uita .
neq; angli · Neq; principatuſ · Neq; inſtantia · Neq;
futura · Neq; fortitudo · Neq; profundum · Neq;
creatura alia poterit eum ſeparare a caritate dī que eſt
in xp̄o ihū domino noſtro · Quod autem biſ hic nume
rantur eadem dona ſeptem ſpſſci · duo nimirum ſigni
ficant precepta caritatiſ · que per ſpm ſcm̄ diffundit
in cordibuſ nriſ · ſiue duo teſtamenta · que per eun de
ſpm dictata atq; conſcripta ſunt · Quę in una cruce
id eſt in una paſſione xp̄i conpacta atq; adunata ſt .
In cruce ergo xp̄i duo efficiuntur unum · qui omne

diuinorum et inimicitia in ipſa diſſoluta ſunt.
pacificataq; ſunt omnia in ipſa quę in cęlo
et quę in terra ſunt. Diſcripſi ergo hic ideo flo
rigeram crucem. quattuor coloribuſ id eſt
iacynthyno. purpureo. byſſino. et coccineo.
ut floriſ illiuſ iucundiſſimi decorem demonſ
trarem quem prophetica locutio narrat de ſtirpe
regia exortum qui uidelicet ſpecioſuſ forma
pre filiiſ hominum exiſtenſ. omnium uirtutu
decorem in ſemet ipſo ultra omneſ mirabiliter
oſtendit. Nec enim illum ſcorum faſ eſt credere
ad excellentiam claritatiſ eiuſ peruenire potu
iſſe. Quia illum ſolum ſine macula peccati
conſtat natum ee. et quod ceteriſ ex parte con
ferebat gratia. Illi totum ex integro prebebat
natura. in hiacintho quippe intelligimuſ
caeleſtem eiuſ inter homineſ conuerſatione.
In purpura paſſioniſ ſanguinem. In candore
et byſſo corporiſ eiuſ inuiolatiſſimam caſtitatē.
In cocco quoq; precipuam ac perfectam caritatē.
Hiſ quidem omnibuſ homo xpſ ibi ſ inter hoēſ
natuſ serenuſ reſplendebat. Quia totiuſ de
coriſ pulchritudine intuſ foriſq; plenuſ erat.

Proficiebat igitur puer ieſuſ ſapientia.
et aetate. et gratia. apud deum et hómineſ.
Et uir factuſ populi teſtimonio. laudatuſ
erat dicenteſ. bene omnia fecit. et ſurdoſ fec̄
audire et mutoſ loqui. Qui doctrina ſua
mundum inluſtranſ. atque egrotoſ eiuſ
ſananſ per mortem deſtruxit mortem. et
triumphanſ reſurrexit in gloria. Aſcen
dit in cęloſ. ſedet ad dexteram dī patriſ.
Inde uenturuſ iudicare uiuoſ ac mortuos
et ſeculum per ignem.

Biblioteca Nacional de España

SANCTABEATAPOTENSVITAELAVSGLORIACHRISTI
CRVXVENERANDADEITV[illegible]SPERAFVNCTIOSAECLI
DIGNABONCCATQVEPIA[illegible]FICERASQVIAMEMBRA
STIPITESVSPENSAE[illegible]SVBCARCERISVMBRA
DIRIPERASPOPVLOS[illegible]NSVBLIMEREPOSTVM
QVISDEDERASQVONI[illegible]ATIOLONGAPOLORVM
REDDITAIVREPIISBE[illegible]METSTEMMATEDIGNOS
NAMBONAQVAEINTERRA[illegible]VSARBITERORESERENO
SEMINADISPERSITSACRAMVLTIPLICAVITAMAVIT
QVAEQVESEDENSMONTISORAVITINARCEMAGISTER
DISCIPVLISTRIBVENS[illegible]TVMPIAFOEDERALVRIS
INCIPIEBATENIMALM[illegible]TVNCORDINESANCTIS
VIRTVTV̄HISTITVLIISDOMINOSPIAPANDEREDICTA
VTBENEDICTAPATRIS[illegible]HOCDOOMATESIGNET
CRVXQVIATOTABONACOMPLECTITETOPTIMAPERSE
DATDOCETALMAADNECT[illegible]ANTIBVSATQVEBEATA
SIS[illegible]LXDIVI[illegible]ARDORETRE[illegible]SPREME[illegible]DAM
QI[illegible]CVSFACET[illegible]VST[illegible]TIAMNOS[illegible]EPI[illegible]ALGI[illegible]DASFR[illegible]VA
F[illegible]ENTESQVI[illegible]CVPIDOS[illegible]NAMHI[illegible]SVRSVM[illegible]OM[illegible]RENADE[illegible]VQ;
Q[illegible]SHONS[illegible]VI[illegible]AETERN[illegible]ACSIT[illegible]SERAT[illegible]LO[illegible]CRNINT
D[illegible]LATIO[illegible]DQ;[illegible]REFECT[illegible]OPASTI[illegible]OLARGA[illegible]AE[illegible]TINAR[illegible]E
NO[illegible]ALTO[illegible]ACTI[illegible]OCOM[illegible]ETITORE[illegible]PEN[illegible]SQVV[illegible]SVPE[illegible]RNV̄
OPS[illegible]EST[illegible]NVNCVALE[illegible]HIC[illegible]HOC[illegible]ISINTE[illegible]CVM
LONGEABSVNTHVMILI[illegible]OQVODPRONVSADORAT
CVMVERBVMHAVTSOL[illegible]SEDINORDINEMORES
OMNITENENSPOSCIT[illegible]OCTEMPOREQVEOMNI
ERGOBEATORVMESTH[illegible]INLVCEVOLENTVMET
OCTONOHOCNVMEROVT[illegible]ARDVADONAREQIRANT
HOCQRESVRGENTESREG[illegible]QVIASICCRVCEVADENT
CRVXVIASCALAROTAPATRIADVXPORTATRIVMPHVS
VITABEATAHOMINVMMERITORVMETMAXIMAMERCES
BINAQVATERPOSITAEN[illegible]NIPIAFORMVLAPANDIT
SANCTABONOSBENEDO[illegible]VMSCANDENDOMERERI
CVNCTIPOTENSQEDE[illegible]SHOCOMNIPOTENTIS
SPIRITVSIPSEMODI[illegible]CISSCANDERESEDEM
SEPTENOSQ;GRADVSS[illegible]REXERATASTRISQVO
ALTAPOLIHINCPIEPO[illegible]NIGNOSPANDEREIIRE
QVOSCOMITATVRAMORR[illegible]OLVXLAVSBONAVIRTVS
GLORIASTEMMATHRONVSQISADDITVRARCEPOLORV̄

Biblioteca Nacional de España

OCTO ERGO BEATITUDINV̄ SERIES HIC
in ſpecie crucis ſc̄e notatur · ut cuncto
fidelium populo innoteſcat ubi ſalutis
ſuę habuerit initium · et ubi p̄fectio
ſuę inuenturus ſit ſupplementū · Unde
p̄ paſſionem xp̄i acceperit remiſſionē
peccatorum · et per illo a quo conſecutū ē
de inferno redemptionē · Merito ergo ſc̄e crucis hęc
cuncta ſacramenta conueniunt · quia per illā libertatu
pactū fidei et ſocietatem unitatis pp̄li · Ineunt ibi in
ſinuatur a morte redemptio · ibi demonſtratur ſcā
morum conuerſatio · Ibi intimatur omnium uirtutū
p̄fectio · Ibi promittitur ad ęternā uitā reſurrectio ·
Ibi ęternę beatitudinis ſperatur adeptio · et uerę feli
citatis adquiſitio · Nam qm̄ poſt enumerationem
ac tractatum ſpiritualium cariſmatum de octo beatitu
dinibus ſermo haberi nobis placuit uideamus quomo
do haec duae res ſibi conueniunt · et ſibi habitando ſcę
crucis hanc conuenientiā in ſe demonſtrare ualeat ·
Facit enim beatus pater auguſtinus in libro quem de
ſermone dn̄i in monte placuit nominare huius con
uenientię talem commemorationem ita dicens · Videt
ergo mihi etiam ſeptiformis operatio ſp̄s ſcī · de quo yſaias
loquitur his gradib; ſententiis que congruere · ſed int̄ē
ordinis · Nam ibi enumeratio ab excellentioribus cęp̄it ·

Biblioteca Nacional de España

hic uō ab inferiorib; ibi namq; incipit · a ſapientia dī
et deſinit ad timorem dī · Sed initium ſapientię timor dnī
dī ē · Quapropter ſi gradatim tamquam aſcendentes
numeremus · primus ibi eſt timor dī · Secundus pietas ſ·
tertia e ſcientia · Quarta fortitudo · quintum conſilium ·
ſextus intellectus · ſeptima ſapientia · Timor dī congruit
humilib; de quib; hic dicitur · beati pauperes ſpū · quoniam
ipſorum eſt regnum cęlorum · Id eſt non inflati · Non
ſuperbi · De quib; apls dicit · Noli altum ſapere ſed
time · id eſt noli extolli · Pietas congruit mitibus ·
qui enim pie querit honorat ſcam ſcripturā · et non re
prehendit quod nondum intellegit · Et propter eā
non reſiſtit · quod eſt mitem eē · Vn̄ hic dicitur · Beati
mites qm̄ ipſi hereditate poſſidebunt terram · Scientia
congruit lugentib; · qui iam cognouerunt ex ſcriptu
ris · quib; malis uincti teneantur · Que tamquā bona
et utilia ignorantes appetierunt · de quib; hic dicitur ·
Beati qui lugent nunc · qm̄ ipſi conſolabuntur · forti
tudo congruit eſurientib; et ſitientib; laborant enim
deſiderantes autem gaudium de ueris bonis · et amorē
a terrenis et corporalib; auertere cupientes · de quib;
hic dicitur · Beati qui eſuriunt et ſitiunt iuſtitiam · qm
ipſi ſaturabuntur · Conſilium congruit miſericordib;
hoc enim unum remedium ē · de tantis malis euadendi ·
ut dimittamus ſicut et nobis dimitti uolumus · et adiu

Biblioteca Nacional de España

uemur in quo poſimus alios· ſicut et nos in quo non poſ
ſimus cupimur adiuuari· De quibus hic dicitur· Be
ati miſericordes· q̄m ipſi miſericordiā conſequentur
intellectus cordis congruit mundis corde tamquam
purgato oculo quo cerni poſſit· quod corporeus oculū
non uidit· Nec auris audiuit· Nec in cor hominis
aſcendit· De quib; hic dicitur· Beati mundo corde
q̄m ipſi ḋm uidebunt· Sapientia congruit pacificis in qb;
iam ordinata ſunt omnia· Nullusq; motus aduerſus re
bellis ē· ſed cuncta obtemperant ſp̄ui hominis cū ipſe
obtemperat deo· De quibus hic dicitur· Beati pacifici
quoniam filii dī uocabuntur· Et paulo poſt ſubiunx·
Et iſta quidem in hac uita poſſunt compleri· ſicut com
pleta ēē credimus in ap̄lis· Nam illa omnimoda et in
angelicam formam mutatio que poſt hanc uitā promit
titur nullis uerbis exponi poteſt· Beati qui perſecuti
onem patiuntur propter iuſtitiā· q̄m ipſorum ē regnū
cęlorum· Hec octaua ſententia que ad caput redit·
perfectumq; hominem declarat· ſignificat fortaſſe· et
circumciſionem octaua die in uetere teſtam̄to· et dn̄i re
ſurrectionem poſt ſabbatum qui ē utiq; octauus dies
idemq; primus· Bene ergo omnis uirtutū ſeries in gradū
diſtribuitur quia omnis uita fidelium p incrementa
atq; augm̄ta ad altiora ſubleuatur donec ad ſumā
perfectionis id eſt ad caritatem pueniet· illā uidelicet

Biblioteca Nacional de España

que pfecta foraſ mittit timore. p quā meretur iā habitatorem
in ſe habere dm̄ quia dſ caritaſ ē. et q manet in caritate
in dō manet et dſ in eo. Quando iā ſedata tēptationū
tempeſtaſ et tota in dī contemplatione erit. Dicit hunc
pſalmiſta. Ambulabūt de uirtute in uirtute uidebitur dſ
doꝝ in ſyon. Et factus eſt in pace locus eius et habita
tio eius in ſyon. Et hoc rite p ſpiritalia cariſmata inno
teſcatur q̄ a p̄ ſp̄ſſci grām om̄e datū optimū et om̄e do
nū pfectum nobiſ conceditur. recte qui dē hi gradus
in ſcę crucis forma diſponuntur quia per ipſum ad cę
leſte regnum uere conſcenditur. Sed quia duę parteſ
ſcę crucis ſunt una que erecta ſtat. altera que ptranſuer
ſum uadit. ita gradus ipſi octo beatitudinū a nobiſ in
illa diſpoſiti ſunt. ut ab imo uſq; ad mediū in erecta
illius parte aſcendatur. et tunc ptranſuerſū illius partē
aſcenſionis producatur. Deinde rurſum in erecta eius
parte in ea que tranſuerſo eminet aſcenſus ille firmatur.
Quod uidelicet facile patebit ſi uerſus in ea conſcripſim
rite intellexerit. Poteſt quippe et in ipſa diuiſione par
tium conueniens earum diſpoſitio. Nam in erecte ſtipite
inimo pauperes ſp̄u conlocantur. et in ſummo qui pſecu
tione patiuntur ppt iuſtitiā. Quibꝫ utriſq; regnum
cęloꝝ promittitur. Qui a per ueram humilitatem ſoli
modo rite ad martyrii palmā et ad regnū cęleſte puenit.
Atq; pro iuſtitia quę xp̄e aduerſa cuncta patientiſſime

tolerant. In tranſuerſa uō parte a beatiſ q lugent nec uſq; ad
beatoſ q mundo corde ſunt tranſcendit quoꝝ priorib; conſola
tio ſequentib; uiſio dn̄i promittit. Quod recte unū ee͞ intel
legitur. Illi enim uere conſolantur quia ęterni regiſ uiſione
ſine fine ꝑ fruuntur. Sc̄i ergo uiri in p̄ſenti uita quanto ma
giſ ſe exteriuſ deſpiciendo deiecerint tanto ā pluſ interni
reuelatione contēplationiſ paſcunt. Quoſ enim exteriuſ in
fletu continet conualliſ humilitatiſ eoſ interiuſ ſubleuataſ
cenſuſ contemplationiſ. Igitur hic octogoni in paribuſ
numeriſ conpacti octo uerſuſ continent ·xxxvii· litterarū.
octo beatitudineſ continenteſ. Quorum primuſ q in baſe
cruciſ poſituſ ē. talem habitet uerſum.
REGNA POLI DOMINVS VULT PAVPERIS ESSE BE
ATI. Secunduſ uero poſt hunc talem.
ATQ; SOLVM MITES SEMPER HABITARE SVPERNV̄.
Tertiuſ quoq; ordine octogenuſ ē. ille qui in tranſuerſo
cruciſ tramite primuſ ē. hunc tenenſ uerſum. FELICES FLENTES
QUIS CONSOLATIO IN ALTO EST. Quartuſ q huic proxim ē
cū hoc uerſu. NAM IVSTI CUPIDOS AETERNA REFECTIO CO
PLET. Iuxta quē q̄ntuſ c̄ſiſto. ALTE PIOS SVR SVO MISERATIO
LARGA REPENSAT. Sext q ppe ille ē q tā in ſūmitate clau
dit. CORDA ſerena dm̄ cernente et in arce ſupna. Septim q iſup
eminente cruci parte iferior ſiſtit hic. Pacificuſ dnſ proliſ
cōplectit amore. Supnq; omnū octogon hoc conſcriptuſ
ē uerſu. P xpo afflictoſ regnu im ſpectat olympi.

PANDESALVTAREMDOMINOVINCENTIETTRIVMPHVM
LINGVAFIGVRAMANVSLABIVMVOXSYLLABASENS;
MAGNACRVCISDOMINIQVEMGLORIAPOSCITVBIQ:
SIDERACELSASVPERETQVOPERTIIGITABYSSVS
LVXVBIPVRAMANETQVOTETRASILENTIANOCTIS
SVCCEDVNTCEDVNTQ:SIBIQVOTEMPORECVNCTVS
LABITVRORBISVBIVARIABILISINDIT:ORDOEST
QVATTVORISTOVIN[illegible]I[illegible]E[illegible]I[illegible]SVFFICITASTHAEC
PAGINADIGNACRVCIPRAECONIATRAMITESENAS
HASQVEQVADRAGENA[illegible]S[illegible]N[illegible]TODECALLEMONADES
ARTELIGARESIMVLPIENASQVOQVELVCESERENA
MYSTICAQVASVIRTVSO[illegible]N[illegible]TCONSECRATHONORAT
TEMPORISINSTANTISNVMERVSHICRITEFIGVRA
GESTATQVOTOTACHRIS[illegible]OSVBPRINCIPESANCTA
ECCLESIA[illegible]ABIDOPIEFERTCONTRAR[illegible]ATELAHIC
OPPONENSHO[illegible]TIBELLATRIXCONS[illegible]IAPERSTANS
VIRTVTVM[illegible]TPV[illegible]NISVITIASIB[illegible]LAV[illegible]EACVNCTA
CVMFIDEISC[illegible]TOD[illegible]MATHAEC[illegible]ITV[illegible]ASTAQ:VERBO
LORICĀLII[illegible]ATE[illegible]BENEIVSTITII[illegible]ETN[illegible]VITALMAM
ATQ:SALVTAR[illegible]SGALEAMHANCINVE[illegible]TICEGESTAT
IPSACRVC[illegible]SCLARĀFACIVNITINSIGN[illegible]AFRONTEQ;
FRONTISETADVERSAEF[illegible]NDVNTFORMOSADECORE
INCRVCESALVATORSAEVVMNAMVINCERATHOSTE
EIVSETHOCNVMEROSV[illegible]D[illegible]SERTOALMATRAHEBAT
EXDAPIBVSCVNCTISEIIVNIASOBRIACHRISTVS
STRINXERATERIPVI[illegible]Q[illegible]A[illegible]TODEFAVCESVPERBI
RAPTORISHOMINEMQVEMGASTRIMARGIATRAXIT
INFACINVSDIRVMI[illegible]MA[illegible]T[illegible]MSIMVLATTVLITIRAM
HVICPHILARGIRIALEVISETCENODOXIATRVSIT
QVEMAREGNODOMINVSAETERNAREDEMTIOLESVS
SEDPRESSITHOSTEMPRAEDAMSALVAVITABIPSO
DAPSILISATQ:EHVMILISMITISETSOBRIVSIPSE
CVIVSPVGNASALVSCVIVSVICTORIASANCTAEST
CVIVSINARCETHRONVSASPECT:ININFIMACVIVS
CRVXOVATORBISHONORCRVXESTERECTIOMVNDI
CRVXMIHICARMENERITCRISTIVICTORIACLARA

Biblioteca Nacional de España

QVADRAGENARIVS ITAQ: NV
meruſ · ſecundum hunc modum
ſpeciem crucıſ format · et myſterii
ſacramentum congrua diſpoſitio
nem declarat · quin quattuor ſumā
diuiſuſ denarium per ſingulaſ ordine
manifeſtatio demonſtrat · Hoc enim
ad myſterium pertinet · Quia ſicut
in quattuor partib; denarii
plenitudo inuenitur · Ita etiam in ſingulis ſci euan
glii libris decalogi perfectio omnib; fidelib; inſi
nuatur · Quę tamen iuncte decadeſ unā ſpeciem
crucıſ faciunt · quia unitatem fidei et dilectionıſ ſoci
etatem decalogus legiſ et euanglii mageſtaſ con
corditer aſtruunt · Porro ipſe denariuſ ab uno uſq;
ad quattuor · progrediente · Numero conſumatur ·
Idemq; ut in quadragenarium ſurgat per quattuor
multiplicatur · hoc nimirum ſignificat · quod legiſ
conſummatio · Non ſine euangelio fiat · Nec euan
gelica doctrina adteſtatione legiſ careat · finiſ enī
et ꝑfectio legiſ xpſ ad iuſtitiā omni credenti · Ipſe
enim eſt pax noſtra · qui fecit utraq; unum · et mediū
parietem macerię ſoluenſ inimicitiā in carne ſua
legem mandatorum decretiſ euacuanſ · ut duoſ
condat in ſemetipſum · In unum nouum hominem

Biblioteca Nacional de España

facienſ pacē · ut reconciliat āboſ in uno ī corpore dō p cruce
interficienſ inimicitiaſ in ſemetipſo · Q̄ ergo numerū
iſte laborioſuſ huiuſ tēporiſ ſacramtū ē · quo ſub diſci
plina regiſ xp̄i aduerſuſ diabolū dimicamuſ · etiam
illud declarat · quod xl͞ta dierū ieiunium · hoc eſt humi
liationem animę conſecrauit · Et lex et prophetę p moyſen ·
et heliā · qui quadragenis dieb; ieiunauerunt · et euan
gl̄ium p ipſiuſ dn̄i ieiunium quib; xl͞ta dieb; etiā tēpta
batur a diabolo · Quid aliud quā p om̄e huiuſ ſeculi
tempuſ temptationem nr̄am in carne ſua quā de nr̄a mor
talitate aſſummere dignatuſ ē · p̄figurat · Ab hora quę
mortiſ eiuſ uſq; ad diluculum reſurrectioniſ conſtant
horę xl · ſi ipſa nona connumeretur · Poſt reſurrectionē
quoq; non ampliuſ quā dieſ xl cum diſcipuliſ in hac
terra ēē uoluit · huic co; uitę adhuc humana conuer
ſatione commixtuſ · Et cū illiſ alimenta mortalium quā
uiſ iam morituruſ · A capienſ ut p ipſoſ xl dieſ ſigni
ficaret ſe occulta preſentia quod promiſerat impleturū ·
Quando ait · ecce ego uobiſcum ſum · uſq; in conſummati
onem ſcl͞i · Cur autem iſte numeruſ hanc temporalem
uitam terrenamq; ſignificet · Illa interim cauſa de pro
ximo occurrit · Quamuiſ ſit alia fortaſſe ſecretior · Qd
et tempora annorum quadripertitiſ uicib; currunt · Et
munduſ ipſe quattuor partib; terminatur · quaſ ali
quando uenturum nomina ſcriptura · cōmemorat · Abo
riente et occidente · Ab aq̄lone et meridie · Ad hunc

Biblioteca Nacional de España

igitur mundum et ad iſtā terrenā mortalemq; uitā hominū
ad nos regendum in temptatione laborantes uenientem regē
xp̄m · matheus ſuſcipiens ex ſorſus ·ē· Ab abrahā · et enu
merauit xl · homines · Ab ipſa enim gente hebreorum ·
que a ceteris gentib; ut diſtingueretur dſ de terra ſua
et de cognatione ſua ſeparauit abraham xp̄s uenit in carne
et ab ipſa cuncto mundo ſalutarem ptulit crucem · In hoc
annoꝝ termino yſaac ſociata ē rebecca · et p ipſius numeri
myſterium · xp̄o adcopulata · ē · eccla · Hoc numero dierū
miſſi xii uiri explorauerunt terrā repromiſſionis · et
eodē annoꝝ numero caſtigati ſunt incredeli et detrac
tores in ſterilitate ſolitudinis · Quia ſępe p preſentis uitę
laborem quo probantur electi · cruciantur reprobi · Ite
ſecundum huius numeri medietatem · id eſt · xx annis
elegebantur filii iſrl primitus in militiam domini · ut
pentatheuci narrat hyſtoria · Ut oſtenderetur quia mox
ut orti coeperint ſcis bella uitiorum non paruis ſtatim
adeſt · labor certaminum · Quia ſunt xp̄i att aptſ carnē
ſuam crucifixerunt cum uitiis · et concupiſcentiis · Meritq;
hic numerus ſecundum diſpoſitionem ſcē crucis inte
plo ſalomonis a coſcis ſcorum · id eſt uiginti cubitos in
longitudine · ut oſtendatur ipſe eē ſcſ ſcorum qui in
crucis qua dn̄ fide confixus ·ē· ſtipite ut repropitiaret
delicta populi · et ſcīficaret totius orbis gentes habitan
inter eos et ſaluans omnes gentes credentes in ſe · Meritoq;
crux ipſa ſcā ſcorum dici poteſt · quę ab omnibus ſcīs

in terra ueneratur et colitur. Necnon et ab ipſiſ ſcīs
ſpiritibuſ angelicıſ qui de redemptione noſtra gratu
lantur. omni honore ut credimuſ digna deputatur.
Qui recordantur xp̄m propter oboedientiam crucıſ
exaltatum et traditum illi nomen quod eſt ſuper om̄e
nomen ut in nomine ih̄u omne genu flectatur. caeleſtiū.
et terreſtrium. et infernorum.

Aſt autem quadragenariuſ ipſe in quattuor anguliſ hic
conprehenſuſ ſecundum geometricę figurę poteſtatē
continenſ uerſum quadraginta litterarum in hunc modū.

CRVX SACRA TVA ETERNI ES REGIS VICTORIA

CHRISTI

Biblioteca Nacional de España

CRUXMIHICARMENERITAURESADIBETEFIDELES
LAUSCRUCISOREMANATDEVOTASDUCITEMENTES
VOSQUIB·ESTCRISTUSQ·IB·ESTSAPIENTIACURAE
LUXAETERNADEIQUIBUSINCORRUPTIOAMOREIT
HICSONATARTIFICISUIRTUSOPERISQUEBEATI
HICDECOREXULTATHICGLORIAFINGITURARTIS
UESTERHONORUIUITUITAUIUIDAFULGIRORIGO
UESTRAMANETPALMAIBIINMORTALISINAETRA
CLARAQUIAESTUOBISUICTORIACRISTUSUBIQ·E
IPSESALUSUESTRAETUINDICTAMFECITINATRO
PROUOBISMORIENSIUSTEREOBPRESSITINIQUM
MORTEINTERFICIENSMORTEMDUTARTARAUICIT
HUCHUCAEGROTIUOLUCRICONCURRITECURSUEN
UESTERERITMEDIC·Q·EMCRUXMEDICABILISALTO
STIPITEGESTAUITEXTENDITBRACHIACURAEST
POSCITECURARIETGEMINASEXPANDITEPALMAS
IPSIUSERGOUALETTACTUUITIOINHORAACEADE
REDDEREDEXTRAPLACIDOHICMALESAQ·IETIS
SUMMACUIESTUIRTUSSAPIENSADIBERESALUTE
ARSQUIDESCENDITRESIPISCATFISTAUTARTE
DAMPNATIMORISFANTREDIUIUANTSIGNABEATA
QUINQUASALUTAREMHUMERUMHICGINTABEATAE
DATCRUCISHAECSPECIESDIUINOMUNEREPLENA
QUISIONATUENIAMQUISABBATALAETAQUIETIS
QUILEGISPRISCAEPOSTAZIMAFESTATRIBUTAE
ESTINDEXETPOSTSANCTASOLLEMPNIAPASCHAE
IPSEPARACLITIMISSIUNDIQUENUMINEPLENUS
PACISAMOREPROBUSPECTISSIGNACUIADPROFERT
PERFECTUSDECORESPECIEPERFECTUSHONORIS
QUINQ·ECRUCESPRAEBETNAMISDENASQ·MONADES
XNUMERATSEMPERQ·CRUCISAPTAETAMICAFIGURA
QUINQUELIBRILEGISEXTANTMANDATAQUEDENA
OMNIANEMPECRUCICONCORDANTTRAMITEDICTU
LEXNUMERUSTEMPUSMYSTERIAFACTACARACTER
OMNESERGOCRUCEMPARITERLAUDEMUSOUANTES
SOLUAMUSUOTAHINCCRUCIFIXOETDEBITAREGI
SANGUINEQUIPROPRIOLAXAUITCRIMINAMUNDO

Biblioteca Nacional de España

HAEC IGITVR PAGINA QVINQVAGE
narium numerum continet in quinq;
litteris expreſſum quę et denarii notat
ſummam et crucis exprimit figuram
in cuius honorem totum opus conditur.
hic iubelei tenet obſeruantia et uere re
miſſionis quę per crucem toto orbe condit
index eſt. Hic poſt typicę paſchę cele
brationem et occiſi agni ſollempnia tranſitusq; dni
in ęgypto celeberrima feſtiuitatem legis datę de monte
ſynai teſtis ē. Et poſt uerum paſcha agniq; xpi immo
lationem paracliti ſup apoſtolos miſſi demonſtrator eſt.
Hic ſabbatum ſabbatorum poſt completionem .vii. eb
domadarum monade addita deſignat et ęternę requi
quę uere una eſt gaudia demonſtrat ubi terra corpor
noſtrorum uere ſuum cęlebrabit ſabbatum. quia nulla
preſentis uitę damna ſentiet ultra laborum. Sed in
laudibus ęternę trinitatis ſuum digne exercebit
officium quia ſuę incorruptionis gaudebit ſe nullum
habere terminum. quia propter merito queritur quo
modo quinquagenarius numerus ex numero qua
dragenario ſurgat. Quadragenarius itaq; eſt numerū
unus ex his qui uocantur inpariter pares qui diuidit
quidem in ęquas partes. cuiusq; pars in alias aequas
diuidi poteſt. Necnon et partes partium diuidunt.
ſed non usq; ad unitatem progreditur aequalis illa

diuiſio. Eſt ergo eius medietas · xx · quarta pars · x · Quinta
pars · viii · Octaua pars · v · Decima pars · iiii · uicesima duo .
quadragesima · i · Unum enim et duo et iiii · et v · et viii · et x · et
xx · quinquaginta faciunt · Sed incrementum hoc minoris
numerum maiorem quid aliud significat quam profectu
nrm · Prediximus quod quadragenarius numerus hanc
temporale uita et presente designet · Quinquagenariu
uo quietem future patrie et eterna gaudia demonstret .
Et quid aliud nobis per hos duos numeros insinuatur · Nisi
ut hanc uitam sca conuersatione ducentes · orationib;
et uigiliis · atq; ieiuniis instantes · misericordie quoq;
operib; et elẏmosẏnis insudantes · plena fide · spe
integra · perfecta caritate · ad illam que in celis expectatio
nos patriam properemus · ubi requies eterna absq; ullo
labore possidetur · Ubi uerum gaudium sine ulla tristi
tia continetur · ubi quicquid boni hic ex parte aliqua
percepimus totam atq; integrum sine fine percipietur ·
Porro autem denarius numerus creatoris atq; creature signi
ficat scientiam · Nam trinitas creatoris · est · septenarius
autem numerus creaturam indicat · propter uita et corpus .
Nam in illa tria sunt · unectiam · toto corde · tota anima · tota
mente diligendus · est · dns · In corpore autem manifestissima
quattuor apparent · quib; constat elementa · Bene ergo
numerus iste significans in crucis exprimitur nota quia
in illa per mediatorem di et hominum reconciliati · et co
adunati sumus creatori nro et in filios adoptionis aeterno

pautranſlati · Recteq; iubelei numerus exprimitur
in crucis figura · quia tota ratio illius ſpiritalī cruci
aptatur · Nam ſeruitus indebita iſrahelitarum · in illa
relaxatur · et p̄ crucem generis humani captiuitas et
ſeruitus qua peccato nequiter atq; ẏ dolis ſeruiebat
deſtruitur · et uere libertati qua dō ſoli ſeruitus homo
qui ad imaginem dī creatus ē · redditur · Qua p̄ pomū
uetitum ipſe male cōmutauerat · aeſcam accipiens et
uitā p̄dens · Ibi quippe preceptum ē · filiis iſrl̄ ut ſe
abſtinerent a rurali ope · et hic conceſſum ē · ſcīs dī ut
uacent a terrena cupiditate · Clangebantq; bucina
filii iſrl̄ in ipſo iubileo ſeptimo menſe decima diē ſiſ
propitiationis tempore · In uniuerſa terra ſua · et ſcīfica
uerunt annum quinquaſimū · et uocauerunt remiſſionē
cunctis habitatoribus ſuę terrę · Inſonueruntq; tuba
predicationis apl̄i · et ceteri predicatores euangelii ·
ſpū ſcī gratia repleti · Legem ſpiritaliter interpretantes ·
et docentes in toto orbe paenitentiā et remiſſionem pecca
torum accipere p̄ nomē xp̄i · omnes qui credunt in eum ·
Oſtendit quoq; ipſe ſaluator hoc uere remiſſionis tēp̄ ·
quando nazaret ueniens in ſẏnagoga legebat capitulū
de eſaẏa propheta ad ſe pertinens ita dicens · Sp̄s domini
ſup me propter quod unxit me · euangelizare pauperib;
me · Predicare captiuis remiſſionem · et cecis uiſum ·
Dimittere confractos in remiſſionem · Predicare annum
dn̄i acceptum · et diem retributionis · Annum autem

Biblioteca Nacional de España

acceptum et diē retributioniſ omnē p̄dicationiſ euiſ quo
in carne uerſatuſ eſt tempuſ in tellege. Quando cętiſ
luxuera quę inluminatione hominem uenientē in hunc
mundum ad cognoſcendum ueritatē uerbo et miraculiſ
aperuit uiſū. et in cruce moriens. diuiſit captiuoſ con
fractoſq; in remiſſione. Qa diſtructiſ uinculiſ mortiſ
reſurgenſ ſingła. Aſcendenſ in altū captiuā duxit
captiuitatem dedit dona hominib;. Q d̄ aut̄ hęc teſti
monia ad ipſum p̄tineant. Teſtatur lucaſ cum ſubiun
git ſaluatorem hoc idem auditorib; ſuiſ adfirmaſſe
ita dicenſ. Coepit autem dicere ad illoſ. quia hodie
impleta eſt hęc ſcriptura in aurib; uriſ. et omneſ teſti
monium illi dabant. Et mirabantur in uerbiſ gratię
quę procedebant de ore euiſ. Continentur autem
inw. x. notiſ uerſuſ quinquaginta litterarū. hic.

QVINQVE IVVAT APICE ASI SACRA DICERE DECRV
CE ET HAEC NAOI EST.

Per ſingulaſ notaſ deniſ litteriſ ſubputatiſ. ſed hęc
pronuntiatione. Ceterum cautem in ſcripto. vii.
grammata unicuiq; notę deputantur. Nam media
littera ſingularum notarum communiſ eſt utriq;
tramiti et ei qui dextrorſum et ei qui ſiniſtrorſum uadit.

SANGVINISERGOSACRINOSFVSIOLAVITETVNDA
SORDIB:ACVNCTISDET[illegible]RSITETOMNIACHRISTVS
NOXIANAPASSVSLABE[illegible]VLITHICQVOQ:NOSTRAS
DELENSARATVMCONTR[illegible]BEMTVMCYROGRAPHVM
LVMENEVANGELIIIM[illegible]LECONDIDITAVCTOR
QVODFACIN:SCRIPT[illegible]ETA[illegible]MNIAVANARECVSAT
Q'ODVITAMSIGNAN[illegible]NCVNCT[illegible]EXPENDITVRORBE
LVMENVIRTVTVM[illegible]CENSVIT[illegible]MINANTISVBIQ'E
INDICATORATV[illegible]ANDENSQVO[illegible]STICASCRIPIA
MONSTRANTDO[illegible]DETQVANTAOM[illegible]ROBTVLITORE
ASTDECIESDVODENATENETHICLAVDACARACTER
GRAMMATANECHOCVNASEMELSEDHOCQVATERVNA
MAGNANOTANSFIDEIMISTERIAMAGNAQVEFIDIS
GAVDIADEMONSTRANSMEDICINAEMVNERAGRATA
ETSOCIA[illegible]EDECVSQVODSPIRITVSA[illegible]CTORINORE
ARDENSL[illegible]DEDERATCONCORDIMVN[illegible]ELINGVAE
HINCQVE[illegible]CERCOETVSSACRATVM[illegible]TATVBIQ:
HOCNOM[illegible]EEXPANDENSQODSA[illegible]ABYSSO
MVNDI[illegible]ENA[illegible]TARETRAHATETF[illegible]NET[illegible]OMNES
HIS[illegible]NISCR[illegible]ISVTQ:INSIGN[illegible]CRIST[illegible]VBIQ:
DIG[illegible]COMMENDE[illegible]NOMINIQVA[illegible]AGNARES[illegible]NAT
IN[illegible]ITISDONAA[illegible]VNGENSP[illegible]BAPROEMIA[illegible]TI
E[illegible]RBISDOMINIQ[illegible]CONDI[illegible]RAEMIAINAVC[illegible]T
MVLTIPLICATDIGNISIVSTICVMPATRESVPERNO
REGNATORREGNANSCVNCTADICIONEGVBERNANS
QVIDIGNVSDEDERATPARACLITVMIVRESALVTIS
VIREGATETSERVETPERDVCATADATRIAVITAEET
PSALLITEDEVOTEVLT[illegible]MBENEPSALLITECRISTO
GENTESACLINGVAEVE[illegible]MPTCOGNOSCITEREGEM
VIRTVTEMQ:PATRISQV[illegible]CVMBITDIRAPOTENTI
MORSQ:SVIETSTIMVL[illegible]MSCITOTEPARENTEM
HAECCLAVSCVLMENH[illegible]ETE[illegible]EROGERMINEPARTA
AETERNAMREQ'IEM[illegible]TEEST[illegible]TVRAEINDIT:ORDO
SERVETVTINDIT[illegible]ANTVMET[illegible]ERETDONABEATA
GLORIAHAECVI[illegible]VSETSVMMA[illegible]CAVSAQ'IETIS
ISTEQVEIVRA[illegible]NECONSERVAT[illegible]BERACHICEST
QVIBONASVMMACVPITRIIEETMEDIOCRIADVCIT

Biblioteca Nacional de España

DENIQ: SCAE CRUCIS FORMAM
grecalittera lauda in hac pagina per
quattuor loca poſita exemplatur que
et tricenarium numerum apud grecos
ſignificat. Hęc ergo quia quater hic
ponitur. cxx numerum efficit cuiuſ ſa
cramentu magnu eſt nam leguntur ante
diluuiu. cxx anni ad poenitentiam
hominib; decreti et ſalomoniaci templi altitudo cxx uiro
in die pentecoſtes ſpſ ſcſ uenit. In quattuor enim notiſ
id ipſum efficientib; .iiii. euangelia ſignificantur. in qb;
ſingulis tricenarius numerus inuenitur. quia fides ſcę
trinitatis et pfectio mandatoꝝ in ſingulis ſci euangelii
libris plenissime predicatur. Proinde illud quod arca
noe cum ex di pcepto cſtruebat et ad ſaluatione electoꝝ ad ſimili
tudinem ſcę crucis impiis diluuio perituris preparabatur. In cxx
annoꝝ calculo poenitentię tempus hominib;. ante decretu
ē. quid aliud ſignificat quā quod ita tantu a fluctibus
huius ſcli poſumus permanere inleſi. ſi euangelicę doctrinę
in fide ſcę trinitatis digne operantes. deuotis mentibus
oboediamus. Hoc autem quod omnis templi altitudo cxx
cubitoru fuit. ad idem ſacramentu reſpicit. quod et p mitiua
in ierosolimis eccła poſt paſſionem et reſurrectione. et
aſcenſionem dni in celos. In hoc numero uiroru grām ſpſ ſci
accepit. Itaq; procedente naturalis numeri progreſſione
ab uno uſq; ad xu. et collectis in unum omnu locoru ſummitatib;

e xx fiunt · xv · namq; que ex ſeptem et octo conſtant · ſo
lent nonnumquam ad ſignificationem referri uite future ·
que nunc in ſabbatiſmo geritur animarum fidelium · per
ficietur autem in fidem ſeculi reſurrectione corporum inmor
talium · Quaprop apte numero · et uicenario magna dec
torum beatitudo in futura uita deſignatur · Apte in hoc
tertium domus domini caenaculum conſummatur · quia
post preſentes fidelium labores · post accepta in futuro req̄ e
animarum plena totius eccle felicitas in reſurrectionis gl̄a
complebitur · ad quod myſterium aeque pertinet ut diximᵘ
quod d̄ resurgens a mortuis ad que ad cęlos aſcendens · huic
numero uirorum ſp̄m ſc̄m in linguis igneis miſit · eoſque
qui diuerſitate linguarum ab inuicem diſcrepauerant ·
reperta omnium cognitione loquelarum communem in
laude ſua fecit habere ſermonem · Nam et eccleſia ſuo t̄pore
reſurgens a morte uſq; ad celos aſcendens in carne incor
ruptibili plene ac perfecte dono ſp̄s ſc̄i inluſtrabitur ·
quando iuxta promiſſum ap̄li erit deus omnia in omnib; ·
tunc plena erit adunatio linguarum in omnibus ad pre
dicanda magnalia d̄i · quia conſonamente ac uoce
omnes diuinę gloriam maieſtatis quam preſentem uident
conlaudant · Tunc que uox illa pſalmi perfecte com
plebitur quam ſpiritus ſc̄s · prophetam omnes gentes
ad laudem domini prouocando exhortatur · ita
dicens · Laudate dominum omnes gentes et conlaudate

Biblioteca Nacional de España

eum omneſ populi · Quoniam confirmata · ē · ſuper nos
miſericordia eiuſ et ueritaſ domini manet in aeternum ·
Quando quot quot de omnibuſ gentibuſ ad uitā
praedeſtinati ſunt aeternam omnibuſ ſcandalis
de ęcclia xp̄i per angelorum officia eiectiſ ſunt in
capite ſuo · unam laudem deo omnia menbra concor
diter et perpetuo cantabunt · Notandum quoq; ē ·
quod non ſolum lauda littera · hic per quattuor · loca
poſita · centum uiginti numerorum in ſuo ſolo carac
tere oſtendit · triginta per ſingulos · ſed etiam
uerſuſ ipſi qui in illa conſcripti ſunt unuſquiſq;
triginta litteraſ continet · Eſt quippe uerſuſ hic
in ſuprema laudarum ·

ESTORBITOTO DOMINI NAM PASSIO VITA ·

Iſte quoq; in infima ·

ARVO CRVX VNA SPES LIBERTATIS AB IRA ·

Hic namq; in dexteriore

LUX LETA LUCET DIVINO MUNERE PLENA ·

Atq; hic in ſiniſteriore ·

VERACI NVTU SIGNAT ET PREMIA REGNI ·

Biblioteca Nacional de España

LEXQVOQVEVERADEIVINCENDAESTSORTEBEATA
ECCECRVCISCRISTIQVASOLVITVRORBISABIRA
DVCITVRADVITAMPORTVMCAPITATQVEQVIETIS
ARVIGENAEPRIMILAPSVMPOSTNAVFRAGVSIPSE
NAMQVIAPERVETITVMMORSVICITNOXIALIGNVM
ETGENVSHVMANVMFERALATEABSVMPSERATOMNE
FAVCIBVSAMORTISPERLIGNVMTOLLERETVTHOC
IVRECRVCISPLACVITREPARANTIPONEREPALVM
DIREQVODQVEATROXMADIDOGLVTTIVERATALVO
EVOMERETSICCOLVERETQEHINCDEBITEPAENAS
INVASITRAPVITDOMINATVMQVODMALETRVXFVR
IDVOLVITSIGNAREMODISINDOGMATESCRIPTIS
TESTAMENTORVMDEVSAVCTOROPVSCRVCISIPSE
PRAEDIXITDOCVITSESEETCOMPLESSEFATETVR
MAGNIPOTENSCRVXHINCIDEOSITOTACORVSCAM
EXCIPEREINLVCEMMONSTRATDATCALLEDICATO
RITEFAROSIVSTISSECVNCTAPERAERATESTANS
GENTESACPOPVLOSADCELSAETPROVOCATASTRA
EXEMPTOSNOTATETNOCTESORATVALNCRESSCIT
NONPARVVMFACEREHINCETREGNIDVCITADALTA
HOSTEFITEXPVISOVICTRIXNECFALLITINARTE
SEDSOLVMGENERISDOMINANSMIRACVLASISTIT
OMNIAREGNASIBIPROPTERSVADONAMINISTRAT
DEVOTAEIPLACIDAMANSVETAQVIETAREDEMPTA
QVODHABETENLINGVASORBISETIVRELOQVELAE
HOCNVMEROSIGNATADITVMVENIENTIBVSATQVE
TRAMITISHOCPANDITSALVATORDISCIPVLORVM
NAMOCTIESVTNOVIESVARIETOSDICITVRORBIS
HINCQVENOVEMPIERELLIQVIASINLVCEBEATVM
SPIRITVVMDATVROCTAVAVTSVPPLERECREATOR
VELLITRITEDIEHOCETCLAVDERESAECVLAFINE
OMNIANAMQORBISSCELERACONSVMPSITINIPSO
FLAMMIVOMOCRVCISARDOREPATIENDOCREATOR
SEDTAMENEXCARNISPARTEASTDIVINARELVXIT
NATVRAINSCRIPTOSOBITVMPRODVXITETORTVM
LEGEMNEMPESVAMCRVCISORDINEFECITAMATAM
IVRELEVEMSVAVEMETSCANDENDIMVNEREDITIO

Biblioteca Nacional de España

HANC IGITUR FIGURAM PLENĀ
ēē myſterio oportet intellegi · in qua
per quattuor eptagonoſ · LXXXII · Nu
meruſ demonſtratur · ſecundum cuiuſ
pluralitem gentium linguaſ diuiſaſ.
ēē uera opinio · ē · et libroſ canonicoſ ue-
teriſ ac noui teſtamenti intra eiuſ ſumā
comprehenſoſ ēē · Non dubium · ē · De
ſignauit autem et ipſe dn̄ſ exceptiſ XII · apoſtoliſ alios.
LXXII · diſcipuloſ et miſit illoſ binoſ ante faciem ſuam
in omnem locum et ciuitatem quo erat ipſe uenturuſ ut
numeruſ deſignatorum diſcipulorum concordaret mul
titudini gentium et diuiſioni linguarum quatinuſ om̄s
genteſ fidei lumen perciperent · et grāt xpi mererentur
ēē particepſ · Sicut ergo XXIIII · horiſ totuſ orbis pagit
atq; inluſtratur · ita myſterium inluſtrandi orbiſ per
euangelium trinitatiſ · In LXXII b; diſcipuliſ intimat ·
Viceſ quater enim terni · ſeptuagieſ diponduiſ · Sed
hec diſtributio apte figurę ſcę̄ cruciſ mancipatur
quia per ipſam ſacramentorum xpī diſpenſatione
totuſ orbiſ glorificatur · Ipſa in IIII · eptagoniſ hanc
myſterii rationem notat · quia ipſa in IIII · ſci euangelii
libriſ diuina cariſmata · p IIII · plagaſ orbiſ diſpenſat ·
Ipſa in utroq; tramite id eſt in eo qui tranſuerſum uadit ·
p duoſ eptagonoſ ſex ēē narium oſtendit quia omem
p fectionem p ſe nob prouenire ſiue in longanimitate ·

ſpei · ſiue in amplitudine caritatiſ · ſeu in ꝑſeuerantia
bone actioniſ · ſeu in celſitudine contēplationiſ ſatiſ
nobiſ annuit · Jpſa autem toto orbe nouenarium in ſe multi
plicatum continet · quia ex om̄ib; gentib; in octonario
numero · hoc eſt corporum reſurrectione · Ad augmentū
nouem ordinem angelorū electoſ dī peruenire edocet ·
O uere bona et uere ſc̄a crux xp̄i · quiſ te rite tota m̄te
narrare poteſt · Aut quiſ condigne laudare que celeſ
tium archanoꝝ pieſ reuelatrix · que myſteriorum dī
ſacraeſ conſeruatrix · queq; ſacramentoꝝ xp̄i idonea
eſ diſpenſatrix · Jnte angli gaudia ſua accumulata
conſpiciunt · inte homineſ iura ſalutiſ ſue cognoſcunt ·
Jnte inferi iuſtam retributionem fraudiſ ſue ꝑcipiunt ·
Omnib; eſ aequa · omnib; bona · om̄ib; iuſta · preterita renouā ·
preſentia inluſtraſ · futura premonſtranſ · ꝑdita requirī ·
queſita inueniſ · inuenta cuſtodiſ · lapſa reſtituiſ reſti
tuta gaudii muniſ · munita in uiā paciſ dirigiſ · Tu q dē
ad eterni regiſ eſ uictoria · et celeſtiſ militie letitia · terri
genorumq; potentia · Tu peccatorum eſ remiſſio pietatiſ
exhibitio · et meritorum augmentatio · infirmorum
remedium · Laborantiū auxilium · et laſſorum refrige
rium · ſanorum incolomitaſ quietorum ſerenitaſ · et
fortunatorum felitaſ · Tu uera egrotoſ medicanſ · Tu
gaudium meſtoſ · conſolanſ · Tu ſanitaſ dolenteſ letifi
canſ · tu ſtatuſ credentium recte · Tu firmitaſ operantiū
bene · Tu beatitudo ꝑſeuerantium recte · Sc̄a · pia · bona ·

Biblioteca Nacional de España

iuſta · benigna rationabilis · laudabiliſ · uenerabilis ·
amabiliſ · fortiſ · ſuauiſ · mitiſ · ſapienſ · potenſ · Quic
quid ergo digne corde de redemptione nr̄a poteſt co
gitari · uel quicquid lingua rite loqui om̄ia ad lau
dem tuam decentiſſime poſſunt aptari · Quia quicqđ
inte laudatur · crucifixo inte xp̄o regi deputatur · Et
quicquid xp̄o honoriſ datur ad reuerentiā ſummi
patriſ refertur · Cuiuſ ipſe unigenituſ filiuſ ē · De quo
ipſa ueritaſ in euangelio teſtatur · Qui me recipit inquit
recipit eum qui me miſit · Et item · Qui me ſpernit ·
ſpernit eum qui me miſit · Et qui non honorificat filiū ·
Non honorificat et patrem · Om̄iſ quippe qui negat
filium · nec patrem habet · Qui autem confitetur filiū ·
et patrem habet · Quorum ſimul cum ſc̄o ſp̄u · una ē
maieſtaſ · una poteſtaſ · honor et caritaſ in ſempit̄na
ſecula ·

Eſt namq; uniuſ uerſuſ in recta cruciſ parte · id eſt
in duobuſ eptagoniſ a ſummo deorſum deſcendenſ
et ꝑ tranſuerſum eptagorum legenduſ hic ·

IN CRVCE LEX DOMINI DECORATVR LVCE CORVSCA ·

Alter uero in tranſuerſa eiuſ parte in duob; eptagoniſ
conprehenſuſ et ſimiliter ꝑ tranſuerſum eorum le
genduſ iſte ·

GENTES ET LINGVAE SOCIANTVR LAVDE SA
CRATA ·

Biblioteca Nacional de España

CRISTVSAMORVOTVMMI[illegible]IVTPIAMVNERADATHAEC
CARMINISHICPRETIV̄H[illegible]IA[illegible]ORTIOFIDAQVIETIS
QVIBONACVNCTAPROBA[illegible]S[illegible]PE[illegible]ANTAETTALIARITE
DONASVISFAMVLISLARGITVR[illegible]DI[illegible]AQVECVNCTOS
HORTATVRMISERANSSP[illegible]ETPIE[illegible]DITORARCEM
IAMPOSSEIMPETRAREP[illegible]LISCEPT[illegible]ALTAQ̄EREGNA
SISPESFIRMAFIDESSVA[illegible]ETCVPITHI[illegible]SANCTE
CASTVSAMORNECAMATMEMORANSHAECP[illegible]IT:ORSA
DONAQIDEMHAECVENIE[illegible]VCORBE[illegible]VCVNDA
SPARSERATINMVNDOANT[illegible]RIOREV[illegible]ENTIAFRVCTV
QVODOCVITMVNDVMDEDI[illegible]ANS[illegible]IN[illegible]TERIORAHIC
PRAECEPSMALLETABIRELOC[illegible]NSIVRAMAGISTER
NOSCEREEVANGELIIET[illegible]VM[illegible]ANSVESCEREMOREM
VTDEVSARCEPOLIETIV[illegible]VSCVMADVENERITISTVS
AVCTORABAETHEREIIVS[illegible]SDAREPROEMIAPATRIS
DEXTRATVNCMERITISCAPIATBONAMVNERADIGNIS
ISTEQVIDEMNVMERVSSA[illegible]ANTISSIGNATVTRVMQVE
ADVENTVMDOMINIHINC[illegible]EBATQVANDOTYRANNVM
QVANDOV[illegible]ICFACTV[illegible]AN[illegible]ABONAREDD[illegible]ITORBI
POSTQ̄E[illegible]VVM[illegible]VNCTISBA[illegible]TISMAPROBA[illegible]DITORE
HVCSVM[illegible]QVANDOSA[illegible]VANSPATREIV[illegible]ITVRVS
IVDEXE[illegible]HOM[illegible]SA[illegible]IXI[illegible]MPRE[illegible]IASANCTAHINC
FERTPRI[illegible]IS[illegible]ITODAREE[illegible]VS[illegible]IDERESVPERNI
NEMPESACRAMFA[illegible]EMQVOSVIER[illegible]SVNTIATAVCTVS
ESSEBONISMERITISPS[illegible]ENDVMCANTICAPARTOS
QVAECANTARESOLETSO[illegible]LMAVTSCRIPTASERENA
APOCALIPSISHABENTD[illegible]CIDAIBIAGMINAFERRE
GLORIAVIRTVSE[illegible]ISCELSOOMNE[illegible]ATQEPERAEVVM
ALLELVIASONAT[illegible]VISO[illegible]MENA[illegible]LAERITHAVDHAC
ETDEVSETDOMIN[illegible]SPI[illegible]CAN[illegible]VS[illegible]TERVBIQVEEST
QVODIVV[illegible]ISNOSSCR[illegible]VIALMEST[illegible]RISARCE
CVAPPA[illegible]EBITOVANSS[illegible]RVO[illegible]VMHINCET[illegible]AIITALMI
TVRBANI[illegible]LPERDENSA[illegible]ANDALAINA[illegible]OVETIRA
DEVOTOSFAMVLOSFRVMENTAVTMITTAT[illegible]NHORREVM
FELIXQVIVALETATQ̄ELI[illegible]ETCVISCANDERECAELVM
ETLAETVMDOMINIBENECHRISTINTENDEREVVLTVM
CVIMANETALTVSAMORPE[illegible]FECTIOREDDITVROMNIS
ANGELICISQVECHORISPERMIXTVSGAVDETVBIQVE
LAVDIBVSETCERTATCAN[illegible]ANDOPSALLERECHRISTO
CANTICARITENOVAHOC[illegible]T[illegible]DIVMDEPONERENESCIT
REGNAQVIAAETERNAS[illegible]CTV[illegible]ETBENEGAVDIANOVIT

Biblioteca Nacional de España

QVIDITAQVE
hec figura ſit et quid
ſignificet ut expo
natur neceſſe · e · una
quidam iſta eſt figu
rarum quę appellant
notę ſententiarum ſpe
cialique uocabulo
haec a grecis uocatur
criſſimon · ex uo
luntate unius
cuiuſque ad aliquid notandum inuenta · Sed
maiore dignitate nunc ad criſtianis ad exprimen
dum nomen criſti aſſummitur quaſi due littere
primę nominis eius uno modo grammate ſimul ſint
conprehenſe id eſt · X et · P Cur autem modo
a nobis in hoc opus ſit aſſumpta haec ratio · ē · No
tatur enim in ipſa ille numerus dierum quo pre
dicaſſe mundo criſtus creditur · et ille qui ante
aduentum eius ſecundum ab antichriſti temporib;
uſque in finem mundi futurus · ſecundum dani
helis prophetiam ab ortho doxis ecclesię ma
giſtris expoſitus eſt ita ut in · P littera prior
numerus id eſt mille · cc lx · quod ſunt tres anni .

Biblioteca Nacional de España

et ſeminiſ inueniatur quo temporiſ ſpatio criſtus
mundo predicaſſe cognoſcitur. Menſeſ enim trium
ſemiſ annorum · id ē tricieſ quadrageni · et bini mille ·
cc · lx · dieſ ficiunt · Sub quo numero ciuitaſ ſcā
calcari gentibuſ in apocalẏpſi diſcribitur · et mulier
facie draconiſ fugere in ſolitudinem ubi habet locū
paratum a deo · ut ibi paſcatur eodem numero dierū ·
Qui numeruſ mẏſtice omnia criſti anatatiſ tempora
conplectitur ut patrum firma habet traditio · Quia
criſtuſ cuiuſ hęc corpuſ eſt tantum in carne corpori
predicauerit quoſiue ſub ſpe aeternorum peregri
natione preſentiſ heremi gaudet · ſeu perſecutioniſ
moleſtiam ab infidelibuſ uel a falſiſ fratribuſ pa-
tietur · X Itaq· littera illum numerum continet
quem danihelis propheta predixit in anti christi
tempore futurum · id eſt mille · ccc · xxxv · dieſ · Ita
enim ibi ſcriptum · ē · Et beatuſ · ē · qui expectat et
peruenit uſq· ad dieſ mille · ccc · xxxv · quod beatū
hieronimuſ ſic exponit · Beatuſ inquid qui inter
fecto anti criſto ſupra mille · cc · xc dieſ · id eſt
treſ ſemiſ annoſ dieſ · xlv · preſtolatur · quibuſ ē
dominuſ atq· ſaluator in ſua maieſtate uenturū ·
Quare autem poſt interfectionem anti criſti · xlv ·
dierum ſilentium ſit diuine ſcientię ē · niſi forte
dicamuſ dilatio regni ſcorum probatio · ē · patientię ·

Biblioteca Nacional de España

Sed quia manifeſtior · ē · ratio ſupradicta ſup
ſaſ litteraſ quae in hac figura conſcripta eſt
et poſitione ſua monogramma conficiunt ·
ſimul cum earum numero ſecundum ordinem con
ſcribamuſ ſpatium calamo ad hoc concedatur ·
Littera autem in · P poſita hoc ſonant · co r
н p ιнcyc · ʌʌнθιʌ · tria uidelicet et
nomina criſti que latine interpretantur · ſalu
tariſ ſaluator ueritaſ · Sed duo nomina greca
poſteriora · integra ſeriae litterarum conſcripta
ſunt · id eſt · ιнcyc · et ʌʌнθιʌ · Tertium aūt
id eſt · co r н p · Secundum mo rem morem grece
conſcriptioniſ tribuſ excepto · O articulo lit
teriſ notatur · C ſcilicet h et · P et ita ſunt
omneſ littere quae in · P conſcripte ſunt
numero quindecim · Quarum prima · ē · O nu
merum notanſ · lxx · Secunda · C cc · ſigni
ficanſ · Tertia · H cum ſeptem numero · Quarta
P centum exprimenſ · Quinta · I x Sexta H viii ·
Septima · C cc · Octaua · Y ccc · Nona · C cc ·
xʌι · Vndecima · Λ xxx · Duodecima · H viii ·
Tertiadecima · Θ viiii · Quartadecima · I x ·
Quintadecima · A idemonſtranſ · quae co
pulatae omneſ · faciunt numerum mille · cclv · et
adhuc remanent ad ſupradictam plenitudinē

numeri quinque · quem in ipſo adhuc caractere .
inueniri poſſunt · Ita ſi diuidantur ipſum
P id eſt ut ſuprema parſ que in ſe imaginem .
A littere habet quaternarium numerum ſignet .
et infima que latitudinum format unum nu
merum poteſtate latinorum oſtendat · et ita
millenariuſ et ducentenariuſ · et ſexagena
ribuſ numeruſ in · P inuenitur · X autem
que altera parſ eſt monogrammatiſ tria nomina
ſimiliter continet domini in octo litteriſ con
ſcripta id eſt · ϴ HOC · XPHCTϒC IHCϒC .
littere autem hae ſunt · ϴ nouem expri
menſ · C cc · X DC · P c · C cc · I x · H ·
octo · C cc · denotanſ · Qui ſimul fiunt
mille · trecenti uiginti ſeptem · et adhuc re
manent · octo · qui augentur · Si H littera
quae in medio octo litterarum ſita eſt · uicem
clauio ptinenſ cum nomero octonario de · P
addatur · Sunt quoque treſ uerſuſ in mono
grammate in maioriſ litteriſ cum minoribus
intuſ conſcripti · Quorum primuſ ab · O In
cipienſ per omneſ litteraſ maioreſ in circuitu
uadit quae delete figuram ſupra in P oſten
dunt · et duo nomina greca tenent hoc eſt

Biblioteca Nacional de España

O ſoter · ieſuſ in nouem litteriſ con prehenſa ·
NAMALMA DECET RADIANT SCRIPTA HINC
QUOD NOMINE CHRISTI ·

Secunduſ quoque in reliqua parte · P id eſt in linea quae recta deorſum uadit et nomen alet latenet · in · vi · litteriſ grecaſ ſcriptum eſt iſte
SANCTA SALUTARIS LAUDAT HAEC SCRIP
TIO CHRISTUM

Terciuſ quoq; eſt quin · X littera · viii · litteri in quibuſ ſunt tria nomina nota hoc eſt · I H E OS XP̄S IESUS continetur ita ·

CRISTUS HOMO EST PLACIDUS NEMPE

AR BITER HIC QUOQUE MUNDI EST ·

NOBILISECCEMICAT[illegible]L[illegible]SREGISNOMINEPICTVS
ATQENOTISSIGNANTVICTORISFACTAPOTENTIS
CORNVALAETACRVCIS[illegible]R[illegible]NOSICCONDITAVERSV
QAENVMERANTSEXINSIGNIQATERARTEMONADES
PERFECTVMQVEDECVSOSTENDVNTREBVSINESSE
OMNIB:OMNIPOTENSQVASCONDIDITATQ:REDEMIT
CLARADIESILLAESTQACONDITOROMNIAFINXIT
NONMINVSHAECLVCETDOCTORQACVNCTABEAVIT
TVMBONACVNCTABON:COMPLEVITFACTACREATOR
NVNCDIECVNCTAPIVSOPERABENEDIXITAMATOR
QVATTVORERGOPLAGAS[illegible]AVDATSENARIVSORBIS
SEXMICATINNVMERISPERFECTPRIM:ETIPSEEST
DIVIDITIPSEDIEMTOTVMCONSTRINGITETIPSE
ANNIMENSISQ:BISSEXTILISATQVEQVADRANTIS
HICNVMERATORADESTATTOLLENSTEMPORANVTV
SAECVLAFINECAPITET[illegible]LAVDITIIMITEMVNDVM
[illegible]ITAMPERPETVAMTVNCREGNAETLVCIDADVCTO[illegible]
DA[illegible]SVPERASTRAPIISDIMITTENSDEBITAVV[illegible]TV
[illegible]NDE[illegible]E[illegible]S[illegible]IST[illegible]
EX[illegible]MNIMVNDOHISQVOSTANTADDONACORVSC[illegible]N
[illegible]ONDVXITFIDEILVXVI[illegible]VSETINDIDITHAVSTV[illegible]
VERVSAMORDECORATIV[illegible]TIBEATATQ:OPVSALMVM
ERGOPLAGISORBISCON[illegible]IGNATABOMNIB:ASTHIC
ADPOSITVSNVMERVSEN[illegible]NDIQEPERGEREPLEBES
ADCRVCISAVXILIVMPI[illegible]NVMINAPOSCEREIESVS
PERFECTVMQ:DECVSPER[illegible]ECTODOGMATEPISCANT
PERFECTAEFIDEIQODF[illegible]CTABENIGNASEQANTVR
OMNIANEMPEDEVMVERV[illegible]HAECTESTANTVRVBIQE
PERFECTVMPERFECTAQ[illegible]DEMFORMONSADECORVM
QVAEVERTIGOPOLITORNATQAECONDITOLYMPVS
QVAEMAREQAETELLVSQAECAELICONTINETAVLA
ASTQVOQVENOSHOMINESINREBVSPORTIOPARVA
RITECRVCEMCANTVSAL[illegible]ANTEMETVOCESONEMVS
QVIBENENOSFECITQVIQ:AVXITQVIQVEREDEMIT
CARMINEETINCELEBR[illegible]C[illegible]EBROSCANTEM:AMORES
QOSSATISIPSEOPERESACROETTVTAMINENOBIS
IAMINPENDITSVASI[illegible]I[illegible]S[illegible]ITOSTENDITAMAVIT

Biblioteca Nacional de España

ECCE CRUCIS DNI̅ QUATTUOR
cornua ſenarius numerus decenū
concludit · et tota perfectionem
perpetrati operis oſtendit · quia
in ipſa rerum conditor conſumma
tionem fecit indicium cum accepto
poculo conſummatum · ē · dixit ·
Recte enim ibi conſummatum ee̅
ſcriptum · ē · ubi humanum genus liberatum · ē · Quia
non ſolum hominib; paſſionis xpi̅ factum profuit
cum ipſi redemptionis gr̄am conſecuti ſunt · ſed etiam
cęleſtib; an angelorum turbis cum in eo numeri ſui pleni
tudinem adepti ſunt · Quater enim ſeni · xxiiii · reddt̄ ·
Quo numero horarum caeleſtis ſpere ambitus circū fert ·
et naturalis diei curſus in dicio ſiderum circum euntium de
prehenditur · Quo numero libri ueteris teſtamenti in ca
nonicam auctoritatem apud hebreos recipiuntur · ruth
et cinoth librorum uice connumeratis · Quo numero
in ſortes leuiticas tribus per dauid diſtributa · ē · et
cunctos filios aaron per uices deo miniſtrare decretū ē
et merito ut numerus electorum pontificum premon
ſtraret ęternum xpi̅ ſacerdotium qui pontifex factus
ſecundum ordinem melchiſedech · In ara crucis inma
culatam ſe obtulit oſtiam dō agnum uidelicet illum ·
qui abſtulit peccata mundi · Cuius ſanguinis aſꝑ
ſio ſcā et ſancta ſcōrum mundata ſunt · et uera

Biblioteca Nacional de España

expiatione peccatoꝝ omniū ſordeſ ablutę ſunt · Huiuſ
eiuſdēq; numeri ſeniores in circuitu ſedi ſilliuſ potentiſſi
me · de qua apocalipſiſ narrat · Vñ procedunt fulgora ·
uoceſ · et tonitrua · ſediſſe diſcribuntur · eccleſiā deſignan
teſ p geminum teſtamtū de patriarchiſ · et aptiſ generatā
quę ob iudiciariā eiuſ in xpo dignitatem in circuitu illius
ſediſ ſecernitur · D a qua dicit ſaluator · regni ſui poten
tiam demonſtranſ · Et ego inquid ſi exaltatuſ fuero
a terra · omnia trahā ad me ipſum · Traxit quippe ad ſe
cuncta ſaluator · cum in cruce poſituſ omnem ſibi ſubiec
poteſtatē · D e qua reſurgenſ tertia die diſcipuliſ ſuiſ dix ·
D ata eſt inquid michi omniſ poteſtaſ in cęlo et in terra ·
D e qua et apoſtoluſ teſtatuſ · ē · xpſ inquid factuſ eſt
pro nob obediens patri uſq; ad mortē · mortē aūt crucis ·
P pt quod et dſ exaltauit illum et donauit illi nom quod ē
ſup omne nomen · Vt in noīe ihū omē genu flectatur ce
leſtium terreſtrium et infernoꝝ · Et omiſ lingua confi
teatur quia dñſ ihſ xpſ in glā ē di patriſ · D e throno ꝗ
iſto procedunt fulgora · uoceſ · et tonitrua · Quia poſt
paſſionem ſaluatoriſ reſurrectionem et aſcenſionem · ad
cęloſ diſcipuli eiuſ ſicut marcuſ ſcribit profecti pdica
uerunt ubiq; deo cooperante et ſermone confirmante
ſequentib; ſignis · Quoꝝ uniuſ congregatiſ aduerſuſe
iudeiſ · magnā auctoritate reſpondit · N otū ſit inqd
omnib; uobiſ et uniuerſo plebi iſrl quia in nomine ihū
nazareni · quē uoſ crucifixiſtiſ quē dſ ſuſcitauit

Biblioteca Nacional de España

amortuuſ in hoc iſte adſtat coram uobiſ ſanuſ· Hic ē lapiſ
qui reprobatuſ ē· auobiſ aedificantibuſ qui factuſ eſt
in caput anguli· Et non eſt in alio aliquo ſaluſ· Nec eni
nomen aliud eſt ſub cęlo datum in hominib; in quo opor
tet noſ ſaluoſ fieri· Et doctor gentium chorinthyiſ ait·
Non enim iudico· Aliquid me inter uoſ ſcire· Niſi xpm
ihm et hunc crucifixum· et reliqua· et item ad galathas
ait· Michi autem abſit gloriari· niſi in cruce dni nri ihu
xpi· per michi quem mundus crucifixuſ· ē· et ego mundo.
unt quoq; et quattuor· trigoniſ circa crucem quattuor
nomina cęleſtiſ triumphatoriſ conſcripta· quę ſca crux
in modum filiorum repandi lilii per cornua dilatat· et
amedio ſcilicet ſui incipienſ hoc eſt aduobuſ nominib;
xpi ſibi· Itaquidem ut in arti ſcruciſ ſint et in imo duo noā
uice filiorum· id eſt fortiſ uirtuſ· atq; in dextera et ſi
niſtra· alio duo· id eſt uictor· claruſ· Sicq; duo uerſuſ
ſcripti inueniuntur in cruce· a buno trigono in alium·
quorum iſte ē textuſ in longitudine·

**FORTIS COM PLEVIT CHRISTVS SVA FAMINA·
VIRTVS·**

Inlatitudine quoque·

VICTOR CONSIGNANS IESVS PIA PRAEMIA·

CLARVS·

ATNVNCVOSCANTATENOVVMBENEDICITECRISTO
PLEBSCANTVMDILECTADEOSANCTISSIMVSORDO
PSALLITENOVALLISVOSMETIMITABILECARMEN
INMORTALEDECVSCAELESTEHOCANTETRIBVNAL
ANTEQVATERSAENOSSENIORESQVAITVORATQVE
DIVERSAEFORMAEANTEANIMALIAIVRESVPERNA
PRIMITIAECHRISTOINMACVLATONOMINISAGNO
ATQEDEOVEROINMACVLATAFETSORTISHONORES
ESTISVOSEMPTAEQECOHORTESSANGVINISOSTRO
CAELOEXTERRIGENISCANTATISRITETROPAEVM
CITHARISMODVLANSASTVVVLTVMLAVDESERENAT
VESTRAMANVSSACRAVOCIB:ATRIAREPLETVBIQE
CEVVOCESTONITHRVFVSISCLAMORIBVSAETRAM
TAMQAMETMVLTARVMVALLESVOXREPLETAQVARVM
LINOVAQEVESTRADOLLIIGNARANECNOVITINIQA
ANTETHRONVMDOMINIS ITISSEDDICEREDIGNE
LAVDESCARMINAETART HICVEPARATIL
PERSIGNAQVAGENONSPENITVESTERGREMIOREX
NĀHOCNVLLVSDIFFODITDVNISOLVSETAVCTOR
INDERISOFAMINAEQIHOCMODOSPLENDIDADONAT
MVNERACANTATEHINCILLIPROBVSORDOPLIQVE
VIRGINEOINHABITVMARESQOQ:FEMINALACTANS
INFANSATQ:ANVSPARITERIVVENESQESENESQVE
QINONPOLLVTESTISNEXVVMQVAMMVLIERVMHIC
QAPROPTEREAMITISVBIIVSTISPROEMIADONAT
OMNIPOTENSPERGITIESVSQVOVIRGINISAGNVS
INPRATISDEPASCITOVATQVEMRITESEQVENTES
SIDERACELSASVPEROPASCVAPASCITISAGRIET
NVNTIAMVESTRACAPITVIRTVTVMPRAEMIAVITA
IVRESTOLAMQAMVIRGINISENRESATTVLITVNAꝯ
NEMPEALIAMINFINEAGNVSCVMCORPOREREDDET
POSCITEPOSCOCRVCISVOSMETPERSIGNABEATA
OPOLITVRMEPLEBSAGMINA TVRBACOHORTES
QVSSVPERASTRALOCVMSEDESQ:TENETISINARCE
QVODNOBISVESTRALAVSREXETCONFERATAGNVS
PRAEMIALAETADEVSCVMSANCTISLVCESVPERNA
AVDIREVTLICEATVESTRVMPERSAECVLACANTVM

Biblioteca Nacional de España

CONTINET ERGO HAEC FIGURA
ſc̄e crucis · in IIII · pentagonis for-
mata numerum · CXLIIII litterarum
in · IIII uerſibus conſcriptum ſecd̄m
cuius pluralitatem millenario multi
plicato in apocalypſi multitudo illa
ſignatorum ex omnibus tribubus filiorum iſrl̄ con
putatur · Numeruſque ille albatorum
qui cum agno ſupra montem ſyon ſtabant denotatur ·
Primo uidelicet in ſignatorum milibus innumerabilis
ſignificatur totius ęcclesię multitudo · quę de patriar
chis ut proſapię · carnis uel fidei · ē · imitatione proge
nita · Si enim inquit uos xp̄i ergo abrahe ſemen eſtis
ad augmentum autem pfectionis ptinet et ipſa · XII ·
duodecies multiplicari · et ad ſummam millenario pfici
quid eſt denarius · Numerus quadratus ſolidus · ſigni
ficans ſtabilem ęcclę uitam · Ex quo igitur dn̄s paſ
ſus · ē · contritum · ē · imperium mundani principatus ·
et ad hoc gentium confractum · ē · imperium ut ſigno fi
dei cum reſtiterant facies ſc̄orum libere denotarentur ·
Signum itaq; fidei eſt crux xp̄i ad cuius ſimilitudine
thau littera formata · ē · De qua in me ezechiele ita ſcriptū
ē · Et glā dn̄i iſrl̄ adſumpta · ē · De cherub quę erat ſup
eū ad lumen domus · et uocauit uirum qui indutus erat
lineis et atramentarium ſcriptoris habat in lumbis ſuis
et dixit ad eū · Tranſi p mediā ciuitate in medio ierl̄m

Biblioteca Nacional de España

et ſignat hau ſup frontes uirorum gementium et do
lentium ſuper cunctis abominationibus quę fiunt
in medio eius. Et dixit illis audite me. Tranſite per
ciuitatem ſequentes eum et percutite. Non parcat
oculus ueſter neq; miſereamini. ſemen. adoleſcentulu.
et uirginem paruulum. et mulieres interficite uſq;
ad internitionem. Omnem autem ſuper quem uide
ritis thau. Ne occidatis. et reliqua. Recte enim omis
iniquus mucrone infidelitatis interficitur. quia ſi
gnum fidei bono opere in ſemetipſo oſtendere ne
gleſiſſe conuincitur. Et merito iuſtus quiſq; bonu
opus operando per crucis xpi potentiam liberatur.
quia domini fidem quam in baptiſmum percepit
inuiolatam. uſq; in finem mandata criſti implendo
conſeruaſſe cognoſcitur. Deinde grex ille dealba
torum in eiſdem numeri quatitatem annumeratur.
et ſcę uirginitatis in electis copioſa numeroſitas in
timatur. Sed finitum tamen numerum pro infinito
hic poſitum quiq; ſanum ſapiens intellegere debet
ſecreta ſignificatione miniſterii uirginali aptum
examini quod deum ex toto corde. tota anima.
totaq; mente diligens. Corporis quoq; quod ex
quattuor. conſtat elementis. ille eſt integritate
ſacratus. Terenim terminus et quater quaterni decu
ſexas. Sed decies nouem. cxliiii. adimplent. Ut
cum decbis quinnariorius uite gra du conſtituti.

merito in ſyon monte cum agno tam perfecta mul
titudo cernatur de ceteriſ eccleſie membriſ non du
bitabitur · Et cantabant quaſi canticum nouum ·
ante ſedem et ante quattuor animalia et ſenioreſ ·
et reliqua · Jlli quaſi cythara ſua cantant deo
qui angelicę priuilegio caſtitatiſ totaſ ſe domino
faciunt holo cauſtum et tollenſ crucem ſuam
ſecuntur agnum quocumque ierit · Cantabuntq;
quaſi canticum nouum quo nemo aliuſ poteſt
cantare · quia ſingulariter canticum agno can
tare ē · cum eo in perpetuum pre cunctiſ fidelib,
etiam de carniſ incorruptione gaudere · Quod
tamen electi ceteri canticum audire poſſunt licet
dicere nequeant · quia per caritatem quidem
in illorum celſitudine laeti ſunt · quamuiſ ad
eorum praemia non adſurgant · Vetuſ quidem
erat canticum · beatuſ qui habet ſemen in ſyon
et domeſticoſ in ierusalem · Et item · Creſcite
et multiplicamini et replete terram · Nouum
enim eſt letare ſterelis quę non pariſ · erumpe et
clama quae non parturiſ quia plureſ deſerte
filii · magiſ quam euiſ quae habet uirum ·
Et item idem propheta dicit · Et non dicat eu
nuchuſ · ecce ego lignum aridum · hęc dicit dnſ

eunuchiſ · qui cuſtodierunt ſabbata mea et ele
gerunt quę uolui · et tenuerunt fedus meum
dabo eiſ in domo mea et in muriſ meiſ locum · et
nomen meliuſ a filiiſ et filiabuſ · Nomen ſempi
ternum dabo eiſ quod non peribit · Et item ·
Beatae ſteriles que non genuerunt · et ubera
que non lactauerunt · Et reliqua · Habent
quippe nomen eiuſ et nomen patriſ eiuſ ſcriptū
in frontibuſ ſuiſ · quia in confeſſione ſcę tri
nitatiſ dedicata eccleſia · fronte ſua fidei geſtat
inſigne · quod per ſcē cruciſ miſterium in xp̄i
anorum frontibuſ pingitur · et frequenti ma
nuſ inſcriptione ſignatur · Ecce unuſquiſq;
quattuor pentagonorum · triginta ſex litteras
continet · ſed non ideo quod hic numeruſ qnq;
anglorum figuram faciat · Nam triginta v
pentagonuſ · ē · ſed ad intimandum · aliqd
ſacramentum ita poſituſ · ē · Quinariuſ ergo
numeruſ legem ſig̃ · et quaternariuſ euan
gelium at quattuor penagonicum adheren
tibuſ ſibi · IIII · un̄tatibuſ · quattuor cornua
cruciſ complent · quia paſſione xp̄i et reſur
rectione completa lex ſimul et euangelium ·
in totam mundi latitudinem predicanda

Biblioteca Nacional de España

doctoribuſ commiſſa ſunt. Unde in exemplum
datoſ utriuſq; teſtamenti patreſ fideleſ ubiq; in uni
uerſo orbe caſtitatem ſeruando imitari ſatagebant
qui agno ſociati ſuper montem ſyon quaſi canticu̅
nouum in cythariſ ſuiſ cantabant. Ergo quat
tuor unitateſ quę pentagoniſ extrinſecuſ adhae
rent. In quattuor litteriſ unum nomen conficien
tibuſ. Id eſt crux demonſtrauimuſ. ut perpenta
goniſ ſuiſ aduerſuſ complendoſ coherenterent. et aduiſ
ſuum demonſtrandum ſibi mutuo uno nomine nec
terrentur.

Eſt quoque hic uerſuſ in eminentiore parte crucis.
INMACULATA COHORS CANTAS TU UOCIB; ILLIC.
Et in ima hic. REX UBI IESUS OUAT QUO PASCIT
VIRGINIS AGNUS.
In dextra uero iſte. CARMINA QUAE NULLUS DIFFUSO
FAMINE CANTAT.
Et in ſiniſtra iſte.
HIC VESTER GREX HIS SOLUS ET SPLENDIDUS ORDO.

Biblioteca Nacional de España

LAVSPIAPERPETVASANCTORVMINLVCESVPERNA
ADSISTERRIGENISALIQVIDQVODDICEREDIGNE
IAMDETEVALEANTAVIDAQVEIMPLEREDECENTER
ORABONISPOSSINTMOD LISETCANTIBVSALMIS
NEMPEEGOTECECINIC ISTOINCARMINEVIVO
VERSIBVSEXOPTANS ANT NDDETREDDEREVOTA
SEDTVCVNCTASVPEREXCELLENSMVNERANOSTRA
MAIESTATEPOTENSVINCISTERRESTRIAVINCIS
SIDERACELSAPOLINECSATVALETVLLVSHONORI
NAMQVESTVOFACERECONDIGNANECADDEREVERBA
TEMPTAVIQVEIDEOHIC XCAELISMYSTICAVOTO
DVCEREVERBATIBICON EMPLANSAPTAFIGVRAE
DISPOSVISIGNISDISP SOEITTRAMITECANTVS
INSERVAANGELICOSINTEXIEIVERSIBVSAPTIS
NEMPEAMENINMEDIOVITAESIGNACVLASPONDET
ALLELVIACRVCISCIRCVMDANSCORNVACOMPLET
ETSACRAMIFFIGIEMCAELESTICARMINESIGNAT
NAM VSTIN NCS EPTRADEVOT ETMVNE ATOTA
EXS PERANT RANTESNVNCS ELARD R TORE
INM SVSBON DETPALMAEETM RSIL ARI OTA
AVFVGIATPRIMAMNOCVITQVAELIVIDASTIRPEM
HVMANIGENERISTRVCVLENTAABSORBVITATQVE
PROGENIEMTOTAMETDETRAXITINIMAPROPRODI
ATNOSQVOTQVOTAMORI CAELOSELEVATISTINC
RITESACRVMDOMINIPL CEMVSCARMINEVVLTVM
CARMINENAMQ:ILLOQVO RITINSEDIBVSALTIS
QODCANTANTIVSTICANTABVNTPERPETEVOTOET
HOCTVMRITEPLACETSIIMPLEM:IVSSATONANTIS
MENTIBVSETSPECIEFACTISETFAMINELINGVAE
NAMTANTVMSERMOHAECC STINONPRAEMIACARA
ACCIPIETSEDVERABEN PERFAMINAVIRTVSCVM
HAECLAVSNONBONALAV IDVERIFICTIOFALSA
SITQVAEMAGNACANITAL TAVVLTPARVAMERETVR
ERGOAGEVOSCRISTVMLA DATEFIDELITEROODI
CAELESTESPOPVLIVIRTVTESVOSQVEPOTENTES
IVSTORVMETPLEBESQIINCAELISISTITISARCE
PSALLITEAMENALLELVIAPERSAECVLACHRISTO

ISTI ERGO LAVS ILLA QVA SCORV
uox in cęliſ creditur ppetuo dō cantare · ſce crucis
inſcriptu imitatur figuram · alleluia · uidelicet
et amen · quam iohanneſ apls et euanglta in apocalipſi
ſcribit · poſt interfectionem et diuerſionem meretricis
magne que et ducebat omſ genteſ in fornicatione ſua ·
et qua reges terrę fornicati ſunt ſe audiſſe uocem tur
barum multarum deuote in cęlo cecinisse · et sepius ite
raſſe · Ita enim ibi ſcriptum · Poſt hęc audiui uocem
quaſi uocem magnam turbarum multarum in cęlo di
centium · Alleluia laus et gloria et uirtus dōnō ē ·
quia uera et iuſta iudicia eius ſunt · quia iudicauit
de meretrice magna quę corrupit terram in proſtitutione
ſua · et uindicauit ſanguinem ſeruorum ſuorum de manibꝰ
eius · Et iterum dixerunt alleluia · et fumus eius aſcendit
in ſecula ſeculorum · Et ceciderunt ſeniores · xxiiii · et
quattuor animalia et adorauerunt dm̄ ſedentem ſuper
thronum dicentem amen alleluia · Et uox de throno
exiuit dicens · Laudem dicite dōnō omſ ſerui eius · et
qui timetis eum puſilli et magni · Et audiui quaſi uocē
turbę multę et ſicut uocem aquarum et ſicut uocem to-
nitruorum magnorum dicentium · alleluia · qm̄ regna
uit dn̄s dſ nr̄ omnipotens · Gaudeamus et exultemus ·
et demus gloriam nomini eius · qm̄ uenerunt nuptię
agni et uxor eius preparauit ſe et datum ē illi byſſinū

ut cooperiat ſe byſſinum ſplendenſ candidū · Byſſinū
enim iuſtificationeſ ſunt ſcorum · et reliqua · Hęc enim
omīa licet predicta ſint de futuro in cęliſ ſcorum gaudio ·
poſt reſurrectionem tamen ea iam nunc ex parte canit ęccta
ſpe iam ſalua facta tunc autem perfecta fuerit et cum apuiuſ
uindicata · Poſt uniuerſale ergo iudicium dn̄i ſeparabunt
penituſ oueſ ab hedīſ · et ibunt impii in ſupplicium ęt̄nu
iuſti autem in uitam ęternā · Nunc quidem ſcorum animę
poſt mortem in paradyſum uadunt et impiorum in pœnā ·
dn̄o manifeſtante in paupere et diuite · Sed corpora fine
mundi expectant · et dantur nunc iuſtiſ ſingulae ſtolae
albę · cum in animabuſ ſuiſ requiem ꝑcipiunt aeternam ·
Tunc autem dabuntur · bina ſtole · quando corpora coꝝ
inmortalitate decilita ſimul cum animab; regnū accipient
ſempiternum · Nuptię ergo tunc uere apparebunt agni ·
cum tota ęccta domino in thalamo regni celeſtiſ ſociabit̄ ·
et tunc ꝑfecte iſtud frequentabitur canticum · quando
totiuſ ęcclę gaudium erit perfectum · Hęc ergo duo uerba
haebraica · id eſt alleluia et amen · cum interpretari queę
ant · Nam alleluia · laudate dominum et interpretatur ·
Amen quoq; in fidem ſiue ueritatem tranſfertur · Propt
reuerentiam tamen ſcītatiſ primę illiſ linguę ſeruatur
auctoritaſ atq; alleluia in dominicis diebus totoq; quin
quagesime tempore propter me reſurrectioniſ que in dn̄i
ē laude futura continue canit ęccta · Amen uero propter
impetrandam eandem ꝑ ꝑpetuā uitā · immo omne bonū

Biblioteca Nacional de España

quodinpreſenti · ſiueinfuturo adomino optat acci
pere · adſacerdotiſ deprecationem ſeubenedictionē
rite deuotio reſpondet filium · Apte ergo conuenit
ſcaneteecruciſ · harum dictionum diſpoſitio · quia
peripſam omnium rerum inLaudem domini . ad
unata ē confeſſio · Angelorum adimpletur nume
ruſ caeleſtiſ augetur exercituſ ſanctorum congre
gatur populuſ aeterne eiſuitae conceditur aditū .
etuetuſta diſſoluitur maledictio · quianoua con
ditur benedictio · Vndeinmemoratolibro ui
ginti quattuor ſenioreſ etquattuor animalia agno
decantabant canticumnouum dicenteſ · Dignū
eſ domine deuſ accipere librum etaperire ſigna
cula eiuſ quoniaſ occiſuſ eſ etredemiſtinoſ deo in
ſanguinetuo · ex omnitribu etlinguae etpopulo .
et nationem · etfeciſtinoſ deonoſtro regnum etſa
cerdoteſ · etregnabunt ſuper terram · Etuidi et
audiuiuocem angelorum multorum incircuitu
throni · etanimalium etſeniorum · eterat numeru
eorum milia milium dicentium uocemagna · di
gnuſ eſt agnuſ quiocciſuſ · ē · accipere uirtutem ·
et diuinitatem · etſapientiam · etfortitudinem ·
etbonorem · etgloriam · etbenedictionem · etom
nem creaturam quę incelo · ē · etſuper terrā · etſub
terra · et queſunt inmari · etquę ineo omneſ audiui

dicenteſ ſedenti inthrono etagno · benedictio · et honor · et gloria · et poteſtas inſecula ſeculorum · et quattuor animalia dicebant · AMEN ·

Eſt autem uerſus hic in alleluia ſcriptuſ et per ſerie̅ litterarum eiuſdem dictioniſ · Ita legenduſ ·

CRUX AETERNA DEI ES LAUS UIUIS IN ARCE POLORUM ·

Amen quoque quattuor · litteriſ ſuiſ · quattuor cornua cruciſ primum incipit ex alleluia litteriſ octo complenda ·

ERGOPROPHETARVMBEN TECRVXFAMENHONORAT
PRAEDICATEXALTATRE ONATIVAFACTAFVTVRA
INSPIRATASACROTVNC LEBSQ'ODPROTVLITORE
SPIRITVSETSANCTVSI LISMANDAVERATINTVS
OMNIACVMCRISTVMPEP RARELOQVNTVRETINTE
CONFIXVMDOMINVMCON EDEREREGNABENIGNIS
DRVIDPERFOSASILLIH CRALMASQVEPEDESQVE
DIXERATATQECIBOFEL RADIETPOCVLOACETVM
DEQVETVOLIGNOREGEM SSERITOMNIBVSIPSVM
HVICPVEROHVMERISES EIMPERIV̄ORATESAIAS
CORPVSPERCVSSVMMAN VMEXTENSVMOREBEATO
CONSPVTAMFACIEMPER ENDENSFVNVSETASTVM
ATQLEVATAMADTEDISP RSOSCVRBEREISRAHEL
HIEREMIASAGNVMDESC IBITCEVHOLOCAVSTVM
ADTRACTVMSINEVOCEP VMLIGNOQVECIBANDVM
HIEZECHIELCERNITVI VTAVORAMMATESIGNVM
ERVEREPLEDEMATQ:CRV ISDVCENTISADINSTAR
SICTVSANCTASALVSVI TVSESVISAPROPHETIS

NAMDANIELCRISTVMDI ITHICPLEBEABINIQVA
MVLTANDVMETFINEMDE INCNOXIATOTATENERE
OSEESAS̄VANDVMPOPVL MMORTISQVOQVEMORTE
PRAEDICATATQEIOHEL LLIAPRAEDIXERATHORA
ETSOLEMETSTELLASLV EMNONFVNDERETERRIS
HOCIDEMETINFAVSTAF STAPRAEDIXERATAMOS
ABDIASINSIDIASIONA QVOQVOFVNERAFINXIT
MICHADEIMONTEMNAVM VNTIATVLTIOQVIDSIT
CORNVASANCTACRVCIS BBACVCPRAEDICATORE
SOFFONIASQEDIEMDVD MDOMINIAVDITAMARAM
AGGEVSHINCQEPOLOSD XITTERRAMQVIMOVERI
ZACHARIASIESVMRENO ATPERSORDIDMVESTIS
PLAGASINMANIBVSFIX SPLANGEREQVEMVLTOS
MALACHIASCERNITSVM VMDOMINAREPERORBEM
ARDENTIQVEROGOMVND METSVDAREMINISTROS
HAECTVAFACTAPROBIE DICEBANTOREPRIORES
CRVXALMAVATESHAECE IDITAVCTORINHISQVE
TVPIACONPLERASHAEC OMNIAPASSIOCHRISTI

Biblioteca Nacional de España

INHANC QVIPPE PAGINAM LIBVIT TESTI
monia quedam de prophetarum dictiſ congregare.
quę de paſſione xpi prophatata ſint. et ad ſcę cruci
gloriam pertingerent. Hęc licet multa inueniri poſ
ſint tamen propter opuſculi breuitatem a uobiſ hic
omnia deuotiri non potuerunt. ſed tantum intro
duximuſ quę dictami o cuiuſ in mente uenerant.
et a quęrenteſ faciliuſ inueniri potuerant. Dauid
ergo propheta atq; pſalmiſta multa huiuſcemodi
habet teſtimonia. hic de modo paſſioniſ domini
taliter in pſalmo. xxi. dicit ex perſona xpi. fo
derunt manuſ meaſ et pedeſ meoſ dinumerauerūt
omnia oſſa mea. Ipſi uero conſiderauerunt et con
ſpexerunt me diuiſerunt ſibi ueſtimenta mea.
et ſuper ueſtem meam miſerunt ſortem. Et itē
in pſalmo lxvii. et dederunt inquit in eſca meā
fel. et in ſiti mea potauerunt me aceto. Et quod in
ligno paſſuruſ eēt in pſalmo cxlv oſtendit dicenſ.
Commoueatur a facie eiuſ uniuerſa terra. Dicite in na
tionibuſ. dnſ regnauit a ligno. et reliqua. Eſaiaſ qq;
hinc ait. Paruuluſ enim natuſ eſt nobiſ. et filiuſ dat
eſt nobiſ. et factuſ. ē. principatuſ eiuſ ſuper humeru eiuſ
et reliqua. Et itē in die illa erit radix ieſſe qui ſtat
in ſignum populorum ipſum genteſ deprecabuntur.
et erit ſepulchrum eiuſ glorioſum. Et paulo poſt hęc.
Eleuabit inquit ſignum in nationib; et congregabit

Biblioteca Nacional de España

profugoſ iſrl̄ et diſp̄ſoſ iuda colliget a iiiior plagiſ terrę

et relq · et itē · Dn̄ſ poſuit in eo iniquitatē omniū nr̄m ·

O blatuſ eſt quia ipſe uoluit · et non aperuit oſ ſuum · Sic̄

ouiſ ad occiſionem ducetur · et quaſi agnuſ coram ton

dente ſe obmuteſcet · et non aperiet oſ ſuū · et itē ex per

ſona dn̄i dicit · Corpuſ meū dedi percutientib; et genaſ

meaſ uellentib; · faciem meā non auerti ab increpantib;

et conſpuentib; in me · et relq · Et iterum · Expandi ma

nuſ meaſ tota die ad ppl̄m incredulum qui graditur

in uia non bona poſt cogitationeſ ſuaſ · Hieremiaſ aut̄

ex p̄ſona dn̄i dicit · Ego quaſi agnuſ manſuetuſ qui

portatur ad uictimam et non cognoui quia cogitauer

ſup me conſilia dicenteſ · Mittam lignū in pane ei

et radamuſ eum de terra uiuentiū · et nomen euiſ non me

moretur ampliuſ · Et item · Sp̄ſ in quit oriſ nr̄i · xp̄ſ dn̄ſ

captuſ ē · in peccatiſ nr̄iſ · Hiezechiel ergo ſignaculū

cruciſ in figura · Litterę expreſſit dicenſ · Et dixit

ad uirum qui indutuſ erat lineiſ · Tranſſi p mediā ciui

tatem in medio ierl̄m et ſigna thau ſup fronteſ uirorū

gementium et dolentium ſup cunctiſ abominationibus

que fiunt in medio euiſ · et reliqua · Et bonū illū paſtorē

exprimenſ · qui poſuit animam ſuā pro ouib; ſuiſ ·

A it · Hęc dicit dn̄ſ · Ecce ego ipſe requirā oueſ meaſ · et

uiſitabo eaſ ſicut uiſitat paſtor gregem ſuum in die

quando fuerit in medio ouium ſuarum diſſipatarum ·

S icut uiſitabo oueſ meaſ et liberabo eoſ de omib; locis

inquib; diſperſe erant indieb; et caliginiſ. Et edu
cam eaſ de populiſ et congregabo eaſ de terriſ. et inducã
eoſ in terram ſuam. et paſcam eoſ in montib; iſrl. Et paulo
poſt. Ego inquit paſcam oueſ meaſ et eaſ accubare faciã
dicit dnſ. Quod perierat requiram. et quod abiectum
erat reducam. et quod fractum erat alligabo. et quod in
firmum erat conſolidabo. et quod pingue et forte cuſtodiã
et paſcam illiſ in iudicio. Danihel uero certiſſimuſ crono
graphuſ tempuſ incarnationiſ dñi. et redemptione nr̃ę
fideliter intimauit angelo ſibi hoc reuelante. Septua
ginta inquit ebdomadę adbreuiate ſunt ſuper ppłm tuũ
et ſuper urbem ſcãm tuã et conſumetur preuaricatio. et
finem accipiat peccatum. et deleatur iniquitaſ. et ad
ducatur iuſtitia ſempiterna. Ut impleatur uiſio et
pphetaſ et unguatur ſcſ ſcorum. Scito ergo et animad
uerte ab exitu ſermoniſ et iterum reedificetur hieruſalẽ
uſq; ad xpm ducem ebdomadę ſeptem et lx due erunt.
Et paulo poſt ſubiunxit ita. Et poſt ebdomadeſ lxii.
occidet xpſ et non erit ei ppłs qui eum negaturuſ ẽ.
et ciuitatem et ſcũarium diſſipabit populuſ cũ duce
uenturo. et ut oſtenderet illum ebdomada annorum
excellere ceteriſ in qua xpſ euangelium predicauit
et miracula fecit. In qua et passus ẽ. et reſurrexit a mor
tuiſ. Seorſum de ea locutuſ ait. Confirmabit autẽ
pactum multiſ ebdomada una. et in dimidio ebdomadiſ
deficiet hoſtia. et ſacrificium. et in templo erit abho

Biblioteca Nacional de España

minatio deſolationiſ · et uſq; ad conſummationem et fine
pſeuerabit deſolatio . O ſeę quippe deuotione gentiũ
et coadunatione ęcclę xp̃m congregatę manifeſtiſſime
p̃dicat · Et erit inquit in loco ubi dicitur non pp̃lſ mſ uoſ
uocatur eiſ filium dĩ uiuentiſ · et cõgregabuntur filii iuda
et filii iſrł pariter et ponent ſibimet caput unũ · et relq; ·
Et de ereptione nr̃a ab inferiſ mortiſq; interfectione pro
miſſionem dñi declarat dicẽſ. De manu mortiſ liberabo eos .
et de morte redimam eoſ. Ero morſ tua o morſ ero morſuſ
tuuſ inferne · Iohel namq; horam dominicę paſſioniſ · et
ſaluationem fidelium demonſtrat ita dicẽſ · Sol et lunę
obtenebrati ſunt · et ſtellę retraxerunt lumẽ ſuũ · et dñſ de
ſion rugiet · et de ierłm dabit uocem ſuã · et mouebuntur
cęli et terra · et dñſ ſpeſ pp̃li ſui · et fortitudo filiorũ iſrł ·
et ſcietiſ quia ego dñſ dſ ur̃ habitanſ in monte ſco meo · Et
erit ierłm ſca et alieni non tranſibunt p eã ampliuſ · et
relq; · Hinc et amoſ ait · Et erit in die illa dicit dominus
occidet ſol meridię et tenebreſcere faciã terrã in die lu
miniſ et conuertã feſtiuitateſ nr̃aſ in luctũ · et omnia cantica
ur̃a in planctũ · et reliqua · Et paulo poſt · In die illo inqt
ſuſcitabo tabernaculũ dauid quod cecidit · et rę edificabo
apturaſ murorum · et ea quę corruerant inſtaurabo · et cetera ·
Abdiaſ aũt doloſ iudeorũ · Contra dnm expreſſit et ęcclę
ſaluationem · Omſ inquit uir federiſ tui inluſerunt
tibi inualuerunt aduerſum te uiri pacıſ tue · et q comedeñ
tecũ ponent inſidiaſ ſupte · et reliqua · Et paulo poſt

Biblioteca Nacional de España

In monte inquit ſion erit ſaluatio et erit ſcſ et poſſidebit
domuſ iacob eoſ qui ſe poſſederant. Et item ſubiunxit. Aſcen
dent q; ſaluatoreſ in montem ſyon iudicare montem eſau et
erit dn̄o regnum. Ionę quoq; prophetiā dn̄ſ ipſe ōſtenſ
dicenſ. Sicut fuit ionaſ in uentre ceti tribuſ dieb; et trib; noc
tib;. ita erit filiuſ hominiſ in corde terrę. Micha quidem
conuentum populorum ad xp̄m predicat in ſummo monte dn̄i
et ducenſ oſtendenſ. In nouiſſimo inquit dierum erit mon
domuſ dn̄i preparatuſ in uertice montium. et ſublimis
ſup colleſ et fluent ad eum pp̄li. et properabunt genteſ
multę et dicent. Venite aſcendamuſ ad monte dn̄i. et
ad domum dı̄ iacob et docebit noſ deuiiſ ſuiſ. et ambula
uimuſ in ſemitiſ dn̄i eiuſ. Quia de ſyon exibit lex. et uer
bum dn̄i de ierl̄m. Et tu bethleem ephrata paruuluſ eſ in
milib; iuda. ex te mihi egredietur dux qui ſit dominator
in iſrł̄ egreſſuſ eiuſ ab initio a dieb; ęternitatiſ et cetera.
Naum ultorem dominum predicat inimicaſ. Dſ inquit
emulatorem et ulciſcenſ dominuſ et habenſ furorē ulciſcen
dominuſ in hoſteſ ſuoſ. et iraſcenſ ipſe inimiciſ ſuiſ. Dn̄ſ
patienſ et magnuſ fortitudine. et cetera. Iter pietatem
oſtendenſ ait. Bonuſ dominuſ et confortanſ in die tri
bulationiſ et ſcienſ ſperanteſ in ſe. Abbacuc luctator fortı̄
et rigiduſ. ſtat ſuper cuſtodiam ſuam et figit gradum
ſuper munitionem ut xp̄m in cruce contempletur et
uideat. Operuit caeleſ gloriam et laude eiuſ plena eſt

terra · Splendor eiuſ ut lux erit cornua in manibuſ eiuſ .
ibi abſcondita · e · fortitudo eiuſ · Sofoniaſ · Prope eſt
aduentum diei domini narrat · et horam paſſioniſ eiuſ .
et reſurrectioniſ · Iuxta eſt inquit dieſ domini magnuſ
iuxta et uelox nimiſ · Vox diei domini amara tribula
bit ibi fortiſ · Et paulo poſt · Et tribulabo ait homineſ
et ambulabunt homineſ ut ceci quia domino peccaue
runt · Et item · quapropter expecta me dicit dominus
in die reſurrectioniſ meę in futurum · quia iudicium
meum et congregem genteſ · et colligam regna · Et cetera .
Aggeuſ deſideratum adnuntiat gentibuſ · Adhuc
modicum eſt dicit dominuſ et ego commouebo caelum .
et terram · et mare · et aridam · et mouebo om̄ſ genteſ .
et ueniet deſideratuſ cunctiſ gentibuſ · et implebo do
mum iſtam dicit dominuſ exercituum · Zachariaſ ſuo
memor domini ſui uidet ibm̄ in ueſtib; ſordidiſ et lapi
dem oculorum ſeptem candelabrum quoq· aureum cum
totidem lucerniſ quod oculiſ dicunt quoq; ex perſona
domini · Appenderunt mercedem meam triginta
argenteiſ · Et item · Et effundam ſuper domum dauid
ſpiritum gratię · et precum · et aſpicient ad me quem fi
xerunt · et plangent eum planctum quaſi ſuper unige
nitum · et reliq · Et item · Adam exemplum meum ab
adoleſcentia mea et dicet · quod ſunt plagę iſtę in me
dio manuum tuarum et dicet · hiſ plagatuſ ſum in domo eoꝝ

qui diligebant me · framea ſuſcitare ſup paſtorē meum · et
ſup uirum coherentem mihi dicit dn̄ſ exercituum · Percute
paſtorem · et diſpgentur oueſ gregiſ · Et erit dn̄ſ rex ſup omēm
terram · In die illa erit dn̄ſ unuſ · et erit nomen eiuſ unum ·
Malachiaſ ſalubrem aduentū dn̄i narrat · Et ſtatim in qt
ueniet ad templum ſuum dominator dominuſ et angłſ teſta
menti quem uoſ uultiſ · Ecce uenit dicit dn̄ſ exercituum · Et qſ
poterit cogitare diem aduentuſ eiuſ · et quiſ ſtabit ad ui
dendum eum · ipſe enim quaſi ignis conflanſ · et quaſi
herba fullonum · Et ſedebit conflanſ et emundanſ argen
tum · et purgabit filioſ leui et conflabit eoſ quaſi aurū
et quaſi argentum · et erunt domino offerenteſ ſacrificia
iuſtitia et placebit deo ſacrificium iuda et ierłm · et
reliqua ·

Est quoque uerſuſ hic in cruce ſcriptuſ · xxxvii · litterarū ·
ES PLACITA SUPERIS CRUX HIC ES NAUITA
MUNDO ·

Qui ad directum examete · ē · et retro procuſ nulla exempta
ſyllaba ſit idem penta meter ·

Biblioteca Nacional de España

NECMINVSERGOTVACVSTODITIVRACARACTER
RITINOVITESTAMENTIETPIAMVNERAPANDIT
QVAEDIVSALTVSHOMODIVINVSDETVLITORBI
PERTECRVXSACRAVOTOVENERANDAFREQENTI
PROMISVMCOMPLENSETVERAXDOGMATAVATVM
SEDOMINVMTESTANSLEGISVETERISQ:NOVAEQ:
QVIGEMINVMMVNDOPATEVERBOFECITABẎSVM
NOSHILARATACTVSATIANSVOTOANTERIORES
QVISOLABATVRVERAXBONVSOMNIBVSAEQVVS
VNDEQEAPOSTOLICVSIVSTIPERFAMINAFIDA
ALMATROPAEATVASERMOCRVXLAVDATVBIQVE
PRINCEPSORBESONATEXIMOPECTOREPETRVS
TALITERENLAVDESFATVRIVSOPTIMEDICENS
ESTFRATRESCHRIST:PROVOBISSTIPITEPASS:
EXEMPLVMTRADENSCLARVMVESTIGIAQVODVOS
FIVSPERGATISCVIVSSACRAVVLNERASANANT
HINCCREDOACCIPIATORANTISFAMINAIESVS
SIDONISVSEIETSIHONOSARTEMIBITETODIS
IPSEQVIAMITTISNONSORDENTMVNERAHAECEI
ASTIACOBVSHINCNOSHORTATVRFAMINEPVRO
EXEMPLVMPONENSCHRISTVMDEFINELABORVM
HINCQ:MONETSCRIBENSAIT:DVXOREIOHANNES
CASTVSAMORMANEATETSOBRIAVOTASERENET
IESVSVTESTPASSVSDEVOTEPROPTERAMOREM
SIGNOSMENTEPIASOCIOPATIAMVRAMOREHIC
IESVMPERTẎPICVMPIEVERVMPSALLITIESVM
IVDASDVCTOREMETPESSVMFIDISETINIQVIS
PAVXILLVMHAVIPALLVSORAVITTEMETINORE
CRVXSACRACVMDIXITSEIAMNESCIRELOQ:LAM
TESINENECLAVDIMSCIREDAREFAVCIB:VLLAM
INCAELISTERRISMAGNVMPETTARTARANOMEN
TEPROPTERCRISTISPONDETSATRITEVALERE
SICETAPOSTOLIC:LAVDATCONCORDITERORDO
VATIBVSANTIQISCONIVNGISCVNCTARAPINA
PASSIASANCT·APLELESVPERSAECVLACRISTI

Biblioteca Nacional de España

NOVI AUTEM TESTAMENTI
tam copioſa ſunt exempla ſcriptorum
de ſalutifera dñi nñi paſſione · et re
ſurrectione · ut non facile de tanta
multitudine quis teſtimonia evi
dentiora excerpere queat quia
que potiſſimum eligat neſciat · tot
ſunt quod in unum libellum congre
gari nequeant · et omnia tanta di
gnitatis ſunt que manifeſtiora debiſ
ſint et probatiora neq; pertinere eſtimare poſſint · Sed
ſicut de veteri teſtamento id eſt de prophetarum libris
aliqua excerpſim quae per ſagio future et nondum co
pletae paſſionis domini eſſent · Ita et ex novo ea tantum
excerpamus · quae aſcę crucis magnificentiam · et lau
dem predicandam conveniant · et quę ad bonitatem
creatoris et miſericordiam redemptoris nri pro nra libera
tione glorificandam pertineant · Ea enim quae illi pre
dixerant futura · iſti predicant iam facta atq; completa ·
Ab utroq; enim teſtamento ſancte crucis predicari
convenit actus · quia utriuſq; diſpenſator et mediator
eſt criſtus · Ipſe ergo qui inviſibiliter per inſpira
tionem ſpiritus ſui prophetarum mentes regebat · viſi
bile corpus aſſumens verbis et exemplis apoſtolis dice
bat quippe patriarchas et prophetas populo ſuo ſalutē

Biblioteca Nacional de España

et uitā promiſit · Ipſe homo factuſ per crucıſ ſuę po
tentiam promiſſionem compleuit · qui dixit per pro
phetam · confortate · manuſ diſſolutaſ et genua debi
lia roborate · Dicite puſillanimiſ confortamini · no
lite timere · nolite timere · Ecce deuſ ueſter ultionē
adducet retributioniſ deuſ ipſe ueniet et ſaluabit
noſ · Tunc aperient oculi cecorum · et aureſ ſurdorū
patebunt Tunc ſaliet ſicut ceruuſ clauduſ · et apta
erit lingua mutorum · et reliqua · Ipſe apoſtolum
iam factum oſtendit cum dicit apoſtoluſ petruſ ·
Uoſ ſcitiſ uiri fratreſ quod factum · ē · per uniuerſā
iudeam · incipienſ enim a galilea poſt baptiſmum
quod predicauit iohanneſ ieſum a nazareth · quomo -
do unxit eum deuſ ſpiritu ſcō et uirtute · qui pertran
ſiuit benefaciendo et ſanando omneſ oppreſſos adi
abolo quoniam deuſ erat cum illo · Et noſ teſteſ
ſumuſ omnium que fecit in regione iudeorum et ierl̄m
quem occiderunt ſuſpendenteſ in ligno · hunc deus
ſuſcitauit tertia die · et dedit eum manifeſtum fieri
non omni populo ſed teſtibuſ preordinatiſ a deo
nobiſ qui manducauimuſ et bibimuſ cum illo poſt
quam reſurrexit a mortuiſ · et precepit nobiſ predi
care et teſtificari quia ipſe · ē · qui conſtitutuſ ē
a deo iudex uiuorum et mortuorum · Huic omneſ
prophetę teſtimonium perhibent remiſſionem pecca

Biblioteca Nacional de España

torum · accipere per nomen eiuſ omneſ qui credunt in
eum · Tale quidem in epiſtola ſua id eſt petruſ ait · xp̄ſ
ſemel pro peccatiſ nr̄iſ mortuuſ eſt · Iuſtuſ pro in
iuſtiſ ut noſ offerret deo · Mortificatuſ quidem carne
uiuificatuſ autem ſpiritu · Et item · xp̄ſ inquit
paſſuſ ē · pro uobiſ relinquenſ exemplum ut ſequa
mini ueſtigia eiuſ · Et paulo poſt ſubiunxit · Tra
debat autem iudicanti ſe iniuſte qui peccata nr̄a in ſe
pertulit in corpore ſuo ſuper lignum · ut peccatiſ mor
tui iuſtitiae uiuamuſ cuiuſ liuore ſanati eſtiſ · Iacob
quoque frater domini ad idem exemplum noſ orat
dicenſ · Exemplum accipite fratreſ laboriſ et pati
entię prophetaſ qui locuti ſunt in nomine dn̄i noſtri
ieſu criſti · ecce beatificamuſ qui ſuſtinuerunt ſuffe
rentiam · Iob audiſtiſ et finem domini uidiſtiſ · qm̄
miſericorſ ē · dominuſ et miſerator · Et iohanneſ
apoſtoluſ confidentiam de miſericordia eiuſ nobiſ
tribuit dicenſ · filioli mei hęc ſcribo uobiſ ut non pec
cetiſ · Sed et ſi quiſ peccauerit · aduocatum habemus
apud patrem ieſum criſtum iuſtum et ipſe ē propi
tiatio pro peccatiſ noſtriſ · Non propter nr̄iſ autem
tantum · ſed etiam pro totiuſ mundi · Et item in hoc
cognouimuſ caritatem dī · quoniam ille pro nobiſ
animam ſuam poſuit · et noſ debemuſ pro fratrib;
animaſ · Iudaſ autem apoſtoluſ frater iacobi ·

Biblioteca Nacional de España

ſub exemplo ihu̅ ſucceſſoriſ moyſi · demonſtrauit ihm̅
xp̅m eduxiſſe noſ per crucem de ſpiritali ęgypto · id eſt
de poteſtate tenebrarum et incredulos perdidiſſe · Ita di
cens · Commonere autem uos uolo ſcienteſ ſemel omnia
quia ieſuſ populum de terra aegypti ſaluanſ · ſecundo
eoſ qui non crediderunt perdidit · Angeloſ uero qui
non ſeruauerunt ſuum principatum ſed dereliquerunt
ſuum domicilium · In iudicium magni diei uinculiſ eter
niſ ſub caligine reſeruauit · Pauluſ uero apl̅ſ et doctor
gentium · qui nouiſſimuſ omnium apoſtolorum · ē ·
In uocatione · ſed pluſ omnibuſ laborauit · tam multi
plex · ē · In locutione ſua commendanſ nobiſ criſti paſſi
onem · et reſurrectionem · et redemptionem per ſanguine
euiſ et dominationem euiſ in celiſ et in terriſ ut pene to
tuſ in hoc uerſetur · Sed quia ab hac laude excipi non
oportet · qui ceteriſ omnibuſ plura de ea ſcripſit · Et
tamẏ donéuſ eſt in illa ut non facile in breui conſtringi
poſſit · Ceteriſ preter miſſiſ · ea tantum quę de cruce
ſpecialiter uſurpauit ponamuſ teſtimonia · Dicit ergo
ad corinthẏoſ · Non enim miſit me criſtuſ baptizare ·
ſed euangelizare · Non in ſapientia uerbi · ut non eua
cuetur crux criſti · Verbum enim cruciſ pereuntibuſ qui
dem ſtultitia · ē · Hiſ autem qui ſalui fiunt · id em nobiſ
uirtuſ dei · ē · Et reliqua · Non enim iudico me aliquid
inter uoſ ſcire · niſi criſtum ieſum et hunc crucifixum

Biblioteca Nacional de España

Item ad galathaſ ait · Michi autem abſit gloriari ·
niſi in cruce domini noſtri ieſu criſti per quem mihi
munduſ crucifixuſ ē · et ego mundo · Item ad ephe
ſioſ · Ipſe eſt pax noſtra qui fecit utraque unum ·
et medium parietem ſoluenſ inimicitiaſ in carne ſua
legem mandatorum decretiſ euacuanſ · ut duoſ con
dat in ſemetipſum in unum hominem faciens pacem ·
ut reconciliet amboſ in uno corpore deo per crucem · In
terficienſ inimicitiaſ in ſemetipſo · Et reliqua ·
Item ad phylipenſeſ · Humiliauit inquit ſemetip
criſtuſ factuſ oboedienſ uſque ad mortem mortē
autem crucis · Propter quod et deuſ illum ex
altauit · et donauit illi nomen quod eſt super
omne nomen · ut in nomine ieſu omne genu flectat
cęleſtium · terreſtrium · et infernorum · Et omniſ
lingua confiteatur quia ieſuſ criſtuſ in gloria ē
dei patriſ · Item ad coloſenſeſ maieſtatem dei
predicanſ ait · In ipſo condita ſunt uniuerſa
quae in caeliſ et in terriſ uiſibilia · et inuiſibilia ·
ſiue throni · ſiue dominationeſ · ſiue principatuſ ·
ſiue poteſtateſ · omnia per ipſum · et in ipſo creata
ſunt · et ipſe eſt ante omneſ · et omnia in ipſo con
ſtant · et ipſe eſt caput corporiſ ęccleſię · qui ē
principium primogenituſ ex mortuiſ · ut ſit

Biblioteca Nacional de España

in omnibus ipse primatum tenens, quia ipso
complacuit omnem plenitudinem divini
tatis habitare, et per eum reconciliare omnia
in ipso, pacificans per sanguinem crucis eius,
sive quae in terris sive quae in caelis sunt. Et
item dicit in eadem epistola: Donans vobis
omnia delicta, delens quod adversus nos erat
chirographum decreti, quod erat contrarium
nobis, et ipsum tulit de medio, adfigens illud
cruci; expolians principatus et potestates
traduxit confidenter, palam triumphans
eos in semetipso. Apocalypsis quoque pene
tota, et omnes et omnia cantica quae in eo sunt
ad passiones Christi gloriam et glorificationem redemp
tionis nostrae praedicandam conveniunt, dum
de agno occiso, qui in medio throni est, saepius
ipse liber commemorat. Sed de his testimonia
aliqua hic ponere non necessarium iudica
vimus, quia in ceteris locis huius libri non pauca
inseruimus.

Sunt autem duo versus hic erecti in sanctae
crucis imagine eisdem litteris conscripti,
quorum prior qui in longitudine crucis est
scriptus est hic:

SIDOTEMETRA SONO HISTE IESVS IN ODIS ·

Hic autem ſieſdem litteriſ relegatur · id eſt a fine
uſq; ad initium eiuſ facit hunc uerſum qui in
tranuerſo cruciſ ſcriptuſ · ē · tramite ·

SI DONI SVS EI ET SI HONOS ARTEM·IBIT ET
ODIS ·

Qui per eaſdem litteraſ relectoſ redit in priore ·
cum ſcilicet qui in longitudine cruciſ · ē ·

Biblioteca Nacional de España

OMNIPOTENSVIRTVSMAIESTASALTASABAOTH
EXCELSVSDOMINVSVIRTVSVMSVMMECREATOR
FORMATORMVNDIHOMINVMTVVEREREDEMPTOR
TVMEALAVSVIRT:TVGLORIACVNCTASALVSQVE
TVREXTVDOCTORTVESRECTORCAREMAGISTER
TVPASTORPASCENSPROTECTORVERVSOVILIS
PORTIOTVQEMEASANSTESALVATORETAVCTOR
DVXVIALVXVITAMERCESBONAIANVAREGNIES
VOXSENSVSVERBVMVIRTVTVMLAETAPROPAGO
ADIEDIREXIETCVMVLANSNVNCDIRIGOVERBA
MENSMEATELOQVITVRMENTIISINTENTIOTOTA
QVICQVIDLINGVAMANVSORATETBVCCABEATE
CORHVMILEETVITAIVSTASACRATAVOLVNTAS
OMNIATELAVDANTETCANTANTCRISTESERENE
NAMQEGOTEDOMINVMPRONVSETLAETVSADORO
ATQECRVCIDEMISETVAEHINCDICOSALVTANS
SPEMOROTERAMVSARAMARASVMARETOROHINC
HOCMEVSESTARDORCLARVSHOCIONISAMORIS
HOCMEAMENSPOSCITPRIMVMHOCTAMENETORA
HOCSITIISESTANIMIMANDENDIMAGNACVPIDO
VIMETVPLESVSCIPIASBONECRISTE,PERARAM
OBLATVMFAMVLVMQODVICTIMASIMTVALESVS
HOSTIAQODTVASIMMEMETCRVCIFIXIOTOTVM
IAMTVACONSVMATETPASSIOMITIGETAESTVM
CARNALEMVITIACONFRINGATDEPRIMETIRAM
REFRENETLINGVAMPLETATISVERBAREPONAT
MENTEMPACIFICETVITAMDEDVCATHONESTAM
NAMQVETVVSQVANDOIOTOFVLGESCETOLYMPO
IGNEVSADVENTVSTORREBITETARDORINIQVS
TEMPESTASSTRIDETCORNVIAMMVGITETORBE
ANTEAPPAREBITQVANDOCRVCISAERESIGNVM
TVMROGOMEERIPIATFLAMMISVLTRICIB:IPSA
ATQEPOETAMAGNIPROPRIVMDEFENDATABIRA
CVICANOIVRECANAMHRABANVSVERSIBVSORE
CORDEMANVSEMPERDONVMMEMORABILECANTV
QVODDEDERATVITAEMEMETCLEMENTERINARA
QANDOIPSAIESVSCLEMENSROGOABERVITIMO
INFERNIREQIEMNVNCOCRISTEARCEPOLORVM
DAMIHIHOCPOSCOSPEROETVERAOMNIACREDO
QVAEPROMISISTIHOCTENEOPIETATEFIDEQE
QVODVERAXFACISORDINEIVDICIOMNIAVERO
INVNCADSVPEROSINCAELISRITETRIVMPHAS
OLAVSALMACRVCISSEMPERSINEFINEVALETO

Biblioteca Nacional de España

DS OMNIPOTENS PATER DNI NRI IHU XPI QUI UNI
genitum tuum ex te ante ſecula natum carnem et
animam humanam in tempore aſſumere et cruce
ſubire pro humani generiſ ſalute uoluiſti te adoro.
tibi gratiaſ ago quod michi miſero famulo tuo
concediſti gratiam tuam quamuiſ indigno et
multorum facinorum mole adgrauato· ut di
lecti filii tui paſſionem laudibus licet non con
digniſ tam deuotiſ canendo et pſallendo et con
ſcribendo promerem. Tibi dne ihu xpe fili dei
unigenite humileſ preceſ offero et uota oriſ per
ſoluo quod michi peccatori inſpirare dignatuſ eſ
honorem ſcę crucis tuę quantulumcumq; de
cantare et communem omnium noſtrum ſalute.
conſeruiſ meiſ predicare. Nec me ab incepto
retardauit propriorum conſcientia delictorū.
Sed magiſ michi illud fiduciam tribuit quod
hoc in carmine celebrarem in quo peccati regnū
deſtruxiſti· et toto mundo ueniam omnium de
lictorum dediſti. Tibi ſcę ſpſ paracly· tuiſ totus
meiſ gratiſ refero quod me tua gratia in ipſo ope
adiuuare et conſolari dignatuſ eſ. Te deprecor
ut ſi aliqua pro fragilitate mea inconuenienter

Biblioteca Nacional de España

poſui ſeu ut te non intellexi tua uiſitatione me inluſtrare
digneriſ · ut ea decenter corrigā meiq; erroriſ per te ueniā
conſequar ut ipſe que in ante inceptum opuſ in auxilium
aduocaui ſine naufragio ad obtatum littuſ me predicas.
Te aeterna et perpetua dſ trinitaſ et ipſeparabiliſ unitā
toto corde · tota anima · tota mente · et tota uirtute · colo
adoro · excopto · deſidero · Tu inluminatio mea · tu ſaluſ
mea · tu lauſ mea · tu uirtuſ mea · Creator redemptor ·
reparator · Pater · arbiter · magiſter · Beatitudo · fortitudo ·
alacritudo · Aeternitaſ · felicitaſ · ſerenitaſ · Dſ unuſ
omnipotenſ · deuſ deorum dnſ · dſ rerum creator omniū dſ
lux et uita fidelium · uita uiuenſ · uita et uiuente · uiuifica
tor uiuentium · Amanſ · et amatuſ amorq; amiciſſimuſ
Genitor et genituſ · potenterq; regeneranſ dicenſ et uerbū ·
ac procedenſ ab utriſq; diligenſ &/ dilectuſ amboruūq; dilec-
-tio · Uerum lumen lumen ex lumine uera inluminatio · Con
ſiliator conſiliū et cōmunicatio · A quo p quē · et in quo ſunt
omniā · Tibi lauſ et gl̃a in ſempit̃na ſcl̃a · Te pat̃ clementiſſime
peto ut qui primituſ me hoc opuſ conſcribendo uoluiſti p
ficere qđ ad laude redemptoriſ et ſaluatoriſ nr̃i pertinet
redemptioniſ et ſaluationiſ eiuſ grām p ipſum conſequi
merear · Et quidquid deinceps operiſ agam ex tua et p tuā
et in tua grā ad laudem tuī totū puenire faciaſ me que deinceps

Biblioteca Nacional de España

tutiorem a peccatiſ et in boniſ operibuſ ualidiorem
eſſe precipiaſ · et quam diu in hoc corpuſculo uiuā
aliquid ſeruitii tibi ſemper exhibeam · Poſt uero
exitum animę meę a corpore ueniam peccatorum
omnium conſequi · et uitam ęternam percipere per
ipſum mihi concedaſ · Qui tecum et cum ſpū ſcō
coequaliſ uiuit et regnat dſ per omnia ſecula ſclo͞r
AMEN ·

In cruce uero antecedentiſ paginae ē · unuſ uerſuſ
ſcriptuſ · xxvii · litterarum qui eaſdem litteriſ legi
et relegi poteſt in hunc modum ·

ORO TE RAMVS ARAM ARA SVMMA RE
TORO ·

Imago uero uero mea quam ſubter crucem genua flec
tentem et orantem depinxeram aſclepia demetro
conſcripta ē · priorem uerſum tenenſ exametrum
heroicum ſecundum emiſticium · heroicita ·

HRABANVM MEMET CLEMENS ROGO
CHRISTE TVERE O PIE IVDICIO ·

Continet autem totuſ iſte liber · xxviij · figuraſ metri
caſ conſequenteſ ſua proſa · abſq; ſuperliminaria
pagina et prologo qui numeruſ intra centennarium
ſuiſ partibuſ perfectuſ ē · Ideoq; iuxta huiuſ ſumā

opuſ conſummare uolui · qui ad illam formam in eo
cantaui quę conſummatrix et perfectio rerum · ē ·

INCĪP PREFATIO LIBRI II ·

MOS APVD VETERES FVIT VT GEMINO STILO ·
propria conderent opera · quo iocundiora
ſimul et utiliora ſua legentibuſ forent in
genia · Unde et apud ſeculareſ et apud eccleſiaſ
ticoſ plurimi inueniuntur qui metro ſimul et proſa ·
unam eandemq; rem deſcripſerant · Ut de ceteriſ
taceam quid aliud beatuſ proſper ac uenerandus uir
ſeduliuſ feciſſe cernuntur · nonne ob id gemino ſtili
caractere · duplex opuſ ſuum edunt · ut uarietaſ
ipſa et faſtidium legentibuſ auferat · Et ſi quid
forte in alio minuſ quiſ intellegat in alio mox ple
niuſ ediſſertum agnoſcat · Hoc igitur exemplo
atq; hac de cauſa · ego quidem uiliſſimuſ homun
cio opuſ quod in laudem ſcę cruciſ metrico ſtilo
condidi · in proſam uertere curaui · Ut quia ob dif
ficultatem ordiniſ et figurarum neceſſitatem · obſ
cura locutio minuſ que patenſ ſenſuſ uidetur metro

Biblioteca Nacional de España

in eſſe ſaltim in proſa lucidior fiat. Non enim ſata
gebam ut eiſdem uerbiſ quibuſ metro uſuſ ſum.
ſed eodem ſenſu in hoc opere locutuſ eſſem. hoc et
idem oratiuſ ſuir acutuſ et doctuſ in arte poetica.
eruditio interpreti praecaepit dicenſ. Nec uerbū
uerbo curabiſ reddere ſi duſ interpreſ. Interpreſ
enim ergo quodammodo in hoc opere ſum non alte
riuſ linguę ſed alteriuſ locutioniſ ut eiuſdem ſen
ſuſ ueritatem explenam. Quapropter rogo lectorē
ut non faſtidioſe accipiat nr̄m laborem. ſciatq;
me non ſuperfluitati ſtudere uelle ſed utilitati. Nec
ulla inuidere ſed magiſ fraterna caritate quicquid
gratia diuina poſſum ad utilitatem proximi ſcriben
do uelle conferre. Bonitaſ omnipotentiſ dī mihi
concedat. ut quicquid bonimente teneam. opere
perficiam. Et quicumq; noſtrum laborem frater
nę accipiat. deo largiente aeterni gaudii nobiſcū
particepſ exiſtat.

EXPLICIT PRAEPHATIO.

PRIMA DE PRIMA FIGURA

IN QUA XP̄I IMAGO MANUS IN MODŪ EXPANDIT CRUCIS.

ECCE FILIVS DĨ ET DÑS
dominantium expanſiſ manibuſ
ſuiſ ſpeciem reſtaurantiſ honoran
dam hic contendit et recte hunc unã
paſtorem grex ſacer aeccleſie iuſtĩ
colit. Et in eo modo quo in cruce ſua
membra fatigari permiſit. rite
omneſ populi probant redẽptore.
quia hunc totiuſ uiriſ parentem ẽẽ ſacra ſcriptura
predicat. Hoc quoq; ego indignuſ agnoſcenſ pro
modulo meo omnium ſummitatum culmen adoro dñm
ihm. et credo quod rex regum ipſe ẽ. Iudea uero
quae ſtimulante inuidia inuentrix malorum ẽ.
iniq; ſuum occidit regem. ipſe tamen cum gloria re
ſurgenſ. arma impiorum per uerbum euangelii ſui
ſecundum promiſſionem prophetarum potenter ſub
uertit. At noſ qui in illum credimuſ in ipſo letemur.
Dum quicumq; aeternum dñm illum ẽẽ non confitet
male ac perniciose dubitet. quia hic auctor omium
rerum in toto orbe colitur cui decent cuncta ſubici.
quia dextera ſummi patriſ. proba et ſcã ablatam prę
dam de profundo inferni ſanguine ſuo eripuit. et
taliter in cruce poſituſ caeleſte regnum ſuiſ conceſſit

Biblioteca Nacional de España

fidelibuſ· Hic eſt dſ principium omnium rerum · hic
nobiſcum dicitur hic origo et finiſ uniuerſorum · ē.
Lux uera imago dī patriſ inuiſibiliſ. oſ dnī ſplendor
luciſ aeterne qui cum ſubſtantialiſ patri · ſoliuſti
tię uerbum dī et ex lumine lumen ē· hic coequaliſ
uirtuſ et manuſ dnī · ē. Dux iuſtorum et prophetaru
quem filium dī unigenitum et primogenitum iuſte
confitemur · Hic eſt lapiſ angulariſ credentibuſ la-
piſq· offenſioniſ· et petra ſcandali infidelibuſ· ideq·
hoſtium uitę eſt enim indutuſ ueſte xpſ ueritaſ·
quid myſtice ſignificet exponam · Veſtiſ quoq·
xpī lex diuina · ē · que uelitegmine litterarum auc
torem rerum omnia continentem quodammodo am-
plectitur· ad quem totuſ munduſ cęlum et terra et
mare · et uniuerſitaſ creatura ępertinet · qui pugillo
cęlum metitur et terram palmo concludit · Item nrā
natura · quam pro noſtra redemptione ſuſcepit · quaſi
ueſtimentum diuinitatiſ eiuſ· ē· Nam hęc ſplendorē
mageſtatiſ eiuſ ab humaniſ conſpectibuſ caelat · et
radioſ claritatiſ eiuſ coram oculiſ imperium abſcon
denſ claudit · Ipſe tamen miraculiſ coruſcantibus
attonante euangelio ueruſ dſ innotuit · Iſte quoq·
magni conſilii angelſ · ac ſumma deuotio dī ppto

Biblioteca Nacional de España

miſuruſ · ē · docenſ uidelicet ſapientia et caſtuſ paci
ficuſ fonſ uitę ęternę brachium dn̄i et paniſ uiuus
qui de celo deſcendit · Petra utiq; xp̄ſ orienſ lucifer
et uerus medicuſ clauiſ dauid in uitę · et agnuſ
dī qui tollit peccata mundi · Serpenſ qui exaltatꝰ
mortuoſ uiuificat · mediator dī et hominum · uer
muſ et homo · captiuam ducenſ captiuitatem monſ
dī · aquila alta petenſ · aduocatuſ pro nobiſ · Leo
de tribu iuda · Paſtor bonuſ · et eduſ peccata nr̄a
potanſ · Fundamentum fidī · ouiſ innocenſ · ſa
cerdoſ ſecundum ordinem melchiſedech offeren
panem et uinum · uitulum namq; et arieteſ pro
nobiſ immolatuſ eſt uictima · Qui filiuſ eſt
patriſ aeterni · idem dampnatuſ · ē · ad penam
ligni · Hic utiq; ante luciferum et ante omnē
creaturam ex patriſ · ē · utero genituſ ad crucem
uenit aeternum conditoſ xp̄ſ qui eſt ſuper omnia
dīſ benedictuſ in ſecula · II · DE SECUNDA
FIGURA IN QUA SCA CRUX INTRA TETRA
CONUM DEPICTA EST ·

O SCA CRUX XPI QUAE POTESTATE TIBI CONLATA
excelliſ ſuper omnia tuin celorum arce ſupna
celorum potenſ regiſ agmina quia crucifixi

interegiſ uirtuſ et diuinitaſ totam te potentem
et totam ſcam fecit· maxime compaſſioniſ eiuſ
indicium ſemper inte exiſtat· Qua propter me
rito te reginam ex xp̄o rege uocamuſ quia regni
cęleſtiſ aditum per te primum meruimuſ dumq;
humanitatiſ eiuſ ac diuinitatiſ gratiam ipſum
portanſ promeruiſti uniuſ dei omnipotentiſ
laudem ſacra confeſſione criſti colaſ ſociaſti ·
Nam multimodaſ laudeſ deo in ſcīſ angelorum
coetibuſ excitaſ et ſimili ratione ad glorificandū
om̄ deuotoſ reddit terrarum incolaſ. Te generalit̄
totiuſ orbiſ· aer mare· ignea celorum ſidera ſcā
ficant ac ſpecialiter unaqueq; ſpecieſ creaturę
ex quattuor mundi partibuſ magna deuotione
cęlebrat · Hoc quoq; omnium adunata confeſſio
profitetur quod ab ęterno lumine inluſtrata nob
cęleſtiſ regni gaudia demonſtrenſ et demonſtrata
piæ querentibuſ doneſ. Cum utrumq; faciſ diſ
penſatione diuina · ut et corde credulo · et uera
confeſſione deum criſtum confiteamur· et per
hanc fidem ad ipſum peruenire mereamur ·
O crux xp̄i quę per deſideratam eiuſ uictoriam eſ
benedicta quam claram · et quam magnam ſuo

Biblioteca Nacional de España

amore te omnium conditor reddidit uiuificationiſ
enim munere reditauit · et adhoc ſalubriter erexit ne
antiquuſ hoſtiſ qui primum parentem noſtrū ſibi con
ſentientem de paradiſo eiecit diuturniſ inriſioniſ elogio
progeniem eiuſ in exilio dampnatam fatigaret ·
O pia crux domini quiſ ſit decantanſ metro · digne re
ſonare ualet · et totam potentiam tuam uerbiſ enarrare
Pulchra niteſ ornatu · teque eternentibuſ glorioſa appares ·
Taxuſ mortifere longe a te fugit · Calamuſq· aroma
ticuſ et pinuſ ſemper uirenſ honori tuo ſe ſubiciunt
Caedruſ quoq· diuturna et uermibuſ inperforabiliſ ·
Myrra guttiflua · et melino odoriſ iucundiſſima
ad odorem tuum ſtupent · Narduſ ſpicoma et ex
preſſuſ e doriſ boni · maxtix quoq· gutta lentiſci
et tuſ arabica · gutta indie et ammomum ſyriacum ·
balſamum iudeę · et bidellium fiſoniſ maieſtatem
tuam uerenteſ ſuper ſe uotiſ exaltant · Nomine licet
ſiſ aſperior ipſiſ cum cruciamentum reſoneſ · uirtute
tamen redemptioniſ noſtrę ipſiſ preſtaſ quę conce
daſ fidelibuſ ante xp̄i tribunal bonorum operum
fructuſ percipere · O crux ſacra que diſruptiſ clauſtri
inferni · plebem ſcōrum eriperaſ · et caelo collo
caueraſ ·

III DE TERTIA FIGURA ESPECIE IN QUA NOVEM ORDINES ANGELORŪ DESCRIPTI SUNT

O tu ſcā ſalus et leta paſſio xp̄i ſalua crux ueneranda
dei que ſapientia lumen et doctrix es orbis terrarū
que et uera laus · amica uirtus · et clara phẏloſophẏ · a
apud celicolas terrigenasq· indeſinenter iuges · etiam
apud exercitus angelorum qui in claritate lucis ęternę
manent · et apud homines quibus ſalus et pulchra
renouatio poſt diutinam infirmitatem et antiquā
peccatorum uetuſtatem extitiſti · Te totus orbis beati
ficat · te celorum agmina conlaudat · per te innoē
ihū qui cuncta mundi ſceptra ſimul et regnum cur
uat imperia omne genu ſiue uoluntate ſeu ui flectit ·
caleſtium uidelicet terreſtrium · et infernorum · Te
michahel dux et princeps plebis dī memorat te con
feſſione cuncta celorum ſidera · et uirtute regere · et
poteſtate tegere · eo quod ara dei ſis in qua immolatus
eſt agnus qui abſtulit peccata mundi · Qui clypeo
beniuolentię ipſe ſedulo exultat qua con
feſſionis framea fidens bellum init contra
draconem orridum antiquumq· ſerpentem et de
hoſte triumphuns · ouat cum ſcorum agminum milib· .
H oc ſibi premiu lo co petens ut tuam laudem ppetuo

ante decantet domini · Igitur actuſ iſti formationiſ
litterarum et hic moduſ poſitioniſ nouem ordinum .
necnon et ſorſ ipſa qua primituſ ad laudandum
redemptorem ſacra angelorum agmina ordinantur ·
taliter ſuſpenſam uire eſt ſtatuit hanc crucem · ara
ſilicet pontificiſ · et redemptoriſ noſtri · ut ipſa uero
uita in ſe conteſtanſ oſtendat laudantem uirtutum
uenerabilem ſenatum · ſicut decet ut in cruce quę e
uera ſaluſ noſtra appareant bona et ſalubria ſcripta .
Ideoq; xpſ ſemetipſum humilianſ deſcendit de celorum
arce ut ad ſe ſolidum fundamentum fidei augm
tumq; omnium bonorum ualide noſ duceret · et
docuit uerbiſ · factiſq; ſuiſ nobiſ documenta reliq̄t .
et ſicut demum in ſca cruce noſ redimenſ facta ſua
conſummauit hoc tu gabrihel archangl̄ſ altiſſimi .
et deſponſatoR cęleſtium nuptiarum letuſ claro
famine uirgini reuelabaſ quando regni criſti
potentiam et ſaluationiſ eiuſ opuſ luculento ſermo
ne pro nuntiauerat · quid et tu o raphael
medi cina dī numquid in illo myſtico opere
quo tobi oculoſ aperuiſti felle orbum linienſ ſcę
crucis potentiam ſignificaſti · quę per amaritudine
mortiſ criſti peccatorum tenebriſ remotiſ aeternam

Biblioteca Nacional de España

lucem humano generi reddidit · Credendum ergo
nobiſ eſt quod facta angelorum q̄ uetuſ teſtamentū
narrat aduentum et. gloriam ſignificent. redempto
riſ nr̄i cum nouum teſtamentum ſtatim in primordio
natiuitatiſ eiuſ eoſ gloriam in excelſiſ deo magno tri
pudio cecinisse et pacem hominibuſ et optaſſe deſcri
bat · Quapropter uoſ quoq· preclari angelorum ex
ercituſ ſupplices obſecramuſ ut dignaſ gratieſ ſal
uatori noſtro xp̄o inceſſanter agatiſ · et ſemꝑ nomen
eiuſ in ſeculum benedicatiſ · qui noſ per crucem a per
petua morte liberauit · et ueſtrum numerū nedi
minuitiſ propter perditoſ angloſ remaneret · ſciſ ani
mabuſ compleuit in arce celeſti · IIII ·

DE FORMA QUARTI SCEMATIS UBI CHERUBIM
ET SERAPHYM SUNT IUXTA CRUCEM DEPICTI ·

At uoſ ſuperne cohorteſ cherubim et ſeraphym · iam
nunc de celo laudate nomen regiſ ueſtri ihū xp̄i ·
quia ignis amoriſ et ſapientię uię ita bene ardet ·
ſi puro famine in redemptoriſ · laude ſplendeat ·
cum uera et diuina ē lauſ illa qua paſcha noſtrum
id eſt paſſio et reſurrectio redemptoriſ noſtri · uere
nīa predicatur ce uita · Verus itaq· uiteſ fructuſ ē
xp̄ſ · quem cum patre ſp̄u ſc̄o dominum deum ſaba
oth ſociali laude celebratiſ · qui tunc in hora paſſioni

uicet triſtitiam mortiſ· et nunc regnanſ ubiq; exul
tat in gaudio reſurrectioniſ· O beata ſeraphym quiſ
ſit unū amoriſ ardor dicite ſi fiant in celebratione hac
habituſ ſūi uita celeſtia monſtrate ſi hac multa et
ualida laude ſignificetiſ uictorem ſupnum pan
dite· Hinc confidenter ego pro uobiſ michi metipſi
et meiſ tantiſ reſpondeo· unum namq; ē quod nobiſ
demonſtrant· hoc eſt quod pro in alarum ſuarum
poſitione adfirmant· iam dudum nobiſ prenuntiatā
eē in figuriſ ſcē cruciſ aram ſacratumq; decuſ hoſtię
quod in ea immolatum ē· eduint quoq; ipſa uota
laudiſ queſita uirtuſ redemptioniſ noſtrę ac bona
premiorum que tribuere nobiſ rex xpſ decreuit· cū
in hac ara ſecundum ſuum propoſitum paſſuſ con
ſumpſit flamma paſſioniſ ſuę iniquitateſ et peccata
ſcelerum noſtrorum cunctaſq; aduerſariaſ poteſtate
in momento ſuę mortiſ ſuperanſ uicit· atq; principē
huiuſ mundi foraſ eiciens diſtricta euiſ clauſtra diſ
rupit et uetuſtatem peccatorum noſtrorum deleuit
reddenſ nobiſ benignuſ dnſ et rex uirtutum ipſa
regna paradiſi in quibuſ primuſ homo conditus poſi
tuſq; fuerat hoc q; omnium fidelium ora probant et
uirtuteſ et miracula que dſ in hoc mundo per ſcoſ ſuoſ
facit teſtantur quod dſ humano generi in carcere

Biblioteca Nacional de España

et tenebraſ iſtiuſ mundi iuſte dampnato auxilia
mandatorum dederit cauſa p̄ peccua e mortaſ eua
dendi. Conditor utiq; et rex n̄r qui pro nobiſ in alta
cruciſ confixuſ ē. ſtipite. quam magiſ decet thro
num imperialem uocari. quam ſeruile tormentum.
quoniam imperator noſter criſtuſ regnum ſibi in ea
et poteſtatē in cęlo et in terra conquiſiuit. hoſter
ſuperauit. et mundum dō reconciliauit. hęc ue
xillum xp̄iani eſt populi. hęc framea quę cum hoſ
oritur bellum. hęc ſigne uictorię n̄rę. Cum hac
hoſteſ noſtroſ proterimuſ. hac arma ini quitatiſ
frangimuſ. Per hanc ad coronam alleuamur. et uir
tutiſ premia capimuſ propterea exul ſem per et
alienuſ a bono ignuſ cupiditatiſ ſetto quę tibi in
terfectio in morte criſti parataſit. Cherubim ergo
illa que in tabernaculi templiq; conſtructione iuxta
arcam poſt altare thymiamatiſ ſtabant. hoc ue
xillum cruciſ extenſione alarum ſuarum. nec non
et tota poſitione ſituſ ſui hanc ſc̄am ar̄ demonſtra
bant quę myſtica unctione linita triumphum xp̄i
et certaminiſ euiſ palmam prefigurabant. Hęc
itaq; animalia id eſt cherubim diſtenſiſ ſuiſ aliſ
leta facta criſti adducunt. et beata ea alma ēē
altaq; manifeſtiſ indiciiſ tradunt ipſa quoq;

ſeraphyn ad hoc pandunt oſſuum ut cum cęlos
et terram plenos eſſe gloria dī precident · iam
prope ē tempus quod carnalis hinc abeat luxu
et uitia recedant dicant · Deniq; cuncta ſimul
hec animalia precipuę alarum ſuarum officio
intimant ſaluatoris brachia in cruce ē protenſa.
Inhisq; trahi atq; ſubleuari nunc miſericordia
omnes quos ipſe poſt modum in uniuerſali
iudicio · meritis condigna rependens in ſe decon
locabit beata · tunc palam illos per diſcuſſionē
probando · quos iam ante ſibi notos et bonis ope
ribus auctos probauit amando · Iuſtorum ergo
uatum de prophetię de paſſione dnī · nec ſigni
ficationes iuſtorum animantium fallunt ·

V · DE QUINTA FIGURA FORMA UBI QUATTUOR TE
TRAGONI CIRCA CRUCEM CONSISTUNT.

TEMODO CRUX SCA DĪ OBSECRO UT TUA UIRTUTE
cum pectus infirmum benedicas · ut dignis
laudibus aeterni regis in te tropheum ualeam
decantare quomodo cęleſtia ſimul ac terreſtria
uno federe coniungas pactum confirmes et morti
uincula diſſoluas · O tu ſacer apoſtolorum coetus
et martyrum ordo lauratus · iure uos domus xpi
poſuiſtis fundamentum quos ipſa in arce geſtat

pulcherrima. Voce quippe ueſtra et exemplis
dō plebem ſacratam adquiſiſtiſ. et ſcām ac ſaluta
rem crucem criſti uirte in primo fundamine pre
dicationiſ conlocaſtiſ quia illam crucifixi. In
ea domini uirtuſ adportandum totam domini
eccleſia machinam rite roborauit. uere quoque
ipſa humanum genuſ ad uitam dedicauit fir
maq. columna erecta. ē. deſideranſ oſtendere
quod per ipſam aeterna domuſ celeſti regno con
locanda exſurgit aula uidelicet iuſti regiſ
ſponſi quę eccleſię. Hanc tu domine criſte
trophęum nouum uirte dominationiſ. cruore
redemptioniſ. uiaq. directioniſ. o citer in mundo
erexiſti. Quod criſticolum genuſ foedus iuſti
tię ſeruat ſpernat diabolum rite dampnatum.
et uincat pietate hominem inimicum quia tu illi
fauor laudiſ et timor conuerſationiſ. uirtuſq.
boni operiſ. ac palma uictorię atque corona
remunerationiſ eſ. O inclita crux domini aulae
criſti pretioſum fundamentum. Tu pulchrioreſ
florifera ſpecie omnium germinum. tu excelſior
cedriſ libani. tu pretioſior albo lapidi pario quę
quadrata ſungiſ pectaſ uiuentium lapidum O

in firmo fidei fundamento · Patriarcharum
quoq; coetuſ et rituſ antiquiſſimuſ iure prima
fundamenta iacit in initio totiuſ edificionis
qui primum ſane dogmate corda deuota ſibi
obedientium ad dominum regnanti ſuper omnia
deo fide iunxerunt poſtea prophete uerba pre
dicationiſ pluerant ut regi criſto uiuam aulam
monitiſ preceptiſq; ſuiſ in hoc certaminiſ loca con
ſtruerent quo omniſ hec fabrica eccleſie per con
feſſionem nominiſ ieſu criſti ad celeſte regnum
eleuatur eiuſq; uoce inſtructa rite uiget bona uite
conſtructio · Hec enim iunctio ad latera ſce cruci ·
quattuor tetragonorum hoc ſignat et hom(?)ne
ſacro reuelat nobiſ intellectum · ut ſciamuſ quomodo
uia recta et ductor optimuſ iubeat ire hoc eſt ad
poſſidendum regnum perpetuum · Omneſ utiq;
quoſ iuſtitatio ſua manſione inluſtranſ templu do
dicata redignatur et cum hiſ ſciſ parietibuſ in ſe
met ipſum lapidem angularem coadunanſ ad p
fectionem celeſtiſ edificii perducet ·

DEVICESIMA OCTAVA FIGVRA VBI OPIFEX IPSE SCAM
CRVCEM ADORAT.

Omnipotenſ uirtuſ et omnipotentiſ patriſ ſumma

ſapientia · Criſte filii dei · tueſuerus dominus
qui totum mundum adorans docere ſcę crucis ·
diſpenſiſq; pietatis ſcis pia ſalutis dona · Nam
quadriga uirtutum quattuor cornibus ſcę crucis
decenter aptata oſtendit ſacram ſeriem ſpeciorū
ex ipsa procedentem in triumpho uictorię regis
cristi conſecratam et per eius paſſionem proficuā
ēē toto orbi ad impetrandum fructum pietatis
et adipiscendam aeternam beatitudinem · Virtus
est animi habitus naturę decus uitae ratio · morū
nobilitas · et linguę moderatio · Hęc quippe
cuncta o ſcā crux religiosis hominib; uiſta laudę
probanda tuetradis · cuncta simul beneplacita dō
depromens et singula ſalubria ēē prodens · Tua ſcā
prudentia ueterum mundum ab initio docuit
quando per martyrium abel iuſti pro innocentia
ponendam animam demonstrauit · Decet iuſtitia
bene zelo feruens diaboli pompam ſpernendam
et cristi gratię obſequendum ſuaſit · Per te castus
amor in ſcis dei erigit ſe ad ſectandum conſilianti
lia hoc eſt doctrinam mandatorum dī ut fraudem
maligni de penetrabilibus humani cordis auferat
et fideles dei adtendentes ad cęleſtia premia ſuparet

Biblioteca Nacional de España

carniſ concupiſcentiaſ doceat ipſeq· amor per uni
uerſam mundi latitudinem ſcoſ predicatoreſ duc
arguenteſ uitia et uirtuteſ commendanteſ docen
teſq· per euangelium redemptori gratiaſ agendum
qui ſecundum ueterum prophetiam nouiſſimiſ tem
poribuſ incarnatuſ eſt · et mandata tradenſ euan
gelica ſigniſ et miraculiſ uerus dſ innotuit conce
denſ omnibuſ fidelibuſ ſibi · ut per fidem plenā et
baptiſmum lucem ęternam conquirerent illiſ que
quia intentiſ auribuſ celeſtem doctrinam capiebant
dedit in modum bone terrę uberem ex uerbi ſemine
uirtutum fructum proferre · Et ſi qua incentiua na
turę in eiſ orirentur abſciſſę euangelii cultro flāma
ſpſſci concremarent · ut ſine ullo inpedimento diui
num germen et ſpiritaleſ delitiaſ regi criſto exhibe
rent · Hoſ ergo fructuſ primum fideſ et religio xpi
ana per predicatoreſ euangelii plantauit · Deinde
gratia uirtutum puroſ et ab omni ſorde alienoſ
oſtendit · Dehinc patientia ſcorum in tribulationib;
probauit · Pactum quoq· et ſocietaſ uerę concordię
coadunatoſ et inſeparabileſ demonſtrando ſtabiliu ·
exinmodo uirtutem conſtantię fortiter roborantur
et per ueram humilitatem inleſi cuſtodiuntur ut p

diſcretionem in augmentum proficere ualeant · et
per longanimem perſeuerantiam uſq; ad congruā
maturitatem perueniant · Poſt hęc quidem iam
ultimi iudicii flax mittenda · ē · ut meſſiſ albenſ
quam granum frumenti · per aratrum crucis in terra
conditum glorioſum et multiplicatum protulit
apparente ipſo iudice uiuorum et mortuorum per
angelorum miniſteria colligatur · et per ſententiā
eiuſdem iuſti iudicis in horrea celeſtia feliciter con
locetur · DE SEPTIMAE FIGURATIONIS PSALMATE UBI DE IIII ELEMENTIS NARRAT ·

Igitur omnia quę in cęliſ et quę in terriſ ſunt de
lumine glorię cristi inluſtrata iam ſplendent · Cuius
maieſtati ſubiecta ſeruiunt · et ſacrę crucis factum
beatificando concelebrant · ut ſic uictorię ſuperno
debita uota perſoluant · Hoc ueraciter profitente
omnia regna ſeruare modum ſuum ſub diſpenſati
one diuinitatis ſibi · non ſolum quę in orbe mouent
quin etiam omnia quę ſunt · uiuunt ſentiunt · atq;
diſcernunt · et iura ſeruare norunt · ſub hoc impe
rio conſiſtunt ab initio · Imber quoq; ac grando
de nubibus nix · pruina · ac glacies · ros · et ſerenu
ſimul cum fontibus · et riuis · in terra profluentib;

creatorem teſtanteſ laudant · Arcton · creticuſ · et omniſ
ſtellarum poſitio ſimul cum uertigine poli · auctori
predicant ſuum · Nec enim diſpliceat quod dico qa
omnitenenteſ laudeſ ſcribo · et non in riſionem uel
dolorem alicui ingero · Benedicite omnia opera
domini dominum · cantate et pſallite ei · Laudanſ
dicat criſtuſ · iuſtuſ quod criſtuſ in cruce exaltatuſ
omnia trahat ad ſe ipſum et electoſ ſuos militeſ inuitat
in coronam · Non enim faſ ē · ut in laudando condi
torem diſcordet factura eiuſ · ſed gaudenſ concinat
ſibi debitaſ laudeſ · Uniuerſa aquę natantia et ſe
pentia terrę monteſ et colleſ arena mariſ · luci · et omĩa
ligna ſiluarum · fere · pecora · truceſ beſtię · uermeſ ·
pulueri · et minuta uolatilia · Aueſ manſuete · et
laceranteſ · unguibuſ · O genuſ criſti colum qui cęli
et terra decorantur · a uobiſ lumen fidei et uirtuſ
predicationiſ prodienſ legationem agit a genteſ
preceſ excitat ad baptiſmum inuitat · ſed maxime
doctorum ſermo preclara exortatione dolum di
aboli denudat · et ad quiſitaſ per dī gratiam decti
exponit uictoriam criſti · omnibuſ fidelibuſ hoc
cotidie predicatur · Nec non et paganiſ et falſiſ xpi
aniſ · et hereticiſ cum ſumma modeſtia intimatur.

Biblioteca Nacional de España

Qui ergo crediderit uerbo dei ſaluabitur· qui autem
non crediderit· aut prauiſ operib; fidem deſtruxerit·
in eternum damnabitur· Igitur quia criſti gratia in
cęliſ et in terriſ redundat· Bene concedet ut cęleſtia
ſimul et terreſtria ore conſono laudeſ deo decantent
et gratiaſ agant· populuſ domini· et oueſ paſcue eiuſ
qui partem in cęliſ iam cum domino regnanſ partim ad
huc peregrinariſ in terra· una ratio uoſ ad laudandum
deum incitat· quoſ unum gaudium in cęliſ expectat

Nam quod datum ē· iam tenetiſ et quod promiſſum ē
ueraciter accipietiſ· quia promiſit· ſine dubio in uob
promiſſa ſua implebit. Rex itaq· ueſter propitiuſ
et ſacerdoſ creator et ſaluator ieſuſ criſtuſ dominuſ nr̄·

DE OCTAVAE SPECIEI FORMA· VBI DE DVODENARII NVMERI RATIONE EXPOSITVM EST·

Xp̄s itaq· ſaluator noſter· criſtuſ rex mitiſſimuſ in
caeliſ regnat· conſilium optimum uirtuſ dei patri
ſumma· et benedictio uera· lumen de lumine· ex deo
genitore diuina· proleſ genita· Hinc uidelicet totiuſ
uirtuſ origo· ē· ad hunc fabrum tota cęli et terrę fabrica
reſpicit· Ad hunc pertinet omniſ uirtutū decor
actiuuſ benignitate et ueritate omne bonum uerūq·
ſit ipſeq· mirabiliſ ſoluſ mirabilia facit· Ad cuiuſ

Biblioteca Nacional de España

iuſtitia ordinatur· quicquid in celiſ uel in terriſ iuſte
decernitur probatur· et profertur· Quicquid ho
noriſ habent angeli boni· et quicquid pene ſuffert
angeli mali· Necnon et aliud quod criſtuſ hy·do
latriam de mundo expulit· et diuinum cultū reno
uauit· Horum igitur omnium bonorum auctor ē·
dominuſ criſtus qui in uexillo cruciſ ſuę honoris
et poteſtatiſ proprię indicia demonſtrat· Qua
propter congruit ut noſ terrigene et paradiſi exuleſ
notemuſ hoſ radioſ quoſ diffundit hec ſcē cruciſ
ſpecieſ· per quam criſtuſ noſ ſaluat et reddit ſplen
dorem luminiſ quem proto plauſtuſ peccanſ olim
iam amiſerat· Quotquot ergo a principio oſ radios
ritę agnoſcenteſ uenerabantur· perpetuę luciſ
munere perfruuntur crebroq; hoc iubare uibrabant
arma prophetarum· et forſ apoſtolica predicans·
hac luce nobiliter coruſcabat· Hocq; ſola fideſ
criſti toto orbe terrarum relucet· atq; bona corda
hominum in uotaq; pia ſcōrum patent· Iuſti quoq;
diuino munere pollenteſ per myſtica ſigna olym
iam patribuſ tradit a bonum et ſalubrem conuiuunt
radium· et proinde mandatiſ dei obоedire per
ſuadent populiſ cum criſto ad ſcribunt ſoli et

profunditatem myſteriorum dignis reuelare et dona
perhennis uitę fidelibus tradere. Xpſ ergo rex ſummus
et cęleſtia tribuens dominus munere diuinus ſcandens
alta crucis robora. manifeſte innotuit hanc ſpeciem
formando. per hanc ſepandere cęlos mundo. Et
uult ut ſequentes eius ueſtigia. uitę per hanc reppeꝛi
amus introitum. Deniq; quater ternos uentos. et iiii.
plagis mundi. et ambitu oceani inhabitus ſcę crucis
coniunctos et coadunatos ſaluator ſalubres fecit.
Signaq; xii. cum duodecim menſib; ſuis ipſe domi
nator ſuſtentans regit et gubernat. ac duodena ſpatia
horarum oriente ſole diſponit ordinabiliter trahi et
perduci ad occaſum. Ad hęc quoq; uniuerſa demon
ſtranda diſtributio duodenarii numeri quadrangulā
ſcę crucis formam complet. Omnia namq; uincula pec
catorum nr̄orum quibus conſtricti tenebamur. crux xpi
gloria noſtra reſoluit. ipſaq; erecta ſacra cęli gaudia
uitaq; terrę proponit et ſignat. Laudat et probat
ipſaq; fidelibus ueraciter confert.

DE NONA FIGVRA QVAE DIERVM ANNI NVMERV̄
IN CRVCIS SPECIE CONTINET.

Sol et luna en nunc conpetenti ordine dn̄m ihm̄ xpm̄
benedicite. qm̄ ſcā crux ē. ueſter honor ſtabilis lux
diſpoſitus ordo ſeries laus et probitas ſpiritali lumine

per cuncta tempora uoſ inluſtranſ· Voſ quoq· hoc ter
nino quem ipſa in quattuor exagoniſ et mona de inte
roſ poſita protendit dieſ et nocteſ totiuſ anni ſolariſ con
numeratiſ ęquatiſ quę ad perfectionem eiuſ numeri
curſum ueſtrum· Predicta ergo figura eiuſ habet in ſe
tricieſ denoſ et decieſ ſenoſ atq; inſup quinquieſ uni
tatem· Hiſ quippe numeriſ rota ſoliſ et lunę curſum
ſuum noſcitur indere· quattuor quę uiciſſitudineſ
temporum hiſ includuntur· quaſ omneſ in quinqua
ginta duobuſ ebdomadibuſ et monade unuſ parti
amplectitur annuſ· Ad hanc diem iambi frontiſ reditū
tenet omniſ hic ordo ad hanc tranſit horarū serieſ·
temporum uiciſſitudo· analiſ circuituſ· et aſtrorum
curſuſ· Ipſeq; quadranſ horarum ſuper ui a cuiuſ ſupra
numerum certum dierum quē ęquinoctiiſ rite dinoſci
poteſt· O ſacrum germen quam clara luce fidei· et
ſapientię corda hominum in tenebriſ infidelitatiſ po
ſita inluminaſ· tu eſ uidelicet crux ſcā miraculiſ coruſ
canſ· Nam et criſtuſ hinc ubiq; per tua cornua lati
tudinem ſui regni demonſtrat· Tu regiſ fortiſſimi ſcep
trum et ara diā altiſſimi ordine potenti dilatariſ p orbē
deſcendiſti ad inferoſ tendiſ ad cęleſtia· Hęc decus
et honor eſt totiuſ mundi ſemquoq; ueriſ id eſt nō atiuſ
noſter p totiuſ nomen ſoluiſ tota ſaluatur creatura· curſū

ſiderum adhuiuſ formam temperat · ipſumq; regnum
cęli donat · cum in hac ſede poſituſ clauſtra cęli nobiſ
aperuit · Hęc quippe humanum genuſ laudanſ cantib;
exponit cum predicat fideliter quoniam criſto a iudęis
crucifixo media die lumen ſiderum obſcuratum ſit · Nā
iudęa frendenſ licet inuidia ęſtuaret meliora tamen uſu
in arbore cruciſ hunc fructum extulit · quia ex quattuor
plagiſ mundi et ex quadrifico oceani lymbo · genteſ et
populi undiq; confluenteſ ſpiritaleſ diliciaſ appeterent
que in ſcā cruce demonſtrantur ut ſacriſ et myſticiſ epuliſ
repleti perdona patriſ ſummi ad centuplicē bonorum operū
perueniant fructum · Et intermixti ſplendidiſ nouem or-
dinib; angelorum in celeſti beatitudine ipſi perpetua cla-
ritate fulgeant · Quapropter moneo ut quicquid cana-
muſ uel quicquid in redemptoriſ laudem totum uerta-
muſ · Quatinuſ hac una ſpe quam per eum in eo habem̄ ·
exitium a iude et ſitientiſ mortiſ perpetuae quedam
nationiſ ſcuto fidei repellentes poſſimuſ euadere · et
ſic regnum dī ſupna lucenteſ leti mereamur poſſidere
auctorem noſtrum ac redemptorem dominum ieſum
criſtum omnipotentiſ patriſ uidelicet natum · dignuſ
laudibuſ reſonare uerum ſcm̄ atq; deum altiſſimum ·
Sit quoq; ſemper hęc noſtra ratio ſempiterna lauſ · et
perpetuuſ ardor amoriſ ·

Biblioteca Nacional de España

DE RATIONE FIGVRE DECIMAE VBI SEPTVAGENARII NVMERI RATIO DESCRIPTA EST

Nunc itaq; condecet ut pia modulatio ſpe aeternorū
noſ letificanſ in hoc beato opere exprimat quid nob
aeternā uitam conferat et quid corruptionē auferat·
quidq; delictorum ueniam tribuat· et quid uincula
peccatorum diſrumpat· hoc eſt ſc̄e cruciſ predicet
acta· Merito ergo hoc uox humana faucib; reſonat
hoc deprimunt arte· oſ proloquenſ digiti ſcribentes
prelectrum lingue et uota p̄ii cordiſ quod cecidit
in bello draco tortuoſuſ et noxiuſ ille qui arte maligna
truculentuſ in paradiſo protoplauſtrm̄ noſtrum
decepit· Cum priuſ ipſe cadenſ lucifer de cęli arce
tertiam partem aſtrorum traxit ſecum ad inferni ſul
phurea ſtagna· quoniam ſuperbuſ et doloſuſ temp
tauit ſe aequiperare altiſſimo· in gelida aquiloni
parte ponenſ ſibi tribunal· Hunc ſilicet ferociſſi
mum lupum agnuſ mi tiſſimuſ ſtrauit uirte potentia
eripuit pręedam et ſtudia inmania fregit. Nā gẽſ
examiſ et carnalibuſ deſideriiſ per ſcām euangelii pre
dicationem conuertit ad meliora et incendit ad cę
leſtia dona· ne uel iudeorum fabuloſa ſupſtitio·
uel erraticorum peruerſa ſeductio ſpecioſo uelamine
corrumpat caſta corda xp̄ianorum qui ueritatem

Biblioteca Nacional de España

diuinę legis agnoſcentes in robore fidei iam con
ſiſtunt. Et ne aridum fiat os gentium exinanitū
a cultu daemonum et ad oratione ÿ dolorum fecundat.
illud in diuina laude auctor totius boni et largitor
uirtutum criſtus dominus. Cauſatur enim et dāpnat
omnem perfidiam inimici. potens uirtus ſc̄e crucis. et
dimittens mundo debita. cunctas opes diuitum pre
cellit ſuo munere. Denique quia in ſeptuagenario nu̅o
manifeſta redemptio toto mundo fuerit. danihel pro
pheta in ſeptuaginta ebdomadibus ſuis. quę ad xp̄m
uſq; pertingebant demonſtrat. quando conſummet'
preuaricatio et finem accipiat peccatum. et deleatur
iniquitas et adducatur iuſtitia ſempiterna. Hiere
mias quoq; ſimiliter poſt ſeptuaginta annos reſolu
tionem captiuitatis predicat eē uenturam. Eſt
moÿſes per lxx preſbiteros quos domini mandato
populo iſrl̄ pretulit totius magiſterii perfectionem
et reuelationem mÿſteriorum per crucis ſacramentu̅
nobis fieri ſignificauit. O crux benedicta dī in hoc
quia ſeptuagenarium numerum in quinq; partes
diuiſum in medio tui. ſimul et p̄ iiii cornua tua qua
ternario numero denario amplectus ſignificaſte
totum mundum per decalogum legis et per iiii. libros
ſc̄i euangelii et concordiam et unitatem fidei reuocare.

Biblioteca Nacional de España

Neq; enim ipſum quinarium abſq; myſterio preter
mittiſ · ſed uenerabiliter innuiſ · humanum genuſ
non ſolum per internum affectum animi · ſed etiam per
exterioreſ ſenſuſ corporiſ tabi ueta aſſime et dedituū ·

DE VNDECIMA FIGVRA · VBI PENTATHEVCVS CVM
MOYSI ORDINATVS EST ·

TE SCAE PATER INVOCO DNM CAELI ET TERRE VT SIS
mihi in hoc carmine doctor et rector · et inchoato opi
puſ clemenſ annuaſ ſenſum opifici et uerba ſobria
tribuenſ ut poſſim fideliter pandere ad ſcę cruciſ aetnā
laudem et ad gloriam noui teſtamenti quid lex priſca
figuriſ ſignificet modo in gratiā ipſiſ rebuſ ſpirita
liter obſeruandum · Nam cum primum hęc maxima
rerum machina ab inuiſibili et inpenetrabili profundi
tate conſilii dī uiſibiliſ effecta ē · et paradiſuſ cum ger
mine ſuo floriduſ et iocunduſ apparuit · ſtatim in li
gno uitę quod eſt in medio paradiſi · uitale lignum
ſcę cruciſ prefigurabatur quod in medio gentium poſitū
precedenteſ et ſubſequenteſ ſe uiuificat et ſcificat gene
rationeſ · Cuiuſ beneficio recreati quiq; boni et ſcī uiri
ſpiritaleſ et uitaleſ uirtutum proferunt fructuſ · hoc
etiam lignum paſſioniſ criſti prefigurabat yſaac
patriarcha cum patre inponente propriſ humeriſ
ligna portabat ad locum immolationiſ ſuę ſicut liber

Biblioteca Nacional de España

geneſiſ teſtatur · ſicet exoduſ et ceteri libri legiſ ediſſerẽt
quia forti conpagine armorum ſc̃a crux nr̃m pretium
euexerit · ut dote ſanguiniſ ſui ſponſuſ ſupernuſ ex
hiberet ſibi ſponſam eccleſiam non habentem maculã
aut rugam · Hinc plebſ iſrahelitarum deo in egẏpto
coniuncta · et per rubrum mare tranſlata laudeſ uic
triceſ redemptori ſuo decantabat et itinere trium dierũ
gradienſ domino miſericorditer eoſ ducente peruenit
ad fontem mara qui p̄ lignum myſticum indulcatuſ ẽ ·
Igitur pharao et egẏptii perſequenteſ qui priuſ pp̄lo
dĩ quaſi iam capto · et reducto inſultabant ſubmerſi
mariſ fluctibuſ ſera paenitentia doluerunt · iſrahelitę
autem iuſſiſ magnalibuſ ductori ſuo triumphanti dõ
uidelicet patrum ſuorum canticum glorię concinne
bant et in conditori ſui amore feruenteſ laudeſ trium
phaleſ exſoluebant · Porro mare orientale hoc teſtatur
cum orbitaſ curruum egẏptiorum hactenuſ in profundo
et in litore ſeruat · Denique ueteriſ legiſ abẏſſum miſſa
ſc̃a crux dulcauit · et petram ſolidiſſimam excidenſ
fontem uiuentiſ aquę produxit · Ad huiuſ inſtar
moẏſeſ manuſ extendenſ in amalech memoria deleta ẽ
ſub cęlo · Duo ergo uiri exploratoreſ terrę promiſſioni
qui botrum in uectę portabant duoſ pp̄loſ ſignificant
qui gaudia ſuperna per paſſionem criſti in cruce

conpleta · quoſq· credenteſ promereri poſſe predicant ·
O crux benedicta dī quiſ benedicta dī quiſ bene miſte
ria tua noſcenſ dona tanta et tam preclara ſalutiſ ſati
enarrare ualet cu nulla lingua creature ad laudeſ
debitaſ celebrandaſ idonea ·ē· Te patriſ aeterni hoſ
tia in odorem ſuauiſſimum oblatam ſacram aram
dicauerat · uiuificantem exaltaſti ſerpentem et ui
tale ſignum demonſtraſti populo quo ſaluari leſu
ab hoſtibuſ poſſit · et quid ampliuſ de te dicere
poſſum · niſi hoc quod cuncta bona dederaſ · et
mala cuncta auferebaſ ·

DE DVODECIMAE FIGVRAE RATIONE VBI NOMEN PROTOPLAVSTI SITVM EST ·

Hec amodo dulciſona metrice artiſ fiſtula ·
ua de ſalutiferam cruciſ dominice laudem
ſuauibuſ canere uerſibuſ · O piuſ mirabile redep
tioniſ noſtrę ſimul et conſolationem uitę futurę
deuotiſ cęlebrare laudibuſ · quia in ſcā cruce
morſ uicta ·ē· diriſſima et peccatorum noſtrorū
uincula ſunt reſoluta · lux nobiſ per criſtum
redit priſtina · et primę preuaricationiſ conceſſa ē
uenia · Nam primuſ adam decorem inmorta
litatiſ nobiſ abſtulit cum pomum ligni uetiti con
tra preceptum guſtauit · Et ſecunduſ adam ſaluator

Biblioteca Nacional de España

uidelicet nt̄ omnem uenuſtatem · et omnem gl̄am
atq; honorem ſuperne claritatiſ nobiſ aduenienſ
ſecum attulit · Vniuſ ob noxam multa et innumera
bilia perpeſſi ſumuſ mala · et temporaliſ mortiſ in
cidimuſ diſcrimina · ſic et uniuſ ob gratiam fide
lia ſaluantur agmina et luce potiuntur aeterna .
D eniq; ſicut per lignum preuaricationiſ morſ
introiuit in totum orbem terrarum et in infernū
omneſ deſcenderunt etiam et ipſi electi · Ita et
per lignum dominice paſſioniſ morſ captiua
ta eſt et multi euaſerunt ex ea etiam peccataſ ob
noxiuſ · Vniuerſo ſcilicet orbi xp̄ſ per crucem adi
tum uitę aperuit · et in ea potentiam uirtutiſ ſuę
demonſtrauit · Ipſamq; relictiſ ẏ dolorum cul
tibuſ honorabilem eſſe omnib; uoluit · Per hanc
ſui ſacramenti nobiſ patefecit archanum · et ad
cuſtodiendum iuſſu ae uoluntatiſ nobiſcum
firmauerat pactum · Primuſ homo de terra
terrenuſ terrenam generauit ſobolem cui et in mitē
hereditauit mortem · Secunduſ quoq; de cęlo
coeleſtiſ · Caeleſtem mundo intulit generatio
nem · et aeternam ſuiſ promiſit beatitudinem .
hic eſt dominuſ uniuerſorum et creator omnū
rerum · Regnum ſoluſ cum patre et ſp̄u ſco ·

Biblioteca Nacional de España

tenet aeternum et ſecum regnare uult coetus glo
rioſos ſcorum · Ipſe etiam per nomen adam · qui
quattuor plagas orbis preſignatas habet poteſta
tis ſue qua dominatur in toto orbe terrarum nobis
dedit indicium · Nam anatole diſſis arctos · et
meſſembria · qui quattuor mundi plagas in capitib;
uocabulorum ſuorum hoc reſonant · Unde conde
cet ut cuncta uiuentia atq; ſub ſiſtentia dominu
ſuum recognoſcant · et laudibus deuotis concin
nant · Quod ibi xps fuerus · e · filius di · et omnipo
tens dextera patris omnipotentis cuius ratio ſalu
bris · e · et contactus medicina ſalutis aeternae ·

DE TERTIAE DECIMAE RATIONE FIGURAE UBI NU
DIERUM NUMERUS CONPREHENSUS EST QUO XPS
IN UTERO UIRGINIS MORATUS EST ·

ARBOR ODORIS SUAUISSIMI ET EXPANSIONE PUL
chrarum frondium latiſſima ortus diliciarum
inconparabilis · affluens ubertate largiſſimi · flo
ribus uirtutum · et foliis uerborum · iucundiſſima
per predicatores ſci euangelii fructificans opes
condis cęleſtes · Exaltata quidem maieſtate ſup
omni ligna ſiluarum honorabilis et decora extitis
quoniam claritas cristi inte cruci fixi glorioſam ·
et ſpecioſam et uenerabilem omnibus te exhibuit ·

Hoc quiſquiſ in fidei firmitate conſiſtit · plena de-
uotione profitetur · licet demoniſ uiſ omicida ſalutē
hanc credere atq; cognoſcere gentibuſ inuidenſ
actenuſ reluctetur · uariaſ quidem uirtutum ſpecieſ
inſtitutio demonſtranſ · et habundantiam ſpirita
lium diuitiarum te habere ſignificaſ · ex ſanguine
xp̄i purpureo fulgore niteſ et pro criſto animaſ n̄raſ
ponere fortiter ſuadeſ · In te ęccleſiarum ſaluatoriſ
celſitudo conſiſtit et unitaſ fidelium in fide et pace
permanebit · Quia etiam erecti tabernaculi moſaici
ſeu edificatio templi ſalomoniaci prefigurabant ·
Hoc et altare holocauſti ſiue thymiamatiſ atq; igni
ineiſ ſemper ardenſ ſignificabant · Hoc et cande
labrum cum quattuor lucerniſ hoc et ſabbatoria
indicabant qui in xp̄o agno uidelicet di inmaculato ·
pro ſalute noſtra in ara cruciſ immolato · et fideliū ē
inluminatio · et requieſ perpetua ſc̄orum ipſe eſt ad
uitam per paſſionem cruciſ preuiuſ ſīt · ipſe ſaluſ ęt̄na
ipſe lux uera · ipſe bonitaſ piiſſima · ipſe redemptio n̄ra
ipſe eēt uita ſempiterna · ipſe eſt princepſ tamqua
filiuſ in domu ſua · in ęccla uidelicet ſc̄a · ipſe ē pax
n̄ra qui fecit utraq; unum · ipſe principatum diaboli
deſtruxit · et conatuſ eiuſ noxioſ retardauit · Qui
per friguſ infidelitatem feruorem caritatiſ ex

Biblioteca Nacional de España

tinguere ſtudet · et per inlecebras uoluptatum felicitatem ueram promittens fallax decepit · et per hanc dementiam iam quasi captum inridens manifestis uitiorum uinculis et catenis peccatorũ exstringit · O crux sc̃a o arbor ſpetioſa quę omnia cedrorum nemora altitudine et pulchritudine inconparabili ſuperas en numero conpetenti in cornibus tuis radianti dona ſereniſſima et beatiſſima per aduentum dominicum portendis · O ſtendis enim ſeriem dierum quibus ſaluator in utero uirginis incarnatus ẽ · et per hanc moram patientię et humilitatis eius documenta nobis prebes · et qm̃ cum lenitate et tranquillitate per partum ad nos uenit mansuetudinem suam · et obedientiam quã usq; ad mortem inte pectatam ſeruabat designat .
Ideo data eſt ei ſomnis potestas in cęlo et in terra ſecundum humanitatem qui cum patre et ſpũ ſc̃o cęlum et terram et omnia quę in eis ſunt creauit ſcd̃m ſuam diuinitatem · ſicut ſci dudum cecinere prophete quod cęli et terrę factor paruulus filius naſceretur cuius imperium ſuper humerũ eius eet .

DE FIGURA QVARTA DECIMA IN QVA NVMERVS ANNORVM AB EXORDIO MVNDI VSQ; IN ANNVM PASSIONIS XP̃I NOTATVS EST ·

VERE DIGNVM OPVS AC PRECLARVM VALDE TROPHEVM CELESTIS
regiſ dulciſona modulatione pſallere et triumphum
dominatoriſ aeterni conpoetenter predicare · quo mun
dum de poteſtate tyranni eripuit · ipſumq; regno eiuſ
deſtructo ac reprobato aeterno carcere damnauit ·
in quo etiam celeſtia et terreſtria atq; maritima regno
ſibi adquiſito fulcit atq; ſuſtentat · Nam quando
eiuſ exaltatio fuerit ab origine naſcentiſ mundi ad
currenſ cum myſterio annorum numeruſ per notas
grecorum in figura ipſiuſ diſpoſitaſ exprimit · Et
ob hoc credentium deuotio augetur cum perpiſcit con
uictorem omnium rerum tam congrue et tam conueni
enter rebuſ ipſiſ temporum serieſ coaptare · quia figura
cruciſ et redemptio in ea perpetrata ac ſaluſ perdona
uirtutum fidelibuſ conlata · cum numero ſacriſ myſ
teriuſ pleno rite in omnibuſ concordant · Denique prin
cipium libri geneſiſ manifeſtiſſime conprobat atq;
confirmat quod dominuſ priſca ſaecula · et creaturā
ſuam in principio ab ipſo conditam per ſcām crucem
iuxta finem temporum renouauerit · quod dum poſt
ſex dierum opera hominemq; creatum requieſcere dſ
dicitur · in ſexta aetate ſeculi ac ſexta feria dierū
per crucem homine reparato ſabbato in ſepulchro

Biblioteca Nacional de España

requieuiſſe redemptor demonſtratur. Diuinu ergo
nutu diſpoſitum ē. quod numeruſ. v ccxxxi. figure
ſcę crucis apte conueniret et per hoc demonſtraret quod
paſſioniſ criſti ſacramentum omni nequitię demonū
ac falſitati prauorum hominum reſiſteret oppime
retq; potentia et ſuperaret iuſtitia omnem quicūq;
fraude ac dolo derogaret diſpenſationi dominicę
incarnationiſ. Taceretq; penituſ ueritate conuicta
omniuſ phylosophorum atq; hereticorum uerſutia.
Sed nec ultra fallax iudeorum factio dirum acinmi
tem affectum criſti opponeret euangelio. quia ipſū
uirtuſ dei. ē. in ſalutem omni credenti et per eum
patefcit uoluntaſ creatoriſ et demonſtratur ſcam
crucem omnia tempora mundi in electiſ dī qui ab i
nitio fuerunt ſcificare et regnum cęleſte promit
tere quod per redemptorem noſtrum cunctiſ fi de
libuſ tribuetur qui uerbo euiſ obędientes corde
credulo et opere mundo dō placere ſtuduerunt. Spe
cieſ quippe ſcę cruciſ grandiſ conſolatio. ē. fidelibuſ
materiam tribuit laudiſ quoniam bonitatem noſſcere
facit creatoriſ. Ipſe priuſ hominem in paradiſo forma
uerat rectum. et nunc nolenſ eum perire fraude hoſtiſ
antiqui per crucem illum recuperanſ reduxit ad paradiſū.

Crux quippe ē arx uirtutum et remiſſio peccatorum. ipſa ſcilicet de his infimis atq; caducis ad cęleſtia et ſuperna prouehit omnes quos per fidem et fidem et ſpem atq; caritatem dignoſceſſe aeterna uiſione dei xp̄i electio conprobauit.

DE QUINTA DECIMA FIGURA UBI AGNUS EST QUATTUOR EUANGELISTAE DEPICTI SUNT.

FILIUS DI̅ PATRIS ALTISSIMI QUI DIRA IACULA INIMICI frangis nequiſſimi da michi ſcę crucis uictoriam carmine dulciſono modulari. nempe euangeliſta iohannis uelut alta uolans aquila in ipſum ſolem iuſtitię figens aſpectum mentis uerbum di uera reuelatione cognouit et claro ſermone predicauit atq; conſcripſit. Ita quippe gratia diuina preceteris euangeliſtis conlata ē. iohanni ut cum illi incarnationis ſaluatoris et humanitatis eius arthana maxime conſcriberent. iſte diuinitatis. eius ſacramenta profundo ſermone reuelaret. Quod uidelicet factor omnium rerum animam et corpus in ſe ſumpſiſſet humanum. et qui in principio d̄s unus erat cum deo patre in fine temporum uiſibilis appareret in carne. hunc figura leonis ſignificat regem. hunc uitulus prefigurat pontificem. quia ipſe ut leo et quaſi catulus leonis

Biblioteca Nacional de España

certamine confligenſ opulentiſſimā arripuit prędā
atque idem ſacerdoſ et hoſtia fieri dignatuſ ſalutē
nobiſ conceſſit aeternam ſuiſq; participibuſ dona
largituſ ē · immenſa · Marcuſ quoq; myſterio · VII
panum quibuſ quattuor milia hominum ibi ſatiau ·
myſtice ſeptem dona ſp̄ſſci indicat quibuſ euange
licum populum ſaluator cotidie reficit · Otu euan
geliſta lucaſ regem iuſtiſſimum uictimam ſalubrē
predica · hoc fideſ tenet catholica · et pontificem
clarum ſcriptiſ tuiſ reſona · qui totiuſ mundi tollit
peccata · Hic ergo cum eſſet manuſ aeterna condito
riſ et patri aeterno conſubſtantialiſ · ecce in dieb;
herodiſ regiſ eſt natuſ in bethleem ex maria matre
infanſ ammirabiliſ ad ſalutem uidelicet miſſuſ
totiuſ mundi · Nobiliſ ipſe puer quietu etuſtuſ
dierum per prophetam deſcribitur qui uenit de
edom tinctiſ ueſtibuſ de boſra qui torcular cruciſ
ſoluſ calcauit · Et licet fuerit in cruce ſuſpenſuſ
tamen aſtra ſuſtentauit arbiter ſupernuſ · Crucē
enim patienſ ipſe ſcificauit · glorificauit · et ce
leſti benedictione ditauit · Igitur matheuſ qui
primuſ in iudea ſcripſit euangelium humanum
uultum figura denotanſ ſignificauit · xp̄m

Biblioteca Nacional de España

de ſtirpe dauid ſecundum hominem ēē natum demon
ſtrauitq; cum promiſſioniſ ēē filium cum habraham
in capite generationiſ poſuit · contradictionem ſcilicet
et obduritionem cordiſ infidelium · qui negant xp̄m
ad ſalutem gentium ēē deſtinatum · Nam hoc ad
uentuſ ſaluatoriſ uerациſſimum · ē · signum quod per
patriarchaſ et regeſ gentiſ iudeę generationiſ ordo
deſcendenſ ad ipſum uſq; peruenit xp̄m qui eſt
ſaluator omnium hominum maxime fidelium ·

DE SEXTA DECIMA FORMA UBI DE SEPTEM DONIS SP̄S SC̄I NARRATUR ·

TE SC̄AE SP̄S PARACLYTE SUPPLEX DEPRECOR UT SALU
briſ ſupernoſ a ſuperno ſolio deſcendaſ et tibi dediceſ
deuotam mentem uatiſ cordaq; bene credula ac fida
faciaſ. Qui a tu quoq; ſp̄ſ eſ uitę quem ſe ex patre pro
miſſum xp̄m di uirtuſ et di ſapientia diſcipuliſ ſuiſ
mittere profitetur donum uidelicet illud quo omneſ
ſc̄oſ ſuoſ ante aduentum atq; poſt aduentum ſuum
ammirabiliter ditauit · ſuamq; ſponſam id eſt ęcclam
ſibi in peregrinatione iſtiuſ mundi deſponſauit · et
ſanguiniſ ſui pretio comparauit · Cui cumq; ego uidaſ
intellectum myſteria diuina per ſingula teſtimonia
utriuſq; teſtamenti pleniter capit · et intime doctuſ

omnia ſagaciter inueſtigat et ueraciter perſtat · qualí
te diuina ſapientia xpſ in orbem miſerit ſuaq· ſponſę
arram uel pignuſ dederit · dum coęternuſ deo patri et fi
lio et conſubſtantialiſ ſimul cum et ſomnium rerum
artifex exſiſtiſ · Et omnia penetraſ nec eſt ulla creatura
inuiſibiliſ in conſpectu tuo · Te quidem eſaiaſ prophā
diuinitatiſ inſpiratuſ in vii · ſpecieſ nominum propter
diuerſitatem donorum quiuiuſ atq· idem eſ diſtribuit
atq· ſpm̄ ſapientię et intellectuſ · ſpm̄ conſilii · et fortitu
diniſ · ſpm̄ ſcientię et pietatiſ · et ſpm̄ timoriſ dī nunc
cupauit · xpſ itaq· ſaluator noſter ac uitę ęternę dator
factuſ atq· mandatiſ et apoſtoliſ ſuiſ biſdare biſdare
ſe hoſtendit · cum bina caritatiſ precepta conſtituit · ut
deum ex toto corde diligamuſ laudemq· euiſ pleno
affectu pronuntiemuſ omnemq· ſcientiam nr̄am · atq·
intellectum in ueritate euiſ gratię depitemuſ · et proxi
moſ noſtroſ tam quam noſ metipſoſ amemuſ · Nam poſt
reſurrectionem ſuam in ſuoſ diſcipuloſ ſufflanſ · accipere
ſpm̄ ſcm̄ eoſ iuſſit · Et item in die pentecoſteſ de cęlo
in linguiſ igneiſ apparentem eundem ſpm̄ ſcm̄ ſup eoſ
miſit · quod uidelicet ſc̄a crux dī in figura ſua nobis
demonſtrat · Nam erecta euiſ parſ diuinum tranuerſa
quoq· fraternum commendat amorem · Cuiuſ amoriſ

integritatem xp̄ſ nobiſ oſtendit · ac ſuo exemplo noſ in
ſtruxit · qui dilectam animam ſuam in cruce morienſ
pro amiciſ ſuiſ poſuit · et noſ idem facere docuit · hunc
amorem ſemper laudabiliſ et ſemper laudanduſ ſc̄ę
d̄ſ ſp̄ſ tui ponet in me · et timor noxiuſ atq· carnaliſ affect̄
procul recedant · quatenuſ gloria ſc̄ę cruciſ aucta
ac multiplicata mecum in uera profeſſione digna · et
laude in aeternum perſeueret · quoniam tu eſ qui de̅
ille quoſ implet mutum et cęleſtem facit rite reſonare
cantum · DE SEPTIMAE FIGVRAE RATIONE VBI
OCTO BEATITVDINES ANNVMERANTVR ·

O SCA ET BEATA POTENS ET VENERABILIS CRVX XPI
lauſ uitę futurę et gloria redemptoriſ · tu quidem
proſpera functioneſ et uitaliſ cunctiſ ab initio ſeculiſ ·
Benigna et honorabiliſ quia cum xp̄i membra inter ſuſ
penſa paſſione fatigabaſ · innumeroſ pp̄loſ a tenebriſ
peccatorum ſuorum eripueraſ · et celi regnum quod per
tranſgreſſionem ablatum fuerit miſericorditer per
gratiam reddebiſ · quo bonitaſ conditoriſ non paſſa e̅
perire illoſ qui ſpem in illa iam dudum habuerant ·
ſed perte remunerauit eorum bona merita · uidelicet
aeternam diſtribuenſ coronam · Nam ſemen euangelicę

doctrinę quod in diſcipulorum corda ſaluator ſemi
nauit · ſecundum ſuum placitum in eorum opere multi
plicauit · cum in monte ſedenſ docebat eoſ et incipienſ .
ab · viii · beatitudinibuſ largiſſima documenta pro
tulit nimirum figure ſcę crucis aptiſſimum innuens
quia ſca crux conlatrix uirtutum · et initium ac per
fectio ē ſalutiſ nrę · ut per ipſam fit ſaluatio et reſur
rectio noſtra · Sic ergo condecet et ſic o quicumq; eſ
de iuſtorum numero · quam diu hic eſiſ · diuinam lau
dem cum timore et amore proferſ faciaſ opera iuſtitię .
inimico tuo qui te perſequatur indulge et praeſta ei
refrigerium · Pauperes xpi qui nunc in preſenti ſeculo
lugent · et eſurienteſ iuſtitiam ad uitam futuram toto
deſiderio anhelant · benigne ſuſcipe · quia ipſi in
ſpiratione diuina conpunguntur · ac ſurſum habenteſ
cor conplanteſ quiſ conſilio aeterno regit omnia · et
quiſ miſeratione inmenſa indulget peccata · Hoc ego
miſer latina lingua deſcribo · hoc que opto ut ipſe re-
fectio mentiſ meę ſit in preſenti et in futuro ſatietaſ
aeterna · Non enim ſuperbuſ quiſquam hinc iuſtifica
bitur · quod hore et habitu humilitatem oſtendit ·
ſupernumq; regnatorem ſolo proſtratuſ adorat ·

Biblioteca Nacional de España

dum interna cordiſ eiuſ ſuperbe ſentiunt · et opeſ habens
elemoſinaſ non facit · nec per ualitudinem corporiſ ſui
cum integer uiribuſ ſit opera facit iuſtitię · quę certum
et perſpicuum · ē · quod omnitenenſ conditor non ſolū
uerba · ſed et facta bona et uitam honeſtam omni tempore
quęrat · Igitur quicumq; aeternam lucem ueraciter
quęrit et ad eternā beatitudinem uult peruenire ·
neceſſe · ē · ut per · viii · titulos euangelicos in quibuſ ſpecieſ
uere beatitudiniſ exprimuntur · ad regnum tendat
ſupernum · quia et in ipſo numero reſurrectione generali
perpetrata · poſt peractum iudicium ſc̄i dī pariter cum
criſto regnum intrabunt aeternum · Crux quoq; xp̄i
uia eſt iuſtorum aſcenſuſ ad cęlum · rota dein ſimiſ
ad ſuperiora noſtra per illam uitam poſſidebimuſ uerā
et mercedem percipiemuſ aeternam · que et ab inario
quaterno poſito · octonarium in ſe concludenſ · ſignifi
cat quod per duo precepta caritatiſ quę in
nobiſ ſc̄i · quattuor euangeliorum libri comm̄dant
promereri poſſumuſ gaudia ſempiterna · Hoſ quoq;
omnipotenſ dī omnipotentiſ ſp̄ſ qui noſ per pacem
et caritatem ueram ad regnum inuitat futurum in
ſeptem doniſ gratię ſuę aſcenſuſ in cordibuſ noſtriſ

Biblioteca Nacional de España

poſuit ut demonſtraret · eo modo rite poſſe quoſq; cęlū
aſcendere fideleſ eiuſ gratię participeſ fieri non negle
xerint · et quod eoſ expectet rurſum gloria et corona ·
ſedis lucida in arce ſuperna · quoſ hic intra dixit
cum uirtute caritaſ uera ·

DE OCTAVA DECIMA SPECIE VBI QVADRAGENARIVS NVMERVS POSITVS ES ·

EXPONE MODO ET LAVDANS E DIC HO HOMO TOTO AF
fectu anime et uniuerſiſ ſenſibuſ corporiſ triumphū
nobilem uictoriſ ęterni · quem gloria dominice cruci
ubiq; expetit · ſuper celſa cęlorum ſidera et ſubtuſ
abyſſi profundiſſima tartara ubi luciſ ęternę permanet
candor · et ubi noctiſ perpetuę perdurat horror · nec
non et per cuncta terrarum ſpatia ubi nox dieſq; ſuiſ
inconfuſiſ alternant uicibuſ · quouſq; mundi adueniet
terminuſ · hoc ſenſuſ animi cogitet · hoc guttur uoce
reſonet · hoc lingua in palato concrepet · hoc
manuſ litteriſ ſcribat · hoc labia uerbiſ
exprimant · hoc figura ipſa metrico opere depicta
notet · quę licet et difficulter tamen ordinabiliter
per quadragenarium in quattuor decadaſ diuiſum
et exemplatum clara ſcę cruciſ preconia promit · Qui

Biblioteca Nacional de España

numeruſ plenuſ myſterio uenerabili et ſuperno ſerenuſ
lumine · inter cetera ſacramenta ſignificationiſ ſuae
preſentiſ temporiſ geſtat figuram quo ſc̄a eccleſia ſub
xp̄o principe contra ſpiritaleſ nequitiaſ · et contra mun
di amatoreſ ſcuto fidei et lorica iuſtitię · galea ſalutiſ
et gladio ſp̄ſ hoc eſt fortiter et inſuperabiliter preliatur
et confidenſ ſui regiſ potentia uirtutiſq; eiuſ conſocia
omnia tela hoſtiſ antiqui frangit ac proſternit ignita
uexillo quippe cruciſ quam in fronte ſignatum
ipſa uictrix glorioſę geſtat · Partiſ aduerſę confun
dit frontem atq; ſaeuam inimicorum ſubito proturbat
aciem · Ergo in ſc̄a cruce ſaluator n̄r antiquum hoſtē
uicerat et in numero eiuſ figurę rite et apte conuenienti
quadragenario uidelicet ſacrum ieiunium in deſerto
protendebat · Ut raptorem fraudulentiſſimum priuſ
temptantem per patientiam et humilitatem uinceret
ac deinde in nequitia ſua perſiſtentem ac perdurantē
ipſe moriens aeterna morte iuſte dampnauit · Sicut
enim ſerpenſ ille lubricuſ et calliduſ hominem primū
per gulam auaritiam et uanam gloriam ad facinuſ
inlexit · et ita eum morti obnoxium reddidit ſic et econ
trario conpetentibuſ medicamentiſ ſaluator noſter per
abſtinentiam benignitatem atq; humilitatem humanuſ

Biblioteca Nacional de España

genuſ adiutam erexit ipſumque auctorem mortiſ
aeternis cruciatibuſ reum uictor tartaro ſubiecit ·
X̄p̄i ergo pugna noſtra uictoria eſt eiuſq; triumphus
noſtra ſaluſ · ē · qui ſedet in cęlorum arce · et proſpicit
in inferiora terre · Cruxq; eiuſ ipſa eſt totiuſ orbiſ
honor · ipſa totum ſuſtentat mundum · ipſaq; michi
carmine ſemper et amore uenerabiliſ · permaneat ſep̄
in honorem eo laus exultatio in corde perpetua.

DE FORMA NONA DECIMA UBI QUINQUAGENARII NUMERI RATIO EST ·

ADTENDITE OCULIS ET UIDETE MENTE AUDITE AURIB;
et percipite corde · O omneſ fideleſ in quibuſ cari
taſ criſti et amor ſapientię feruet quibuſ cure eſt
ad lucem ęternam peruenire · et incorruptionem atq;
inmortalitatem ſine fine percipere · Laudem crucis
christi carmine depromo · hic ſummi opificiſ uirtus
oſtenditur · et beati operiſ decor exprimitur artiſq;
ipſiuſ nobilitaſ declaratur · Veſter honor eſt non
caducuſ ſed ſecundum redemptioniſ ordine et manet
perpetuuſ · Inmortaliſ ueſtra in cęliſ palma · q̄m
christuſ ipſe uobiſ · ē · uictoria qui ſaluſ noſtra
ueraciter exiſtenſ · iam dictam in hoſtem detorſit
antiquum · et in crucem deguſtanſ mortem ipſum

mortem deuicit auctorem. Huc omneſ conuenite egroti.
et egritudiniſ ure neuoſ pudeat illi moleſtiaſ conquen
ueruſ uit medicuſ iſte. quem ſcā crux in patibulo geſ
tauit ſtipite. ipſeque manib; ſuiſ expanſiſ ad medelā
uoſ inuitat quibuſ ſanitatem integram uiuiſ preſtat.
Pandite illi uulnuſ mentiſ et in ulcere corporiſ uulnuſ
latenſ nolite abſcondere. Poſcite medelam cordiſ de
uotione. et pulſate medicum in bonorum operum ſtre
nuitate. Ipſiuſ ergo manuſ ſalutifera non in dilatione
temporiſ nouit tardare. ſed in uelocitate momenti
idonea. ē. ſanitatem preſtare. Omnib; qui ſalubrit
conpuncti cum metu et reuerentia ab ipſo uero medico
curam appetunt. cuiſ ſumma. ē. uirtuſ ad curationē
pficiendam et ſapienſ conſilium ad ſalutē preſtan
dam. qui de ſuperniſ et perpetuiſ ad infima et tem
poralia deſcendit. ut rerum naturam quę corrupta. ē.
diuina diſpenſatione redintegraret. metuſ que
mortiſ abiret. et ſigna beatitudiniſ per cariſmata di
uina. rurſum in homine demonſtrarentur. Numeru
ergo quinquagenarium ſalutarem nobiſ ēē ſcę cruci
ſpecieſ in cornibuſ ſuiſ deſcriptum uenerabiliter notat
et ſacramentiſ cęleſtib; plenum ēē rite deſignat.
Illo enim uerum iubeleu id eſt plene remiſſioniſ notitia
datur. In illo ſabbati requieſ rite cęlebratur. Ille legi
ueteriſ datione inſigniſ. ē. et in aduentū ſpī́ſ paraclīti
in ſup aptoſ inſignior. Ille paciſ auctorem ueniſſe

prodit · et pacis ſignaculum in perfecta reconciliatione
inter deum et homines · per ſp̄s ſci gratiam oſtendit · ipſe
uenerabilis in ſpecie ſalubris in figura · et perfectus ē · in
ſacramentorū decore · Nam x littera figurę ſcę crucis
aptiſſima · et denariorū numerū deſignans · p v · loca poſita ·
ad exemplar ſc̄e crucis quinq; libros legis cum x preceptī
ſignificat · qm̄ qui a lex uetus p figuram et umbra quodā̄
modo depinxit · hoc totū xp̄s p crucem in nouo teſtamento
ſecundum ueritatem impleuit · Omīa quippe ſc̄e crucis de
centiſſime conueniunt · et caractere littere · et numerus in ea
denotatus legis myſterium et temporis ſacramentum fac
tūq; in hoc laudabiliter ppetratum · ideoq; oportet ut
omīs ſc̄am crucem laudemus pariter ouantes crucifixoq; regi
inceſſabiliter gratias agamus · qui ſanguine proprio ·
uniuerſa laxauit debita mundo ·

DE VIGESIMA FORMA UBI CENTENARIUS ET UICENARIUS NUMERUS INDITUS EST ·

ECCE SANGUINIS XP̄I PIA EFFUSIO · ET UNDA ILLA
quę ipſo dormiente in cruce de latere eius · emanauit
mundat nos a ſordibus cunctis · qm̄ ipſe redēptor nr̄
morte ſua noxia cuncta a nobis tulit cum labes peccatorū
nr̄orum dempſit · et cyrographum quod erat nobis con
trarium per paſſionem ſuam deleuit · Laudabile quippe
dogma euangelii condidit · quod peccatorum tenebra
fugans omne facinus uetat · ꝫ dolorumq; culcitu ram
penitus abnegat · quod uitam docens honeſtā p uirtu tū

Biblioteca Nacional de España

potentiam in praedicatoribus ſuis commẽdat uniuerſis
ſub cęlo nationibus. Poſt aſcenſionem q̃q; ſaluatoris
ap̃li ab ipſa ueritate inſtructi predicantes euang̃lm
myſteria ueteris teſtamenti p̃ xp̃m impleta ẽẽ teſtatiſ.
et ipſum finem ẽẽ legiſ et prophetarum ueris aſſertio
nib; firmauerunt. Deniq; cxx numeris in aetate legi
latoris. et in aduentum ſp̃s ſci ſup apoſtolos inſigne
Laudalittera. ſecundum ſignificatione ſui quater
poſita. id eſt in crucis modum nobiliter cõplet. pan
dens fidei ſacramenta. et uere beatitudinis demon
ſtrans gaudia. q̃m ſicut p̃ quattuor caracteres lau
deſ ſcę crux in unum colligit. cxx. unitates ita ſp̃s ſcs
adueniens innotitia omnium linguarum coad
unauit. cxx. credentes. V n̄ aperte ac manifeſte dat
intellegi. ſc̃am crucem ueram ẽẽ noſtram redẽptione
et in ipſa ueraciter n̄ram conſiſtere unitate. Precepto
itaq; dono in loquela omnium linguarum alacer
coetus credentiũ lumen ſparſit ubiq; diuinorũ teſti
moniorum coruſcantes ſimul frequentia miraculoꝝ.
E t recte euang̃lium miſit in pelagus iſtius mundi. ut
ſagena dominum retraheret homines de profunditate
abyſſi. et conglutinaret ad ſoliditatem dominici
uexilli ut que inſignia crucis xp̃i omnib; pateant
quomodo dona ſpiritalia quib; q; conſignet fidelib;

Biblioteca Nacional de España

et praemia quę incarnatus ſaluator illis premiſit
ipſa fideliter eoſ ſpeci pere in cęlis faciat quę uide
licet premia in auctu ſecundum meritorum qualitatē
ſunt poſita · et ſponſor uerus xp̄s filius utiq; dei
ſimul cum patre deo et ſp̄u ſc̄o quibuſq; dignis
multiplicia in ſupernis ſeruat · et ueraciter donat.
rex regum in ęternum regnans · et omnia regna diti
one propria gubernans · quid erat nobis pignus
ſalutis et hereditatis nr̄ę · ut nos ſecundum uolun
tatem ſuam regens ſeruet quoadusq; ouantes gau
dia uitę faciat introire · Pſallite uitā deuotę bene
pſallite dn̄o xp̄o gentes omnes tribus et linguę uni
uerſe et cognite uerum regem ueſtrum ſapientiam
et uirtutem dī patris cuius potentia mors uita ſub
cubuit · et memoria mortis deleta ē · omnium rerū
parentem ih̄m cognoſcite · haec laus q̄m ex uero
et probato prolata ē germine · finē et p̄fectionem
habet aeternā requiem · Iſte enim naturę nrę indi
tus eſt ordo · ut indicta cum reuerentia et tremore
ſeruet et in futuro perpetuā remunerationē expectet.
Hęc quoq; ē gloriantia · hęc et uirtus · hęc uera ſtabi
litas quietis ſumme iſte qui uitę religionis bene
ſeruat · et ritę arbitrio ſuo utitur · qui bona ſumma
prę omnibus appetit · et media rationabiliter regit.

Biblioteca Nacional de España

DE UICESIMA PRIMA FIGURA IN QUA SEPTUA
GENARIUS NUMERUS EST CONPREHENSUS ·

ERGO LEX DÑI UERA ET INREPREHENSIBILIS
duorum teſtamentorum libriſ conſcripta in
figuram ſcę cruciſ ponenda ē per quã et orbiſ
terrarum a bita debita ſoluta · ē · et uitam ppetuã
portumq; ſalutiſ et quietiſ ęternę inuenit poſt
naufragium uidelicet illud quod primuſ parenſ
noſter per preuaricationem diuini precepti ſup nos
induxit · Nam quia p lignum uetitum morſ ſaeua
totum genuſ humanum abſorbuit · ac ſuo iure
captiuauit · ut hoc a poteſtate eiuſdem mortiſ eri
peret redemptori nr̃o placuit · lignum ſcę cruciſ
in terra erigere quatinuſ hoc quod per gulę noxa
hoſtiſ ille deglutinauerat · cuſpide ligni uitaliſ
perfoſſuſ p continentię gratiam euomeret meritaſq;
poenaſ indelueret · quod contra omne iuſ · et ome
faſ ſeruuſ nequiſſimuſ et fur doloſiſſimuſ ſibi do
minatum in alieno ope uſurpauerat · Hoc etiam auc
tor totiuſ creaturę · et largitor duorum teſtamtorũ
ṽſ intimare uolenſ · opuſ ſaluberrimũ ſcę cruciſ et
per legem predixit et per prophetaſ promiſit · et
p euangelium ſuum ſe compleſſe fatetur · ut homineſ

creatorem ſuum recognoſcerent redemptoriq; ſuo gr̄as
agerent. Deniq; atq; magnifica crux hinc ſe totam
ſerena luce coruſcam oſtendit. ſeq; uiam atq; ducē.
ad perpetuam uitā nobis eē demonſtrat. Ideoq; radiis
ſuis micans lampas lucis aeternę omnes gentes ac po
pulos ad cęleſtia regna prouocat. ab hoſteq; miſericor
diter erutos pronuntiat. Sicque nunc in nocte iſtius
mundi poſitos ſua inluſtratione laetificat. atq; hinc
ad alta caelorum bene meritos poſt modum eleuat.
Nec ergo uerendum ē. quod ulla fallacia aliquem de
cipiat. ſed principe huius mundi foras electo. uera
aeterna uera uictrix regnat. Hinc quoq; ē quod in prae
dicatione poenitentię et dominationis eius ſaepe prae
dicatores miraculis coruſcant. totumq; orbem ſibi
ſubiciant. redemptoſq; per xp̄i gr̄am deuotos corde
placidos moribus manſuetos patientia. tranquilloſq;
conuerſatione perficiant. Ecce quod linguę ſunt nati
onum in ſeptuagenario et binario numero crux ſc̄a
exemplata demonſtrat. omnibuſq; gentibus per hoc lucē
portam patentem ſignificat. Hocq; per. lxx. et duos
diſcipulos ſaluator ipſe praedicare iuſſerat. ſcōrumq;
archangelorum conſortia poſt reſurrectionē generalē
in celis promiſerat quod etiā ipſe numerus deſignat.

Biblioteca Nacional de España

Octonariuſ namq; numeruſ et nouenariuſ ad noue
ordineſ angelorum reſpectat. Sicque catholica fide
tenet. quod in finem mundi hoc eſt in octaua aetate ſc̄li.
ſc̄i reſurgenteſ in ſocietatem tranſeunt angelorum. Omīa
namq; peccata mundi xp̄ſ in paſſioniſ ſuę ardore con
ſumpſit. quando ex parte carniſ in ip̄ſa mortem guſtau.
ac p̄ potentiam diuinitatiſ ſuę electoſ ſuoſ ab inferni
carcere liberauit. et ſobrietatiſ ac fidei lumen p apl̄oſ
ſuoſ generi humano predicari iuſſit. Legem uide
licet ſuam ueterem et nouam. quam in hoc quod ſcę
cruciſ figurę congruit. leuitoniſ atq; iugum ſuaue
ēē. et ad cęloſ ducendi ꝑ donum omnib; credentib;
ſibi demonſtrauit.

DE VIGESIMA SECUNDA IN QUA MONOGRAMMA DEPICTUM EST.

Xp̄ſ qui eſt uerus redemptor noſter in quo eſt omne de
ſiderium noſtrum qui per gratiam ſuam hoc opuſ me
facere uoluit. O utinam ipſe laboriſ finiſ. ipſeq; michi
ſit pretium carminiſ cui omnia bona placent. quoniā
ipſe omnium largitor ē. bonorum hic ergo hortatur
inuitanſ omneſ ad dona cęleſtia. Spondetq; hęc fa
bule impetrare poſſe ſi ſpretiſ cunctiſ cupiditatibuſ
iſtiuſ mundi. ꝑ fidem ſpem et caritatē quiſ ea digne

quae ſuerit. Hęc quidem dona ipſe in hunc
mundum ueniens. et carnalem amorem gladio pie
ſeparationis interficiens per euangelii ſui predica
tores ſeminauerat. et fructum pacatiſſimum in agro
ſuo conquiſierat. hoc quidem ſemp̄ optimus ma
giſter docuit. uetans ne ad ima. et procliuia ſe uer
terent. ſed magis ad ardua ſe erigerent. atq; in
tellectu euangelio ſuo inolitam ſeuitiam morū de
ponerent. et mites ac manſueti ee diſcerent. Qua
tenus in ſecundo ſuo aduentu cum aduenerit in
gła patris ſui cum angelis ſuis reddere unicuiq;
ſecundum opa ſua. Tales inueniat quib; propter
bona merita aeterna reddat et premia. Iſte q̄ de
numerus quem in litteris grecis. hoc monogramma
figurat dni ſaluatoris utrumq; ſignificat aduen
tum. hoc eſt illum quando inhumanatus principē
huius mundi foras eiecit. poſt baptiſma ſcilicet
ſuum predicans euangelium regni. et ſanans om̄em
languorem et omnem infirmitatem in pplo. Et illud
quando idem iuſtus iudex. homo xpſ ihſ de ſolio
di patris in iuſſu et in uoce archangeli. et in tuba dei
deſcendet. et mortui qui in xp̄o ſunt reſurgent
ad gloriam ſecundum preconium ſci euangeli et

Biblioteca Nacional de España

uoceſ propharum quae teſtantur ſcoſ dn̄i uiſuroſ bona
dn̄i in terra uiuentium · quando ueniet ab omni labe
peccatorum mundati · Lauerunt enim ſtolaſ ſuaſ et
candidaſ eaſ fecerunt in ſanguine agni · illum ſequi
promeruerunt cantabunt do canticum alleluia ui
delicet angelicum carmen diem noctuq; in templo ſco
eiuſ · Nec erit ibi luctuſ neq; ulluſ dolor quę prima
abierunt omnia quę facta erunt noua · Igitur neceſſe
ē ut deum et dn̄m nr̄m fide plena quiuitque perdi
lectionem operatur placere ſtudeamuſ quatinuſ ipſe
tunc adiutor et ſaluator nr̄ fieri dignetur · quando
ſecundum ſcripturaſ ad iudicium uenerit · igniſq;
ante eum pręibit et inflammabit in circuitu ini
micoſ eiuſ · et uenient miniſtri eiuſ et colligent de
regno eiuſ omnia ſcandala et alligabant zizania
faſciculiſ ad conburendum · triticum autem con
gregabunt · In horreum domini ſui · O nimium
feli anima cui licet cum corpore incorruptibili · in
trare ianuaſ cęli · et mundiſ oculiſ cordiſ auctorē
conſpicere luciſ cuiuſ deſiderium rite tunc imple
bitur · quando ex omni parte perfecta manebit et
eterno gaudio cum ſciſ ſpiritibuſ angelicis in luce
perenni perfruetur · Laude pſallendo criſto

Biblioteca Nacional de España

canticum utiq; nouum dño cantando in ęccła ſcoꝝ
in quo ſtudio poſtea umquā laſſeſcere neſcit. qui ſic
regna cęli habere perpetualiter appetit.

DE UIGESIMA TERTIA FIGURA IN QUA UICENARIUS ET QUATERNARIUS NUMERUS ADNOTANDUS EST.

ENNOBILIS HIC MICAT FLOS ET UERI REGIS HOC EST
ihū xpi nomine pictuſ quem figura ſcę cruciſ cor-
nibuſ ſuiſ exemplatur leta facta xpi demonſtran
do. Senariuſ ergo numeruſ quem p ſingula cornua
terno uerſu diſpoſitum ſcā crux notat p fectionem
paſſioniſ xpi noſtroq; redemptioniſ deſignat. qm̄
ſicut in ſenario numero mundi creatura p fecta ſigni
ficatur. ita et ſenario numero per xpm qui in ſexta
feria cru[ci]fixuſ ē. mundi reparatio perfecta inſinuat.
Gloria nempe dieſ illa fuit qua conditor opuſ ſuū
p fecit. nec minuſ iſta clara eſt qua redēptor opuſ
ſuum reſtaurando ſcīficauit. Tunc ergo creator cre
aturarum ſuam operando compleuit. et nunc etiā
ipſam reparando benedictione cęleſti repleuit.
Denique ad inſinuandum myſterium factum ē. quod
ſenariuſ in quattuor cornib; cruciſ poſituſ p iiii[or]
plagaſ mundi tendit rerum p fectionē demonſtranſ

q̄m ipſe numeruſ primuſ p̄fectuſ ē· ipſeq; diem artificalē
dimidiat· et biſ poſituſ conplet. Ipſe uniuſ menſiſ eſt
parſ ſexta et totiuſ anni ſexageſima et totiuſ anni ſexa
geſima ipſe quadrantē biſſextilem numerat· et cum .v.
diebuſ ſup̄ fluum coadunat· ordinat ętateſ et mundi tē
porum curſum finiet· quando rex regū ueniet cū ſciſſuiſ
placido uultu peccata dimittere· et regna cęleſtia tradere
ergo bone rex xp̄e ibi tu beneſciſ famuliſ tuiſ certa pręmia
dare quoſ ex omni mundo uera fidei lux inluminanſ· et
uiuiſ ſapientię hauſtuſ inrigans· decor caritatiſ et uiſ
tutię· operante ornanteſ ad te p̄duxerant· Deniq; pręe
dictuſ numeruſ circa crucem poſituſ indicat conuerſu
plebium· anni· plagiſ mundi ad redemptorem ſuum
euiſ diuinitatem pro ęterna ſalute deprecantium ut ipſiuſ
magnitudinem ex p̄fecto euangelii dogmate audediſ
cant· et p̄fectam fidem p̄fectiſ opibuſ probent. Omnia
quidem opera dei perfecta perfectum inſinuant creatorē·
proprioq; decore euiſ decorem in eſtimabilem teſtantur.
uniuerſa quę in cęliſ ſunt· et quę in terra· et quę in mare
optumum laudant artificem· At noſ homines qualiſ
quantula parſ creaturę euiſ ſumuſ· licet non condignā
tamen deuotam cantemuſ gloriam nomini euiſ· et gr̄as
ei agamuſ pro redemptione nr̄a· quoniam ille qui noſ
fecit et multiplicauit· ipſe noſ proprio ſanguine de
inimici poteſtate liberauit· Sic quoq; in hoc celebri
carmine huiuſ amorem quem in nobiſ ipſe oſtendit·

Biblioteca Nacional de España

predicemuſ qm̄ hunc ineſtimabili pietate operando
demonſtrauit defenſando inſinuauit · ſuadendo
quoq· et ſibi placitum ēē oſtendendo noſ habere prę
cepit ·

DE VIGESIMA QVARTA SPECIE VBI CENTENARIVS
QVADRAGENARIVS NVMERVS EST·

O PLEBS DILECTA DO SCISSIMVS ORDO VIRGINVM
benedicite dn̄o xp̄o cantanteſ ei canticum nouū
quod ceteriſ omnib; eſt inimitabile · Pſallite decū
glorię inmortaliſ ante ſedem altithroni · et ante iiii
animalia que diuerſiſ uultib; formata ſunt · et ante
xxiiii · ſenioreſ ſedenteſ in xxiiii ſedib; · Voſ ſumptiſ
eſtiſ ab omnib; primitię deo et agno pulchre quę
cohorteſ ſanguiniſ illiuſ pretio comparatę in eiuſ
caſtriſ conſiſtitiſ ac digniſſimuſ laudeſ triumphū
nobiliſſimi cantanteſ ueſtra manu ſcytharismo
dulanſ uultum di ſerenum ac placabilem terrigeni
reddet cum clamore ualido atria domuſ domini
replenſ tamquam uox tonitrui magni tonat in aethere
et ſicut uox concrepat aquarum multarum in uallib; ·
In ore quoq; ueſtro non eſt mendacium inuentum · neq;
in corde doluſ ſed pia carmina aptanteſ dignaſ lau
deſ ante thronum di die noctuque concinitiſ per
indicia uirginitatiſ et caſtitatiſ corporiſ atq; anime
que in uobiſ rex ueſter ſuper omnia diligit · Nam
hanc gratiam uobiſ nulluſ aliuſ dedit quā ductor

Biblioteca Nacional de España

et conditum eſt ut ſine ulla reprehenſione uiuente
interiſ eternam inde remunerationē poſt modum
acciperetiſ in celiſ. Quapropter probatiſſimuſ et
perfectiſſimuſ ordo ui rginum qui in diuerſo ſexu
et in diſſimili ętate in mundo cęleſtem conuerſati
onem agebaſ ab omī fornicationiſ inquinamento
alienuſ et ab omī ſpurcitia diaboli inmuniſ per
officium oriſ ac deuotione cordiſ geſtumq; corpori
pacidaſ laudeſ deo decanta · Ecce tranſituſ ur
ad cęlum directuſ ē · ubi merceſ ęterna uobiſ pa
rata eſt · ubi inmaculatuſ uirginiſ agnuſ prata
depaſcit florida · quē et uoſ ſequenteſ quocumq;
uerit · amoena carpi tiſ paſcua · Singulaſ ſtolā
cum laude caſtitatis in manib; uriſ iam teneatiſ ·
aliaſ iuxta finem mundi in corporib; immorta
litatib; acceptur duplici honore gaudebitis .
Quapropter oramuſ et obſecranteſ uoſ o populi
et agmina cęleſtiſ militię p nom̄ nobiliſſimum
et inſigne famoſiſſimum decoriſ uri · ut ubi uos
iam lęti cum rege nr̄o regnatiſ · ibi noſ ęterna gau
dia promereri cerneteiſ · quatinuſ agnuſ ille dux
et gl̄auiā qui cęli dominatur in arce concedat
nobiſ locum ibi ſpatioſum et deſiderabilem
ut urm̄ cantum · et ſi non cantare poſſimuſ · ſaltē

Biblioteca Nacional de España

cum iucunditate per ſecula audiamus·

DE VIGESIMA ET QUINTA FIGURA· UBI ALLAELUIA ET AMEN POSITA SUNT·

O LAUS PIA ET PERPETUA SCA ECRUCIS QUA SCOꝝ
coetus in cęlis frequentat ad ſis terrigenis ut aliqđ
decenter et digne dece proferre uoleant· et pleno
ore gloriam tuam predicare· Ego namq; pro ut
potui teſcā crux metrico ritu cecini multum tibi de
ſiderans in hoc ſatis facere· ſed tu excedens digni
tate quantitatem uirium nrarum largitum quoq;
munerum nrorum ſuperaſti· Nec mirum cū etiā
cęleſtia ſimul et terreſtria cuncta ſuperas· nec ſatis
ualet ullus maieſtatitu ę fa cere ut uerba con
digna honori tuo aptare· Quia propter temptaui
ex cęleſtibus odis quędam uerba ad laudandū te
ſumere· que etiam ſpeciei tuę figurę que conuenī
rent· Diſpoſui eadem uerba in pagina uerſuum.
non continuatim ſed diſperſe et in ſeruiangelicos
cantus· amen uidelicet in medio crucis conlocans· et
cum alleluia cornua illius conplens ut ſic quoq;
hanc ſacram effigiem cęleſti carmine ſignarem·
et mÿſterium eius p hoc inſinuare· Nam fideles
quippe et iuſti famuli dī mundi ſceptra hinc triū
phant et munerum illius decorem ſpernunt· hopalā

predicat̃ores ꝙod ſpe aeternorum ardor fidei p̄ oſ
electorum reſonanſ premia cęleſtia ſuiſ conſortibuſ pre
parat. antiquum hoſtem aufugat. qui primū humano
generi ſaeuiſſimā intulit mortem et a proto plauſtiſ
parentibuſ nr̄iſ totam progeniem uſq; in aduentū domini
ihu xp̄i ad inferni loca detraxerat. Aſt noſ quoſ deſi
derium aeternorum ad cęloſ animo eleuat. pręoccu
pemuſ faciem domini in confeſſione. et in pſalmiſ rite
iubilanteſ gratiam in conſpectu eiuſ inuenire ſtude
amuſ taliter in laudibuſ ipſiuſ exultanteſ qualiter
iuſtitię expoſcit ordo et ſcorum agmina in cęliſ perpe
tualiter concęlebrant. Hoc rite fiet ſi implere ſtude
rimuſ precepta tonanteſ. et non ſolum lingua ſed etiā
cogitatu atq; opere laudeſ eigratiſſimas dicere decer
tauerimuſ. Nam ſermo fidei tantum ope prolatuſ ſine
concordia mentiſ et operiſ non ſufficit ad ſalutem.
quia talis laudatio non ē dō placita. quę licet ſibi
grandia promittat. parua tamen meretur. quia ſcriptū
eſt. non eſt pulchra laudatio in ore peccatoriſ. Noſ
igitur precor cęleſteſ angelorū plebeſ ac ſpiritaſ ani
maſ quę iuſtorum qui in conſpectu glorię maieſtatis
diuinę uiuaciter exultatiſ. ut ſicut ſine ceſſatione
alleluia. et amen p̄petuum dn̄o xp̄o in ęternum can
tatiſ. Jta nām quoq; ſortem precib; adiuuare ſtudeati

quatinus beatitudinem uideram quam uos iā p̄fecte teneti
tadem aliquando p̄ xp̄i gratiam accipe.

DE VIGESIMA SEXTA FIGVRA IN QVA PROPHAE
TICAE SENTENTIAE DENOTANTVR.

TEIGITVR O SCA CRVX XPI ORACVLA PROPHARV̄
bene orant facta p̄ redicant uirtutes exaltant. Quia
quicquid plebs illa ſacratiſſima et diuino ſp̄u inſpi
rata. uaticinando de xp̄i aduentu protulit. tuę po
tentia et gloriam in te ortuelauit. Cum non ob aliud
ipſe ſaluator in mundo apparuit. niſi ut p̄ te ſaluaret
genus humanum. Videamus ergo quid propheta
et pſalmiſta dauid dixerit. ſi forte ſignantur aliq̄d
de te locutus ſit. Ait enim. foderunt manus meas et
pedes meos. dinumerauerunt omnia oſſa mea. Quid ē
ergo manus et pedes confoderit oſſa quę om̄ia dinu
merare. Niſi xp̄i membra in te diſtenta clauis confi
gere. Item dauid dicit. Dederunt in eſcā meā fel.
et in ſiti mea potauerunt me aceto. hoc utiq; ſignifi
cans quod euangeliſta de xp̄o expoſuit dicēs. Poſtea
inquid ſciens ihs̄ quia iā om̄ia conſumata ſunt. ut
conſummaretur ſcriptura. dicit. ſitio. Vas ergo
poſitum erat aceto plenū. Illi aut̄ ſpongiā plenā
aceto. hyſopo circūponentes obtulerunt ori eius. et
alibi ſcriptum. ē. Dederunt ei uinū bibere cū felle

mixtū · hincq; eſaýaſ propha uaticinanſ ait · Par
uuluſ natuſ eſt nob et filiuſ datuſ ē nob · et factuſ ē
principatuſ ſuper humerū eiuſ · et relq · Et ite ex pſona
xp̄i dicit · Corpuſ meum dedi percutientib; · et genaſ meā
uellentib; · Et item · faciem meā non auerti ab increpantib;
et conſpuentib; in me · et leuabit dn̄ſ ſignum in nati
onib; · et congregabit profugoſ iſrł · et relq · In hiſ
ergo omib; ſententiiſ et tui et rectionem et paſſioniſ xp̄i
ueritatem iudęorumq; expreſſit ſententiā · Hieremiaſ
uero deſcribit · xp̄m quaſi agnum innocentem ductū
ſine uoce ad immolandum lignumq; in panē eiuſ mi
ſuroſ increduloſ quod ſignificat panem uitę inte ele
uandum morteq; carniſ guſtaturū · Ezechihel uō tau
litterā tuā effugiem ſimul antem ſuper fronteſ uirorū
gentium et dolentium ēē poſitā aſſeuerat · ob liberati
onem cladiſ uaſtatoriſ · ſic tu quoq; ſcā crux non infir
mitaſ uti ignobilitaſ ēē ſciſ propheciſ oſtenſa · ē · ſed
uirtuſ firma · Lauſ precipua · et nauiſ ſeu portuſ fide
liſſimuſ in ſubleuando totiuſ orbiſ naufraugium ·
Nam danihel predix xp̄m dn̄m ap ſidiſ occidendū
et ſic peccati noxum finiendam · Oſeę interfectione
mortiſ ſaluationemq; deſcribit pph · Et hioel obſcu
ritatem ſiderū in mortem xp̄i p̄nuntiauit futuram ·
Amoſ feſtiuitateſ iudęorū in luctū conuertendaſ et

Biblioteca Nacional de España

omīa cantica eorum inplacitum. Abdias dolos iudeorū contra dnm̄ et ęcclę salutationem expressit. Jonas quoq; exemplo triduanam dn̄i sepultura p̄ figurauit. Micha xp̄m montem dn̄i appellans conuentum populorū ad ipsum p̄dixit. Naum ultorē eē futurum impiis et consolatorem piis dnm̄ promisit. Abbacuc qq; plano sermone cornuata o sc̄a crux in manib; xp̄i splendescere testatur. Et sophonias aduentū dn̄i p̄nuntiat futurū. et diem resurrectionis eius describit. Aggeus quippe in commotione cęli et terrę desideratū omium gentium aduenisse testatur. Zacharias uidit iesum in uestibus sordidis mortalitatis nr̄ę. et plagas in manib; eius fixā planctumq; multorum sup eo quasi sup unigenito. Malachias qq; licet in nouissimus in ordine. xii. prophetarū ponatur luculente. tamen ut ceteri dominatore terrę adtē plū suum in uenire describit. et purgare ministros suos examinatione ualida. quod possint ipsi sacrificia offerre iustitię. Hęc cuncta salutis dona et ualida iudicia inte perpetranda. O sc̄a crux xp̄i sc̄i concorditer pręcinere prophetię et ad hoc te auctor omium rerū destinauit. et omia inte sine ulla dubitatione que d̄o promissa sunt. ipse p̄fecit.

DE VIGESIMA SEPTIMA FORMA IN QUA APLOH SENTENTIAE COLLOCANTUR.

NON MINUS TUA IURA O SCĀ CRUX TESTATUR LITTERA ·
noui teſtam̄ti quã ſcriptura legiſ ueteriſ qa dona grę̄
diuinę quę illa ſpondebat futura hęc ꝑ incarnatione
ſaluatoriſ docet ēē completo · Jndeq; maxime claret q;
xp̄ſ ih̄ſ dn̄ſ ē · legiſ utriuſq; · quia proprio ore geminum
mundum patefecerat · abyſſum lege uidelicet exponenſ
et euangelium condenſ ſc̄orumq; deſideriorum uoto refi
ciebat antiquoſ et oſtenſione ipſarum rerum ſatiebat paſ
toreſ · Bonuſ uerax omibuſ ęquuſ · Vnde et quod ap̄licū
coetuſ de tua ſciſſima conſtructione ſermonem protulit
iocundiſſimum · factaq; tua magnifica ſaluberrimo oſ
tendit relatu · Nam petruſ qui in ap̄lorū ordine prim̄ ē
fortiter de te ꝑſuaſioniſ ſumpſit exemplū ita dicenſ ·
xp̄ſ pro nobiſ paſſuſ ē · fr̄ſ · uobiſ relinquenſ exemplū
ut ſequamini ueſtigia eiuſ · Et item peccata inquit nr̄a
ipſe ꝑtulit in corpore ſuo ſup lignum ut peccatiſ mor
tui iuſtitię uiuamuſ cuiuſ liuore ſanati eſtiſ · Hinc qq;
credo quod ipſe qui pro impiiſ et ingratiſ animam ſuā
poſuit ad deuotorum atq; fidelium ſibi preceſ aureſ ſuę
pietatiſ inclinet · Proinde ego miſer honorificentiaei
aliquod munuſculum dignabitur artiſ humane acci
pere · hoc carmen ei ſummo niſi opto offerre · Quia in ei
bonitate confido · quod ipſe deuotioniſ munera ipſi
non diſpliceant ſi ꝑſeuerimuſ in uera confeſſione noīſ ei ·

Biblioteca Nacional de España

Aſt noſ beatuſ iacob; apſt hinc exortatur exemplū
patientię xp̄i nobiſ oſtendenſ · Exemplum in quit
accipite frſ laboriſ et patientię prophāſ qui locuti ſt
in nomine dn̄i ih̄u xp̄i · ecce beatificamuſ qui ſuſtinu
erunt ſufferentiā · iob audiſtiſ et finem dn̄i uidiſtis .
Hinc et dilectuſ dn̄i iohanneſ ad mutuam dilectionē
noſ prouocat xp̄m in medium proferenſ · ut ſicut ipſe
ꝑ nobiſ animam ſuā poſuit · Jta et noſ pro fratribuſ
nr̄iſ animaſ ponamuſ · Judaſ qq; ſeruuſ xp̄i · frater
autem iacobi ſub exemplo ieſu ſucceſſoriſ moyſi de
monſtrauit ih̄m xp̄m · eduxiſſe noſ ꝑ crucē de ſpiritali
ęgypto id eſt de poteſtate tenebrarum et incredulos
ꝑdidiſſe · Paulus ergo non paululum ſed magnifice
ꝺ et locutuſ · ē · quia auditoribȝ ſuiſ ait · Non enim iu
dicome inter uoſ aliquid ſcire niſi xp̄m ih̄m · et hunc
crucifixum · et contradixit ſibi gloriari · niſi in cruce
dn̄i nr̄i ih̄u xp̄i ꝑ quem illi munduſ crucifixuſ ſit · et
ipſe mundo · Xp̄mq; adfirmat propter mortē cruciſ
accipiſſe poteſtatem in cęlo et in terra et ſubtuſ terrā .
Jta ut in nomine ih̄u omne genu flectatur cęleſtium
terreſtrium et infernorū · et omiſ lingua confiteatur
quia dn̄ſ ih̄ſ in gloria · ē · dī patriſ · Ecce ſca crux xp̄i
apoſtolicuſ ordo quā concinne antiquiſ propheciſ
tuaſ laudeſ profert ita ut in nullo diſſentiat cū ea.

Biblioteca Nacional de España

queę ipſi p̄cinebant futura. Iſtaque conpleta ad firment
quia tu uere concordę ſignū cęleſtia ſimul et terreſtria.
uetera et noua omnia pacificaſ.

DE VICESIMA OCTAVA FIGVRA VBI OPIFEX IPSE
SCAM̄ CRVCEM ADORAT.

Omnipotenſ maieſtaſ uirtuſ excelſa creator celeſtiū
et formator terreſtrium dn̄s ds̄ ſabaoth qui uerus
conditor et redemptor eſ hominum. tu lauſ eſ nr̄a tu uirt̄
et gl̄a cum ſalute uera tu rex eſ regū. tu doctor igno
rantium rector fidelium. et magiſter credentium.
tu ſummuſ et princepſ eſ paſtorum. tu piuſ protector
ouium tuarum. tu ſc̄e ſaluator auctor eſ totiuſ boni.
dux bonuſ. uia recta. lux uera. et uita ppetua. mercē
clara et oſtium ſalutiſ ęternę. ex te om̄iſ ſenſuſ uox
uerbum et uirtutum omnium fructuſ procedit. ad te
ergo direxi ſermonem in primordio huiuſ operiſ. et
quęcumq; in ſequentib; addidi ad tuā laudem per
uenire optaui. Cor meū ad te ſe eleuat mentiſ meę
tota intentio ad te clamat quicquid uſquā lingua
rectę confeſſioniſ ſeu manuſ bone opationiſ. cum de
uotione pietatiſ profert. Totum ad laudem tuam
ptinet om̄ia namq; te glorificant et benedicunt quę
in imiſ et quę in ſuperiſ ſunt. Necnon et ego parſ
minima tuę creaturę et dn̄i uerum ſupplex et lętus

Biblioteca Nacional de España

adoro · atq; crucē tuę ſubmiſſe et humiliter ſalutanſ dico.
O lignum uitale et ara ſalutifera te adoro ſpē uitę ętnę
deprecanſ · ut p te ſtructura ſcā ſſima hoſtia grata dō
oblatuſ exiſtam. Hoc meum deſiderium · hoc ualidus
amoriſ feruor · hoc tota intentio mentiſ · et famina lingue
exorant. Hoc eſurieſ cordiſ et ſitiſ ē · animę ut p paſſi
oniſ tuę gratiam me tibi oblatū famulum ſuſcipiaſ · tuaq;
crucifixio totum quod in me tibi contrarium ſit conſumat.
et carnalem aeſtum temperet · iram extinguat linguā
a prauo et uaniloquio compeſcat · et pietatiſ uerba in oſ
meum reponat. Omnem pturbationem m̄tiſ pacificet.
et uitam honeſtam deducat. Ergo quando adueneriſ
dn̄e ihū iudicare uiuoſ ac mortuoſ ac ſeculum p ignem
et conſumpſerit flammā aduerſarioſ tuoſ · omneſq;
qui oderunt nom̄ tuum in nouiſſima tuba et tempeſtate
ualida · quando ſecundum euangeliū tuū apparebit
ſignum filii hominiſ in cęlo et plangent ſup ſe omneſ
tribuſ terrę intuenteſ in eum in quē pupunxerunt.
Obſecro ut tunc flammiſ ultricib; ſcā crux me eripiat atq;
ab ira agni proprium poctā defendat cui cano carm̄
preſenſ et uitinam uſq; in finem uitę meę placita illiſ et
onorifica ſemper decantem · minimuſ omnium ſeruorū
tuorum et peccator rabanuſ · hymniſ et laudib; · corde ·
ore · manu · et totiuſ corporiſ guſtu · hoc ſemp memoran

Biblioteca Nacional de España

quanta bonitate noſ tu conditor nr̄ creaſti · et quantum
pietate redemiſti · cum ab inferni carcere · et gehenne
flamma noſ liberaſti · Et nunc bone ſaluator deprecor
ut deſ michi requiem illam quam fidelib; tuiſ promiſerat
te daturum arce polorum ubi uiuere populuſ tuuſ ſab
bazat ſabbato ꝑhenni fruenſ · Interim quoq; quam
diu ſim in hoc corpuſculo dirige me in ſemita recta fidi
catholicę ſuſtenta firma ſpe refice tu a dilectione ut
ipſe michi ſiſ refrigerium in uia · quem requiem deſidero
habere in patria · Sine ulla enim diffidentia omnia pro
miſſa tua credo ēē ueriſſima iudicia tua ptimeſco rectiſ
ſima · dona tua expecto dulciſſima · Preſta ut in te gau
denſ tecum permaneam in ęterna letitia · O crux alma di
uſq; hic quantum potui laudem tuam cecini · ſed quia
triumphum perpetem expectaſ · quem in mortalitatib;
pleniter et perfecte non inueniſ · confer te ad cęleſtia
angelorum agmina ibi que tibi lauſ perpetua per
cuncta ſonabit ſecula · AMEN ·

EXPLICIT LIBER RABANI DE LAUDE CRUCIS ·:·

Biblioteca Nacional de España